
Eşim
Aşkım
Olsun

© 2012, Hayat Yayıncılık, İletişim, Yapım, Eğitim Hizmetleri ve Tic. Ltd. Şti.
Tüm yayın hakları anlaşmalı olarak Hayat Yayınları'na aittir.
Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir; izinsiz çoğaltılamaz, basılamaz.
ISBN: 978-605-5365-71-4
Sertifika No: 12451

Hayat Yayınları : 436
Aile Dizisi : 8
Kitabın Adı : Eşim Aşkım Olsun
Yazarı : Sema Maraşlı
Yayın Editörü : Erol Şahnacı
Düzelti : F. Zehra Bayrak
İç Tasarım : Erdi Demir
Baskı Yeri & Tarihi : İstanbul, 2014
Baskı & Cilt : Alioğlu Matbaacılık
Orta Mahallesi Fatin Rüştü Sokak
No: 1-3/A Bayrampaşa / İSTANBUL
Tel: (0212) 612 95 59 Fax: (0212) 613 09 83
Sertifika No: 11946

Hayat Yayın Grubu
Nişancı Mahallesi Davutağa Caddesi No: 26/1
34050 Eyüp - İstanbul
Tel: 0212 613 11 00 GSM: 0530 290 99 78 Faks: 0212 613 11 55
www.hayatyayingrubu.com - hayat@hayatyayinlari.com
twitter.com/hayatyayingrubu - facebook.com/hayatyayingrubu

sema maraşlı

Hayat

SEMA MARAŞLI

Kahramanmaraş'ta doğdu. İşletme ve Davranış Bilimleri okudu. İlk kitabı "Bana Bir Masal Anlat" 2001 yılında yayınlandı. Hikâye kitaplarıyla 2002 yılında ödül aldı. www.cocukaile.net sitesinde evlilik üzerine yazılar yazmaktadır. Üç çocuk annesi olan yazar İstanbul'da yaşamaktadır.

Çocuk Kitapları:

- *Mırmır Balığı*
- *Pırpır ile Hırhır*
- *Bana Bir Masal Anlat*
- *Geçmiş Olsun Çoban Yıldızı*
- *En Güzel Hediye*
- *Mektuptaki Sır*
- *Okulda Tuzak*

Evlilik ve Aile Kitapları:

- *Eşim Aşkım Olsun*
- *Eşimin Eşi Yok*
- *Eşimle Tanışmayı Unutmuşuz*
- *Kulak Aşık Olurmuş Gözden Evvel*
- *Muhabbet Olsun*
- *Gelin Kaynana İlişkilerini Tatlıya Bağlayalım*

www.semamarasli.com
www.cocukaile.net

İçindekiler

SUNUŞ 7
Küçük Kız 9
Rahim 15
Kahvaltı 21
Kıskançlık 27
Nasihat 35
Süren Doldu 39
Baharatçı 45
Çapkınlık 51
El Kınamaz Ayrılığı 57
Evimin Direği 62
Benim Suçum Ne? 66
Veda 72
Burnuyla Bulut Çizmek 77
Bir Kilo Patates 84
Kötü Değilmiş 89
Edalı Kadın 96
Tok Evin Aç Kedisi 103
Akılsız Dost 109
Titiz 113

Şeker 120
Terlik 126
Kuma 130
Suç Senin 134
Dolu Küp 139
Yüksek Eşik 143
Ceza 150
Sadece Kadın 155
Naz Çekmek 162
Şükür Namazı 166

SUNUŞ

"Eşim Aşkım Olsun" kitabı son hâliyle karşınızda. Bu kitap ilk olarak 2005 yılında "Evliliği Pekmez Sandım" ismiyle çıkmıştı. Okuyucularımın bu ismin kitaba uymadığı ve isminin değişmesinin iyi olacağı yönündeki istekleri üzerine kitabın ismini "Eşim Aşkım Olsun" diye değiştirdim. Kitaptaki hikâyeler çok sevildi. Çünkü bunlar gerçek hayatı yansıtıyordu. Özellikle "Küçük Kız" hikâyesi internette en çok paylaşılan hikâyelerden biri oldu. Öyle oldu ki hikâyenin yazarı bile unutuldu, sanal alemde isimsiz dolaşmaya başladı.

Kitabın yayınlanmasından birkaç yıl sonra benim kadın-erkek ilişkilerine bakış açım değişti ve kitaba dönüp baktığımda kitabı sadece kadınlar tarafından yazmış olduğumu gördüm. Neredeyse bütün kitap boyunca evlilikte mutluluk için erkeklerin neler yapması gerektiğini anlatmışım; fakat kadınların yapması gerekenler eksik kalmış. Daha doğrusu o zamanki bakış açım sadece kadınlar tarafından olduğu için görememişim. Bunun üzerine kitabın ilk yayınevinde beş yıllık süresi tamamlandıktan sonra kitabın yayınına ara verdik. Bu ara üç yıl kadar sürdü. Araya başka kitaplar girdi ve kitabı yeniden düzenleme fırsatım olmadı. Okuyucuların ısrarlı talepleri üzerine bu yıl kitabı yayına hazırladım.

Hepimizin hayatı küçük hikâyelerden oluşmuş bir romandır. Kitaptaki hikâyelerde kendinizi bulacak, gerçek hayattan çok örnekler olduğunu göreceksiniz. Bazı hikâyeler hatalarınıza ayna olacak, bazıları muhabbetinizi artıracak basamak olacak. Kiminde gülüp, kiminde ağlayacaksınız.

Nerden mi biliyorum? Çünkü yürekten çıkan, yüreğe dokunur.

Bu küçük hikâyelerin, sizin yaşadığınız hikâyeleri güzelleştirmesi dileğimle...

Sema Maraşlı

"Allah erkeğin eşi ile muhabbet etmesinden memnun olur, bundan dolayı ikisine de sevap yazar. Ve rızıklarını artırır."
Hz. Muhammed (s.a.v)

Küçük Kız

"Allah rızası için."

Bülent, avucunu açmış ona doğru elini uzatan adama ters ters baktı. Elli yaşlarında gösteren adam, görmeye alıştığı hırpani kıyafetli dilencilere benzemiyordu. Üzerindeki giysiler eski fakat temizdi. Eli yüzü temiz ve sağlıklı görünüyordu. "Sapasağlam adam gidip çalışacağına dileniyor, belki benden daha zengindir." diye düşündü. Zaten canı çok sıkkındı birde sinirlenmişti. Alaycı bir ses tonuyla:

"Ekmek parası mı istiyorsun?" diye sordu.

"Hayır, çikolata parası lazım!"

Bülent'in kızgınlığı şaşkınlığa döndü. "Espri yeteneği olan dilencinin hali başka oluyor." diye düşündü.

"Niye siz ekmek bulamayınca çikolata mı yiyorsunuz?"

"Hayır. Ekmek bulamadığımız günler genellikle bulgur pilavı yeriz onu da bulamadıysak aç yatarız."

Bülent adamın ciddi mi konuştuğunu yoksa dalga mı geçtiğini anlayamamıştı.

"Bugün karnınız doydu üstüne tatlı mı canınız istedi?"

"Fakirin canı mı olur ki, canı tatlı istesin beyim."

"Bu bir kamera şakası mı yoksa sen iş bulamamış standupçı mısın?"

"Hiçbiri değil sadece fakirim. Bugün karımın doğum günü ona çikolata götürmek istiyorum."

"Doğum gününde yaş pasta alınır, bildiğim kadarıyla?"

"O bizim için değil, zenginler için. Otuz yıllık evliliğimiz boyunca ona bir kez bile yaş pasta alamadım. Ama her doğum gününde mutlaka çikolata götürdüm. Karım çikolatayı çok sever."

Adamın söyledikleri Bülent'in dikkatini çekmişti. O akşam karısıyla kavga etmiş, kapıyı çarpıp kendini sokağa atmıştı. Arabasına da binmemiş, sahile kadar yürümüştü. Denizi seyretmek de onu rahatlatmamıştı. Oysa eskiden denizi seyrederken çok rahatlar. Dalgalar sıkıntısını alıp giderdi. Fakat karısının evde ağlıyor olduğunu bildiği için olsa gerek hiçbir şey onu rahatlatamıyordu. Dilenciyle konuşurken biraz kafası dağılmıştı. "Acaba söyledikleri gerçek mi yoksa uyduruyor mu?" diye düşündü.

"Cebinde bir çikolata alacak para yok mu şimdi?"

Bülent'in sorusu üzerine adam ceplerini boşalttı. Bir nüfus cüzdanından başka bir şey çıkmadı cebinden.

"Ben dilenci değilim. İşim yok. Günlük çalışırım, ne iş bulursam yaparım. Fakat bugün bütün gün iş aradım, aksilik bu ya... Hiçbir iş bulamadım."

Bülent oturduğu bankı işaret ederek yer gösterdi.

"Oturun biraz dertleşelim bari." dedi.

Adam çekingen çekingen oturdu yanına.

"Yok mu eşin dostun borç alacak bir akraban?"

"Fakirin akrabaları da fakir olur beyim. Bulurlarsa kendi karınlarını doyururlar."

"Dilenecek kadar çok mu seviyorsun karını?"

"Çok hem de çok seviyorum. Otuz yılımı aydınlattı o benim."

"Aşk, hem de otuz yıl süren bir aşk. Hayret doğrusu! Aşkın ömrü en fazla üç yıl diyorlar oysa. Sen otuz yıldan bahsediyorsun."

"Evet. Geçen yıllar sevgimi azaltmadığı gibi artırdı."

"Söyle o zaman nedir evlilikte mutluluğun sırrı? Duruma göre sen mutluluğun formülünü bulmuş gibisin."

"Ben ilkokulu bile bitirmedim öyle formül falan bilmem."

"Formül dediysem kimya formülü sormuyorum canım. Ben de altı yıllık evliyim. Sevdiğim kadınla evlendim fakat mutlu değilim. Sürekli kavga ediyoruz. Daha iki saat önce kapıyı çarptım çıktım. Evimiz, arabamız, işimiz, gücümüz her şeyimiz var ama mutlu değiliz. Senin hiçbir şeyin yok ama mutlusun. Para mı acaba bizi mutsuz eden?"

"Hiçbir şeyim yok mu? Hayır benim her şeyim var. Benim karım her şeyim. Sevgilim, eşim, arkadaşım, hayat yoldaşım. Hayatımı paylaştığım insandan daha değerli ve daha önemli ne olabilir ki dünyada? Sizin ev, araba, iş diye her şey dediğiniz şeylerdir aslında hiçbir şey olan."

"Öyle deme şu kadar varlığın içinde bile karım her şeyden şikâyet ediyor. Bir de fakir olsam kim bilir ne olur?"

"Altın tasın kan kusana faydası yoktur beyim. Sen kadın ruhunu hiç anlamamışsın. Hiçbir kadın iyi bir evde oturduğu, her gün çeşit çeşit yiyecekler yediği için mutlu olmaz. Bir kadın kocasının her şeyi olduğunu bildiğinde mutlu olur ancak."

"Sizin mutluluğunuzun sırrı bu mu?"

"Olabilir. Ben karıma değerli şeyler alamıyorum ama ona benim için ne kadar değerli olduğunu hissettiriyorum. O da çok mutlu oluyor."

"Bir kadına değerli olduğu nasıl hissettirilir peki?"

"Küçük kızı severek."

"Küçük kız mı? Hangi küçük kız?"

"Yaşı kaç olursa olsun her kadının içinde hiç büyümeyen küçük bir kız vardır. O kızı ne kadar çok sever, ne kadar çok mutlu edersen, o kadını da o kadar mutlu edersin."

"Nasıl yani?"

"Küçük bir kız neleri sever, nelerden hoşlanır bir düşünün. Küçük kızlar hep beğenilmek, ilgi görmek isterler. Güzel olduklarını duymaya bayılırlar. Kendilerine prensesmiş gibi davranılmasını beklerler. Küçük kızlar hep prenses olmayı hayal ederler. Sürprizlerden hoşlanırlar. Biraz şımartılmak isterler. Sevilmek ve sevildiklerini hep duymak isterler. İltifata doymaz küçük kızlar. Öyle değil mi?"

"Haklısın. Benim dört yaşında bir kızım var. Adı Aylin. Her akşam boynuma sarılır: 'Babacığım beni ne kadar seviyorsun?' diye sorar. Giysisini değiştirdiği zaman etrafımda dolanıp durur, ben kıyafetini fark etmezsem 'Baba güzel olmuş muyum?' diye sorar. 'Güzelsin, çok yakışmış.' deyince mutlu olur."

"İşte kadınlar bir ömür boyu bunu duymak isterler. Ben elli yaşındaki karıma böyle davranıyorum. Ömrümüz olur da seksen, doksana kadar yaşarsak ben ona böyle davranmaya devam edeceğim. Ona 'bebeğim' diye hitap ediyorum, çok hoşuna gidiyor. 'Bebeğim bana bir çay yapar mısın?' dediğimde çay yapmak için nasıl koşturduğunu görmelisiniz."

"Hiç kavga etmez misiniz siz?"

"Kavga evliliğin tadı tuzu. Arada biz de tartışırız. Küsüp barışmanın tadı ayrıdır. Benim karım bir keçi kadar inatçıdır. Onunla barışmak için uğraşmak ayrı bir keyif verir bana."

"Benim eşim çok ciddi bir kadındır. Hiç küçük kız havası yok onda."

"Küçük kızlar büyüdükleri zaman artık sevgi, ilgi istemeye utanırlar. En ciddi ya da en yaşlı kadının bile içinde o küçük kız mutlaka vardır. Yeter ki sen o tatlı kızı sevindirmeyi, mutlu etmeyi bil. Ve o küçük kızı asla aldatma. Yoksa bir daha sana güvenmez ve ne ya-

parsan yap hep kuşkuyla bakar sana. Küçük kızlar hem çabuk mutlu olurlar hem de çabuk kırılırlar. Çok narindir onlar. Hoyrat elleri istemezler; yumuşak dokunuşları severler."

"Bu tavsiyeni deneyeceğim. Fakat her zaman yapabilir miyim bilmiyorum. Bazen işlerim çok yoğun oluyor, o zaman eve çok yorgun gidiyorum."

"Bu sadece bir bahane. O küçük kızı mutlu etmek o kadar da zor değil. Çoğu zaman birkaç tatlı söz yeterli olur. Sen o küçük kızı mutlu ettiğinde karşılığını fazlasıyla alırsın. Artık o seni rahat ettirmek, dinlendirmek için elinden gelen gayreti gösterir. Karısı mutlu olmayan erkek mutlu olamaz. Mutlu olmak isteyen erkek önce hayat arkadaşını mutlu etmelidir. Düşünsene somurtkan, mutsuz, sürekli söylenen biriyle yolculuğa çıksan sen ne kadar mutlu olabilirsin."

"Haklısın da ben de bütün gün ailem için çalışıp yoruluyorum."

"Yine para, yine dış sebepler. Evet para önemli ve gerekli ama kadınlar erkekleri para için sevmezler. Para geçici mutluluklar verir. Kadınlar hediye almayı severler. Paran varsa hediye al tabi. Ama hediyeyle mutlu olmasını bekleme. Hediyenin yanına sevgini katmazsan hediyenin bir anlamı yoktur. Benim hiçbir zaman çok param olmadı. Günlük kazandım, günlük yedik. Bazen aç kaldığınız günler oldu. Hiçbir zaman karımın kulaklarına altın küpe takamadım ama her zaman kulaklarına aşk sözleri fısıldadım. Hiçbir zaman boynuna pırlanta gerdanlık takamadım ama hep öpücüklerle sevdim boynunu. Hiçbir zaman ona ipek elbiseler giydiremedim ama kendi bedenimle ipek bir elbise gibi yumuşacık sardım, mutlu ettim onu."

Adam ayağa kalktı:

"Bana müsaade, artık gitmeliyim, karım merak eder. Sen de git evine küçük kızın gönlünü al; belki o küçük kız şimdi evde ağlayıp duruyordur."

Bülent de ayağa kalktı. Kuvvetlice elini sıktı.

"Sizi tanıdığıma çok memnun oldum."

Elini bırakıp, koluna girdi. Yolun karşısındaki pastaneyi gösterdi.

"Hadi gel, eşin için şuradan çikolatalı yaş pasta alalım."

Adam hayatında ilk defa karısına yaş pasta götürmenin mutluluğuyla evinin yolunu tuttu. Bülent de pastanenin yanındaki manavdan karısının en sevdiği meyvelerden aldı. Evine girdiğinde karısı şişmiş gözlerle mutfak masasında oturmuş su içiyordu. Bülent hiç konuşmadan meyveleri büyükçe bir tabağa döküp yıkadıktan sonra eşinin önüne koydu.

"Bunlar dünyanın en şanslı meyveleri."

İnci hiç konuşmadı.

"Sorsana niye diye."

"Niye?" diye sordu İnci kızgın kızgın.

"Çünkü dünyanın en güzel ve en tatlı kadınının midesine gidecek." dedi gayet ciddi bir ses tonuyla. İnci şaşırmıştı, aynı zamanda yüzünün ifadesi yumuşamıştı.

"Bunlar senin sevdiğin meyveler, senin için aldım."

"Hayret bir şey! Her zaman kendi sevdiğin meyveleri alırdın. Benim hangi meyveleri sevdiğimi iyi hatırlamışsın. Aslında bu istediğim, beklediğim bir şeydi 'Bak senin için sevdiğin meyveleri aldım.' demen; ama şimdi kıymeti yok. Çünkü sana çok kırgınım, meyve alarak gönlümü alamazsın."

"Özür dilerim seni kırdığım için."

Sonra Bülent yere diz çöktü.

"Cezam neyse razıyım; ama bir tek şey istiyorum senden. Seni delice seven bu adamı senden mahrum etme."

Bülent yere çömelmiş, boynu bükük bir vaziyette komik görünüyordu. İnci kıkır kıkır gülmeye başladı.

"Affetmek o kadar kolay değil. Bakalım hangi cezalara katlanabileceksin." dedi.

Bülent işte o zaman ona muzip muzip bakan eşinin içinde sakladığı küçük kızı gördü. Bundan sonra her şey daha farklı olacak diye düşündü.

"Kadın olmasaydı, dünyada yaşamanın neşesi kalmazdı."
Mevlana

Rahim

Oy oy oy, yorgunluktan ölüyorum. Ne gündü ya... İş yerinde canım çıktı bütün gün. Çokşükür evime geldim ama evde de işler beni bekliyor. Akşama yemek yok... Benim dizlerimde de derman yok. Önce şu kanepeye uzanıp biraz dinleneyim sonra basit bir şeyler hazırlarım.

Ah annem ah, kulakların çınlasın. "Oku kızım oku kızım, iş güç sahibi ol, ayaklarının üzerinde dur." demiştin. Ayaklarımın üzerinde duruyorum anne ama nasıl durduğumu bir de gel sen bana sor. Gündüz işte, akşam evde koşturmaktan ayaklarımın altı şişiyor anne. Ben ayaklarımın üstünde durmaktan yoruldum, biraz da oturmak istiyorum. Yorulduğum zaman şöyle uzanıp rahat rahat dinlenmek istiyorum.

Bardak! Bardak sehpanın üzerinde duruyor, inanmıyorum ya. Dün sevgili kocam su içip bardağı da sehpanın üzerine koymuştu, hâlâ kaldırmamış. Akşam gördüm bardağı sehpanın üzerinde ama kaldırmadım, onun kaldırmasını bekledim. Hani hayat ortaktı, hani ikimiz de çalışıyorduk, hani bana ev işlerinde yardım edecekti, hani nerde? Adam su içtiği bardağı bile kaldırmamış. Sabah ben ondan önce çıkıyorum. Çıkmadan evi biraz toplar, bardağı kaldırır diye ümit etmiştim ama belli ki zahmet edip evi toplamamış.

Altı ay oldu evleneli. Hiç böyle hayal etmemiştim evliliği. Aşk evliliği bizimki ama altı ayda kendime de biricik aşkıma da gıcık olmaya başladım. Kocama sinir oluyorum, bana ev işlerinde yeterince yardım etmediği için. Kendime kızıyorum, zerre kadar ev işlerinden anlamayan biri olarak evlendiğim için. Çok zorlanıyorum.

Ah anne ah! Sitemim sana. Önce okuyorum diye, sonra çalışıyorum yorulmayayım diye hiçbir iş yaptırmadın. Dahası meyveyi bile soyup dilimleyip yanıma getirdin. Biliyorum, sen yiyince benim mideme gideceğini bilsen benim için onları da yerdin. Ama olmuyor annem böyle. Eller böyle yapmıyor annem. El oğlu su içtiği bardağı bile kaldırmıyor annem.

Ah aptal kafam ah! Hadi annem bana kıyamadı yaptırmadı; ben niye düşünmedim? Ben gelin olacağım, yemek, çamaşır, ütü, bir el atayım; bir öğreneyim demedim. Anamı yanımda götürecek halim yok, bilmiyor muydum bunu? Bir ev nasıl döner; niye demedim, bir öğreneyim niye demedim? Bekârken biraz iş yapıp pratiklik kazansaydım, şimdi işler bu kadar zoruma gitmezdi. Şu bardakla şurada bakışıp oturmazdık. Şu bardağı kaldırmak bu kadar zoruma gitmezdi.

Haftada bir yardımcı kadın geliyor, evi baştan aşağı bir temizliyor ama yetmiyor. Her gün ortalığı toparlamak gerekiyor. Hadi sabah kahvaltıdan vazgeçtik ama akşam yemek yemeden olmuyor. Sevgili midem! Sen de hiç durumdan anlamıyorsun; bu kadın yoruluyor demiyorsun. Ne aç gözlü bir şeysin sen ya... Ne yollasak öğütüyor, bir daha istiyorsun. İnsan şu bacaklara bir acır, şu bedene acır değil mi? Ne olur bir gün yiyip üç gün idare etsen? Ne olur yani? Hayat sanki bir avuç midenin etrafında dönüyor, hep senin için çalışıyoruz. Ooof of!

Ben de sanki laftan anlayacakmışsın gibi seninle konuşuyorum.

Ben kocama laf anlatamıyorum. Güya yemekleri Hakan'la birlikte yapacaktık ama beyefendi sadece bir salata yapıp kaçıyor mutfaktan. Evlendim evleneli dengem bozuldu. Kendimi bile tahlil edemiyorum. Yemek yapmayı sevip sevmediğimi anlayamadım. Bir olu-

yor yemek yapmaktan keyif alıyorum, bir oluyor bana büyük bir eziyet gibi geliyor.

Hele bir çay meselesi var ki evlere şenlik. Geçen hafta elimde çay tepsisi Hakan'ın çayını götürürken birden kendimi hizmetçi gibi hissettim. Niye kalkıp çayını kendi almıyordu ki? Ben onun hizmetçisi miyim? Bir eziklik psikolojisine girdim. Çay tepsisini götürüp salondaki masanın üzerine koydum, kendi çayımı alıp oturdum.

Hakan çok şaşırdı. "Canım, benim çayımı niye vermedin?" diye sordu. "Kalk kendin al, ben senin hizmetçin miyim? Bundan sonra akşamları çay işi senin, çayı sen demle, benim çayımı da sen getir." dedim. Epey tartıştık. Yok çay içmenin keyfi sevdiğinin elinden olmasıymış, yok çay getirmek kadına yakışırmış da onun eline yakışmazmış. O günden beri inatlaştık, evde çay içmiyoruz. Canım çok çay isterse sallama çay yapıyorum kendime.

Ya ne olacak bu evliliğin sonu bilmiyorum. Henüz ortada çocuk yok. Bir de çocuk olursa ben hem çalışıp hem nasıl çocuk bakıp bir de bu işlerin altından kalkarım? Yok yok gitmez bu evlilik böyle. Hakan'ın kendine bir çeki düzen vermesi lazım.

Zil çalıyor. İnanmıyorum ya. Beyefendi anahtarla kapı açmayı da mı bıraktı? Kapıyı da mı ben açmalıyım? Of of.

"Niye zile basıyorsun?" diyerek kapıyı bir açtım, karşımda ebe annem. Doğumumu yaptıran kadın. Annemin arkadaşı olduğu için hep görüşürüz. Düğünden beri görmemiştim. Dünyaya gelmeme yardım eden kadının tam dünyadan bıktığım bir anda bana gelmesinde bir hikmet olabilir mi? Sıkıca kucakladım onu. Dünyadan geri dönüş bileti falan getirmiş olabilir miydi acaba bana?

Ebe annemin getirdiği paketin içinden geri dönüş bileti çıkmadı. Çok sevdiğimi bildiği için bana sarma yapıp getirmiş. Asma yapraklarından kendi elleri ile minik minik sarmış. Pişirmiş, taze taze almış gelmiş. Hemen ayaküstü birkaç tane atıştırdım. Hakan da sever sarmayı, akşam yemek işini kurtardım demektir.

O kadar bunalmışım ki daha oturur oturmaz ebe anneme ne kadar derdim varsa anlattım. Dikkatle dinledi beni:

"Kadın için hem tam gün dışarıda çalışıp hem ev işlerini yapmak çok yorucu, yıpratıcı kızım. İhtiyacın yoksa çalışmayı bırak, ihtiyacın varsa yarım gün çalışacak bir iş bul kendine, böyle olmaz. Yuvandan, kocandan vazgeçene kadar işinden vazgeç. Para sana mutluluk vermez." dedi.

Evet ya. Ben aslında iş yüzünden yuvamdan vazgeçmek üzereyim ama bunu görmezden geliyorum. Ebe annem çok net bir tablo çizdi. Bu iş konusunu Hakan'la konuşmalıyım. Fakat bir de ev işleri ve yemek yapma meselesi var.

"İyi de ebe anne ben evde otursam da yemek yapmayı sevmiyorum, o ne olacak?"

"Seversin güzel kızım seversin; kadın olduğuna göre mutfağı seversin. Kadınlığın hamurunda var beslemek. Yaradanımız biz kadınlara rahim vermiş. Kendi adından Rahîm isminden, merhametinden. Bizim rahmimiz ne yapar? Bebeği besler, büyütür. Kadın için mutluluktur bu. Rahmin kadına etkisi olarak, her kadın üretmeyi, beslemeyi sever. Erkeklerden en önemli farkımızdır bu aynı zamanda. Erkeklerde rahim olmadığı için yedirme, besleme güdüleri gelişmemiştir."

"Fakat en iyi aşçılar erkeklerden çıkıyor."

"Erkekler yemek yapamaz demedim kızım. Yaparlar, isterlerse çok da güzel yaparlar fakat yedirme bölümü ile pek ilgilenmezler. Elinde mama, çocuğunun peşinde koşan kaç baba gördün sen? Ya da sofrada ev halkının ya da misafirlerin ne kadar yemek yediğini takip eden erkek sayısı kaç tanedir?"

"Fazla değildir herhalde."

"Erkek kendi oturur yer, etrafını pek takip etmez. Kadın sürekli kim ne kadar yer ona bakar. Yaptığı yemekler yendikçe mutlu olur. Yenmezse üzülür. Daha fazla yemeleri için çocuklarına, eşine ya da misafirlerine 'Biraz daha yeseydiniz' diye teklif eder. Sen sofrada birbirlerine 'Allah aşkına biraz daha ye.' diye ısrar eden kaç erkek gördün?"

Ya bu ebe annem de çok komik. Güldürdü beni şimdi.

"Fakat kadınlar bunu çok yaparlar kızım. Mutfak kadınındır; terapi yeridir, besleme yeridir, büyütme yeridir, üretme yeridir. Rahmini yaşatma yeridir. Erkek kazanır; kadın üretir. Ev kadınlığı aşağılanıyor. Dışarıda ücret karşılığı çalışan kadın üretiyor da evdeki kadın üretmiyormuş gibi. Kadının işi para kazanmak değildir. Kadın toplumu doğurur, besler, yetiştirir ve büyütür. Bundan daha önemli bir iş var mıdır?"

"Öyle olunca da kadınlar her şeyden geri kalıyorlar ama. Arka planda yaptıklarının kıymeti bilinmiyor. Bilim insanları hep erkek, sonra da kadınlar bir şey icat etmiyor diye kadınları hor görüyorlar."

"Bu sözler kadınları ve erkekleri birbirine düşman etmek, birbirlerine karşı yarışa sokabilmek için söylenen kötü niyetli, yanıltıcı sözlerdir. Kadın ve erkek birbirinin tamamlayıcısıdır. Erkek kazanır, kadın onu çoğaltır, büyütür, yayar. Her konuda bu böyledir. Alimlerin çoğu erkektir fakat onların tahsil ettiği ilmi çoğaltan, yayan ve yaşatan kadınlardır. Yayılmayan ve kullanılmayan ilmin kimseye bir faydası yoktur. Bu yüzden birinden biri eksik olursa hiçbir şey olmaz. Kadın ve erkeğin rakipmiş gibi birbirleri ile yarışmaları ailelere ve toplumlara zarardan başka bir şey getirmez."

"Haklısın galiba ebe anne. Ben de Hakan'la yarışa girdiğimi fark ediyorum, bu da beni yoruyor ve kızgınlaştırıyor. Ama Hakan da birazcık yardım etsin değil mi? Çayı bari demlesin. Çay demlemek de rahimle ilgili mi yoksa?"

Ebe annemi güldürdüm.

"O kadar da değil. Tabii ki erkek çay demler ama sunumunu sen yapmalısın. Sunum da kadınca bir şeydir. Tepsiye çayı koy, yavaş yavaş yürüyerek, salınarak getir kocana, sevgiyle ikram et."

"Hımmm, öyle diyorsun yani."

"Evet kızım, aynen öyle diyorum. Evde herkes yaratılışına uygun işleri yaparsa evlilikte dengeler bozulmaz. Erkek ev işlerinde hanıma yardımcı olsun, bu güzel bir şeydir ama hanımından daha çok ev işi yapıyorsa orada bir aksaklık var demektir. Çok fazla ev işi yapan erkeklerde detaycılık gibi kadın huyları görülmeye başlıyor."

"Yapay rahim üretiyorlardır içlerinde belki. Bakmak lazım."

"Allah iyiliğini versin kızım. Olabilir. Rabbimiz vücudumuzu çok muhteşem yaratmış. Bir şeye ihtiyacı olduğunda vücut onu üretir. Sürekli ev işleri yapan erkek beyni de kendine ihtiyacı olan rahmi bir köşesinde üretiyordur belki de."

"Kadın mutfaktan uzak kalınca ne oluyor ebe anne? Bana kalsa evde bir şey pişirmem, hep dışarıdan hazır yemek getirtirim."

"Kadın da mutfaktan uzak kaldıkça kadınlığından uzaklaşıyor, erkekleşiyor, kızım sen mutfağında ürettikçe, besledikçe aslında kadınlığını beslemiş oluyorsun."

Ebe annemle biraz daha sohbet ettik, sonra gitti. Canım ya. İyi ki geldi. Sıkıntı mıkıntı kalmadı bende. O gidince önce bardağı yerinden kaldırdım. Ağır suçlu gibi orda durup duruyordu. Ebe annem gelmeden önce bardak sebebi ile akşama iyi bir çıngar çıkarmayı düşünüyordum, vazgeçtim, değmez bir bardak için.

Mutfağa girdim. Sevgiyle baktım mutfağıma, terapi odama. Bir çorba koydum ocağa. Sarmanın yanına güzel bir salata yaptım. Mutfaktaki her şey gözüme bir başka güzel görünmeye başladı. Maydanoz, kıvırcık, soğan, domates, limon ve zeytinyağı. Allah'ım ne kadar güzel yaratmışsın hepsini. Çok teşekkür ederim sana. Hayatımda ilk defa bu kadar sevgiyle yemek yaptım. Mutfakla barıştım artık... Sanki üzerimden büyük bir yük kalktı.

"Kınama ve azarlamada aşırı gitmek inada neden olur."
Hz. Ali

Kahvaltı

Civan, her sabah olduğu gibi iki poğaçayla girdi iş yerinin kapısından. Aynı odayı paylaştığı çalışma arkadaşı İsmail onu bekliyordu. İsmail de iki simit almıştı gelirken. Çaylarını alıp simitleri yemeye başlamışlardı ki kapı açıldı. Gelen Civan'ın en yakın arkadaşı Yavuz'du. Civan yerinden fırladığı gibi kucakladı arkadaşını.

"Bu ne sürpriz damat bey. Ne çabuk insan içine karışmaya başladın?"

"Çabuk mu? Yapma Civan artık eskimeye başladım, üç haftadır evliyim."

"Karın sana kahvaltı hazırlıyor mu?"

"Evet."

"Tamam işte, daha eskimemişsin. Ne zaman ki bizim gibi iş yerine elinde poğaçalarla gelmeye başlarsın, işte o zaman eskimişsin demektir."

"Yapma yaaa. Ciddi misin?"

"Evet. Gayet ciddiyim de önce seni arkadaşımla tanıştırayım."

Civan Yavuz'u İsmail'le tanıştırdı. Ona da bir bardak çay ikram ettiler. Yavuz çayını yudumlarken onlar karınlarını doyurmuşlardı.

Bu kahvaltı işi Yavuz'un ciddi ciddi aklına takılmıştı.

"Peki size eşleriniz kaç ay kahvaltı hazırladı?" diye sordu.

Civan güldü.

"O kadar da ay hesabı değil canım. Gonca evlendikten iki yıl sonra bıraktı kahvaltı hazırlamayı."

"Ben daha şansızım galiba, dedi İsmail. Feryal bir yıl sonra bıraktı. Ancak hafta sonundan hafta sonuna çocukların gürültüsü tantanası içinde ne yediğimizi anlamadan bir kahvaltı yapıyoruz. Onu da ben kahvaltıdan saymıyorum."

Civan elini çenesinin altına koydu, boynunu büktü, gözleri boşlukta tatlı bir hülyaya dalmak üzere gibiydi.

"Kahvaltı, ahhh kahvaltı..." diye içini çekti. "Hatırlıyorum o günleri. Daha yemeden hatta görmeden önce sesini duyarsın. Mutfakta tatlı bir tıkırtı sesi gelir hazırlanırken. Suyun fokurdama sesini duyarsın. Sonra çayın kokusu gelir yatağa sen daha uykuyla uyanıklık arasındayken. 'Kalk der' o koku sana 'Kalk ben uykudan daha tatlıyım.' Fırlarsın yataktan."

"O koku var ya kahvaltının kokusu, hiçbir kokuya değişmem ben onu." dedi İsmail. Civan devam etti:

"Mutfağa yaklaştıkça kokular artar. Yumurtanın kokusunu duyarsın önce, sonra salatalığın. Ya o zeytin? Yeşil zeytin severim ben. Sofrada gülümseyerek karşılar seni. Limonlu zeytinyağının içinde duruşu bile asildir. Peynir. Dünyanın en güzel beyazı ve en tatlı tuzlu yiyeceği. Hele bir de yanında hormonsuz domates ve salatalık varsa."

"Tereyağını unutma." dedi İsmail. "Ekmeği biraz ısıt, üzerine tereyağını sür, balla ya da çilek reçeli ile nasıl da dayanılmaz olur. Kimse tutmasın beni. Yerken kendimden geçerim. İşte bu. Dünyanın en nefis, en leziz yiyeceklerinin olduğu sofra benim için kahvaltı sofrasıdır."

Civan derin bir ah çekti:

"Benim için de öyle. Şöyle güzel bir kahvaltı yapayım o gün başka bir yemek olmasa önemli değil. O kahvaltıdaki haz, lezzet başka

hiçbir yemekte yoktur. Kahvaltı samimi bir yemektir; uzun bir ayrılıktan sonra kavuştuğun dostun gibidir. Bütün gece hiçbir şey yiyip içmemişsindir. Yeme özlemini tatlı bir şekilde dindirirsin."

Yavuz acınıştı onların haline, biraz da kendisi için korkmuştu.

"Bütün kadınlar kahvaltı hazırlamayı bırakacak diye bir şey yok değil mi? Benim annem hâlâ evde kahvaltı hazırlar."

"Senin annenin devri geçeli kırk yıl olmuş arkadaş," dedi Civan. "Şimdiki kadınlar böyle. Eski kadınlar kocalarını, çocuklarını kahvaltı ettirmeden evden çıkarmazlarmış. Şimdiki kadınlar bir bardak süt içirip çocukları okula gönderiyorlar. Çocuğun eline de bir ekmek arası peynir hazırlayıp veriyorlar, tamam. Koca da ne hali varsa görsün. Kendileri de yatıp öğlene kadar uyuyorlar."

"Benim karım çalıştığı için erken kalkıyor." dedi, İsmail. "Fakat kendi kilo alıyorum diye kahvaltı yapmıyor, benim için de hazırlamıyor. Aç aç çıkıyoruz evden."

"İyi de arkadaşlar kendiniz hazırlayıp yiyin." dedi Yavuz. "Karım hazırlamazsa ben kendim hazırlar yerim."

"Yok arkadaş öyle demesi kolay da yapması kolay değil." dedi Civan. Sen daha bilmiyorsun. Ben bir ara kendim hazırladım da hiçbir zevkini alamadım. Uykulu, sersem sersem hazırladığımdan mıdır bilmiyorum, kendi hazırladığım kahvaltılar saman gibi tatsız tuzsuz oluyor. İlla bir başkası hazırlayacak, sen her şey hazırken oturacaksın."

"Çok haklı." dedi İsmail. "Ben de kendi hazırladığım kahvaltılardan hiçbir zevk alamadım bugüne kadar. Poğaça, simit ondan çok daha iyi."

Yavuz'u bir düşünce almıştı.

"İyi de neden kadınlar kahvaltı hazırlamayı bırakıyorlar, şimdi kafama bu soru takıldı. Siz bu kadar önemserken onlar neden bu kadar umursamaz oluyorlar acaba?"

"Bilmiyorum arkadaş." dedi Civan. "Balayları bitti, arkasına reçel yılı başladı, arkasına simit yılı geldi, arkasına da ütüsüz yıllar geldi."

"Ütüsüz yıllar mı? O nasıl oluyor?" diye sordu Yavuz

Civan oturduğu yerden kalktı, kapıya doğru bir manken edasında yürüdü.

"Yılın modası zannetme şu giyilmekten ütü izi artık kaybolmaya yüz tutmuş pantolonla üzerindeki uyumsuz gömleği. Sabah ne geçerse elime, ne bulursam dolaptan onu giyiyorum. Hanımefendi canı isterse ütü yapıyor, istemezse yapmıyor. Çoğu zaman da yapmıyor. Yaparsa da nerede benim sevmediğim gömleğim, pantolonum varsa onu ütülüyor. Giymek için ütülü kıyafet ararsam da onları gösteriyor bana. 'Çocuk gibi hep aynı kıyafetleri giyme, biraz da bunları giy onlar kirlendi.' diyor. İnsanın sevdiği kıyafetleri giymesi suçsa assınlar beni yaaa."

Yavuz'un morali iyice bozulmuştu ama yine de içinden bir ses "Hayır Eyşan senin kahvaltını hazırlamayı da ütünü yapmayı da asla bırakmaz, çok zevk alarak yapıyor." diyordu.

"Sen moralini bozma." dedi İsmail. "Kahvaltılı ve ütülü günlerin keyfini çıkartmaya bak."

"Neden?" dedi Yavuz "Bunun bir nedeni olmalı."

Civan ellerini iki yana açmış:

"Ben de anlamıyorum arkadaş." derken içeriye elinde dosyalarla muhasebe bölümünde çalışan Zeynep girdi.

"Tam zamanında geldin Zeynep." dedi Civan. "Biz üç erkek evlilik üzerine konuşuyorduk; bir konuda takıldık kaldık. Sen bir kadın olarak bizi aydınlatsana. Neden kadınlar evlenince üç yüz altmış derece değişir? Neden evlendiğimiz o cici kız gider, yerine bir cadaloz gelir?"

Zeynep güldü.

"Sorunun cevabı çok basit. Çünkü evlendikleri kibar prens kısa zamanda sadece kendi keyfini düşünen bencil bir deve dönüşür de onun için."

Cevap üçünün de hoşuna gitmemişti. Civan:

"Sağol Zeynep. Bir bencil dev olmadığımız kalmıştı, sayende olduk. Şimdiki kadınların çoğu aynı kafada. Eminim sen de kocana kahvaltı hazırlamıyorsundur."

"Hazırlamıyorum tabi. Evliliğimizin dördüncü yılında eşime kahvaltı hazırlamayı bıraktım."

"Neden kahvaltı? Akşam yemeği değil de kahvaltıdan vazgeçiliyor?" diye merak içinde sordu Yavuz.

"Çünkü kahvaltı özel bir yemektir." dedi Zeynep. "Sıcacık yatağından tatlı uykundan kalkacaksın. Daha mahmurluğunu atmadan, kendine gelmeden işe koyulacaksın. Ancak mutlu bir kadın isteyerek yapar bunu. Kahvaltı hazırlamak mutlu kadının ödülüdür erkeğine. Terki ise cezadır."

"Yani kahvaltı hazırlamayarak eşini cezalandırdığını mı düşünüyorsun?"

"Evet. Ben dört yıl kahvaltı hazırladım eşime, sonra bıraktım. Akşamları çok geziyordu, hemen her akşam arkadaşlarıyla dışarıdaydı. Gitmesini istemiyordum ama o gezmediği zaman mutlu olmadığını söylüyordu. Bu yüzden kavga ettiğimiz bir gün bana iki seçenek sundu. 'Ya gezerim mutlu olurum, ya evde oturur seni huzursuz ederim.' dedi. Ben de gezme seçeneğini kabul etmek zorunda kaldım. Fakat hiç olmazsa eve çok geç gelme dedim. Tamam dedi ama çoğu zaman dikkat etmedi. Ben de eve geç geldiği günlerin sabahında ona kahvaltı hazırlamamaya başladım. Verdiği sözde durmadığı için onu cezalandırdığım için rahatlıyordum."

"Aldatıcı bir rahatlıktır bu." dedi Civan. Zeynep devam etti.

"Sonra bu bende alışkanlık oldu. Kocama her kızdığımda kahvaltı hazırlamayarak onu cezalandırmaya başladım. İşe geç kalmamak için evden sadece giyinip çıkacak zaman kaldığında kalkıyorum yataktan. Eğer erken uyanmışsam uyuyormuş numarası yapıyorum ona kahvaltı hazırlamamak için. Sadece mutlu olduğum, sevildiğimi hissettiğim günler hazırlıyorum kahvaltıyı. O da çok nadir oluyor."

"Ama bu çok acımasızca bir ceza." dedi İsmail. "İnsan eşini açlıkla cezalandırır mı?"

"Erkekler de kadınları duygusal olarak aç bırakıyorlar. Bence sevgi açlığı midenin açlığından daha önemli. Siz burada hiç olmazsa simit yiyerek midenizin sesini bastırıyorsunuz ama biz kadınlar kalbimizin iniltisini başka hiçbir şeyle bastıramıyoruz."

Civan bu ceza konusunu kabul edemiyordu:

"Bu arada kendini de cezalandırmış oluyorsun, kocan yemesin diye kendin de evden aç çıkıyorsun. Oysa kahvaltı sağlık açısından günün en önemli yemeğiymiş. Kahvaltı yaparak güne başlayanların günü daha iyi ve mutlu geçiyormuş."

"Evet, aslında kendimi de cezalandırmış oluyorum ama ne yapayım başka çaresini bulamadım."

"Ceza çare midir, hayret bir şey!" dedi Civan. Bu ceza iyice aranızın açılmasına, birbirinize kızgınlık duymanıza sebep oluyordur. Bizde öyle oluyor. Sevgi isteğin konusunda sana hak veriyorum ama eşini cezalandırman, istediğin sevgiden iyice uzaklaştırır seni."

Zeynep bir an ne diyeceğini bilemedi. O da Civan'a hak vermişti içten içe.

"Kesin ütü de yapmıyorsundur sen." dedi İsmail.

"Evet ütü yapmayı da bir yıl önce bıraktım." Yıllarca ütüsünü yaptım ama o hep inkâr etti. Çünkü on tane gömleğin içinden beş tanesini yıkayıp, ütüleyip dolaba asıyorsam o giymek için yıkanmamış ütülenmemiş olan diğer beş gömleği arıyordu. Bulamayınca da hiç ütülü bir kıyafeti olmadığını söyleyip sürekli söyleniyordu. İnkâr isyan getirir, teşekkür iyilikleri artırır. Ben de ütü yapmayı tamamen bıraktım. Görsün bakalım hiç ütü yapılmayınca nasıl oluyormuş. Takdir görmediğim işler için neden yorulayım ki?"

İsmail:

"Arkadaşlar isterseniz başka soru sormayalım. Erkek milleti olarak kırk yılda bir konuda haklı çıkalım derken bir kadının karşısında sessiz kaldık. Eve gidip eşlerimize sorsak eminim onların da yapmadıkları işleri için kendilerince haklı bir sebepleri vardır. Biz erkekler kadınlarla baş edemeyiz. En iyisi susalım. Onların olmadığı yerde konuşalım bu konuları da azıcık olsun haklı çıkalım."

Civan ve Yavuz da ona hak verdi. Zeynep odadan çıkarken:

"Ev işleri yapmak zannettiğiniz kadar kolay değil. Eşlerinizi yaptıkları işlerden dolayı takdir eder, sevginizi göstermekte cimrilik etmez, onlardan birkaç iltifatı esirgemezseniz, kahvaltılarınızı evinizde yapabilirsiniz bence. Bir deneyin derim." dedi.

Onlar işlerine başlarken Yavuz ayrıldı yanlarından. Hemen karısını aradı. Sabah evden çıkarken mavi gömleğini ütüsüz görünce biraz sitem etmiş; hiç ütülü gömleği yokmuş gibi davranmıştı. Telefonda karısının sesindeki kırgınlığı hemen fark etti, gönlünü aldı.

"Kadının sabrı erkeğin hiddetini yener."
Rifat Necdet Evrimer

Kıskançlık

Bedia, köyü kuşbakışı gören küçük tepede otururken çocukluğunun geçtiği yerlere baktıkça o kaygısız, neşeli günleri hatırladı. Ne çok oyunlar oynamışlardı; köyün boş yeşil alanlarında... Arkadaşları Zinnur, Ayşe ve Emine ile. Çobanın peşine düşüp koyunlarla, kuzularla birlikte karşıdaki yamaçlarda az koşturmamışlardı.

Bu tepe de oyun alanlarıydı. O zaman, şimdi oturduğu ceviz ağacının altında değil, çoğunlukla en yüksek dalında otururdu. Ağacın altında ip atlarlar, seksek oynarlardı. Hâlâ oyun çizgileri duruyordu. Belli ki köyün çocukları oraya seksek oynamaya geliyorlardı ki çizgiler yenileniyordu. "Ne güzel günlerdi" diye iç geçirdi. Vakti olsa bütün gün orada oturabilirdi; fakat bir an önce eve dönmesi gerekiyordu. Tepeye geldiğinde morali bozuktu fakat çocukluğunu hatırlamak ona iyi gelmiş, biraz açılmıştı. Yavaş yavaş indi tepelerden aşağıya.

Köye kız kardeşinin düğünü için gelmişlerdi. Damat tarafı da aynı köyden olunca iki taraf da düğünü köyde yapmak istemişti. Babası "Köydeki akrabaları şehre getirip düğün diye bir salona iki saat tıkıştırıp oturtacağımıza gidelim köyde güzel bir düğün yapalım." demişti.

Bedia köyün ortasından geçen köprünün üzerine geldiğinde, karşıdan kocası ile birlikte gelen çocukluk arkadaşı Zinnur'u görün-

ce ona doğru adımlarını hızlandırdı ve sevinçle arkadaşına sarıldı. Zinnur Bedia'yı aynı sıcaklıkla kucaklamadığı gibi, onu hafifçe kendinden uzaklaştırırken, her zaman gördüğü birine söylermiş gibi "Hoş gelmişsin" dedi.

Bedia arkadaşının bu tavrına anlam veremedi; ne diyeceğini bilemedi. Zinnur'un kocası ona hal hatır sordu, o da usulen cevap verdi. Bedia ayrılırken Zinnur'a;

"Düğüne geliyorsunuz değil mi?" diye sordu. Zinnur gayet umursamaz şekilde:

"Gelmeyi düşünüyoruz." dedi.

Karı koca yanından uzaklaşırken, Bedia neredeyse ağlayacaktı. Köprünün üzerinde kalakalmıştı. Gözlerini dereye dikti, ne düşüneceğini ne yapacağını şaşırmıştı. Sabahtan beri morali bozuktu; Zinnur'un davranışı da üstüne tuz biber olmuştu. Arkadaşının ona neden bu kadar soğuk davrandığını anlayamadı. Zinnur'u en son altı ay kadar önce görmüştü ve aralarında hiç kötü bir şey geçmemişti; güzel ayrılmışlardı köyden giderken. Zaten eve gitmek istemiyordu, şimdi iyice keyfi kaçmıştı. Fakat hayat bu; bazen kan kusarken, kızılcık şerbeti içtim deyip gülümsemeyi gerektiriyordu.

Bedia, köy meydanına geldiğinde meydana kurulmuş üç ocağın üstündeki koca tencerelerin başında duran Ali dayısını gördü. Düğün için etli pilav pişiriyordu. Bütün köy düğüne davetliydi. Erkeklere köy meydanında yemek verilecekti, kadınlar ise babasının evinin bahçesinde ağırlanacaklardı. Bedia bir köşede, bir karış suratla oturan kocasını görmemezlikten geldi. Akrabalarma selam verip evlerine gitti. Bedia evin avlusuna girdiğinde gelmeye başlayan misafirlere hoş geldiniz deyip hal hatır sordu.

Eve girince salondan gelen kahkaha sesleri ile salona yöneldi. Salon kuaför salonuna dönmüştü. Akraba kızları herkes bir yandan birbirinin saçını yapıyordu. Kız kardeşi kuaförünü yanında getirmişti. Onun saçları bitmiş sıra makyajına gelmişti.

Bedia kaldığı odaya gitti. Giyinmesi gerekiyordu ama hiçbir şey canı istemiyordu. Kocası Kudret o sabah bütün keyfini kaçırmış-

tı. Bedia buna şaşırmaması gerektiğini düşündü; çünkü bu kocasının her zamanki haliydi. O çok mutlu olduğu zamanlarda kocası mutlaka onu üzecek bir şey bulurdu. Özellikle düğünler, bayramlar hep burnundan gelirdi. "Deli, ya düğünde ya bayramda kendini belli edermiş." dedi Bedia yüksek sesle. Kocasının deli olduğuna iyice inanmıştı. Neredeyse her bayram bir sebeple onu üzmüştü. Düğünleri, nişanları zaten saymaya gerek yoktu. Adam sanki onun mutluluğundan mutsuz oluyordu.

Bu düğünde ilk kriz düğün hediyesi ile başlamıştı. Bedia kız kardeşine bilezik takmak istemişti. Kocası durumları gayet iyi olduğu halde önce ona karşı çıkmıştı. Hediye olarak çeyrek altının yeteceğini söylemişti. Bedia'nın ısrarı ve bileziği alması için kendi zincirini satması için ona vermesi üzerine gidip bakır tel gibi en incesinden bilezik almıştı. Bedia bileziği görünce sinirlenmişti ama yapacak bir şey yoktu. Bir şey söylese düğüne gelme konusunda sorun çıkarabilirdi.

Kocası düğünün köyde yapılacağını duyduğu günden beri söyleniyordu. "Köyde düğün mü olur?" diye. Herkes üç gün önce gelmişti, onlar dün akşam gelmişlerdi. Anne ve babası Kudret'in aksiliklerini bildikleri için bir şey dememişlerdi. İkisi de çekinirdi ondan, hep bir mesafe olmuştu aralarında. Yeni damatları çok cana yakındı da onunla avunuyorlardı.

Kudret her zaman aksi bir adam değildi aslında. Normalde iyi anlaşıyorlardı, önemli günlerde bir tuhaflaşıyordu. O sabah erkenden Bedia horoz sesi ile sevinçle uyanmıştı. O mutlulukla kocasının yanağına bir öpücük kondurmuştu da Kudret söylenerek yorganı başına geçirmişti. "Beni rahatsız etme, uyuyacağım öğleye kadar." demişti. Bedia "Hayatım düğün evinde o kadar uyunur mu? Az sonra gelen giden olur, hadi birlikte aşağı inip hep birlikte kahvaltı yapalım." deyince Kudret ağzına ne gelirse sayınıştı ona.

Kaynanası ile kayınbabasını hiç sevmediğinden, zaten onun zorlaması ile düğüne geldiğinden, bacanağı olacak yeni damadın saygısız biri olduğuna kadar pek çok şey söylemişti. Düğün biter bitmez gitmek istediğini, bir gece daha fazla kalmayacağını söylemişti.

Oysa Bedia gelmişken birkaç gün durmak istiyordu. Zaten hafta sonuydu, kalabilirlerdi. Bedia Kudret'in sesini başkaları duyacak diye aklı çıkmıştı. Çabucak üzerine bir şey alıp kendini dışarı atmış ve ayakları onu tepeye götürmüştü. Sonrasında kocasının ne yaptığını bilmiyordu. Az önce köy meydanında görmüştü sadece.

Bedia keyifsizce giyinip dışarı çıktı. Bahçeye indiğinde Zinnur'u gördü karşısında. Zinnur sanki onu o gün ilk defa görüyormuş gibi candan sımsıkı kucakladı. Zinnur:

"Çok özledim kardeşim." dedi.

"Sabah öyle demiyordun ama..." dedi Bedia imalı imalı.

"Kocamın yanında ne dememi bekliyordun?" diye sordu Zinnur.

Bedia şaşırmıştı.

"Nasıl yani, ne demek kocamın yanında ne diyecektim?"

Zinnur onun koluna girip boş bir masaya oturttu.

"Bak güzelim, kocanın yanında onu kıskandıracak şeyler yapmayacaksın."

"Bunda kıskanacak ne var? İnsan karısını kız arkadaşından kıskanır mı? Erkek olsam tamam derim."

"Ay sen hâlâ erkeklerin şifresini çözememişsin kızım, o kadar da üniversite okudun. Bak ben köyde oturduğum yerden seni geçmişim."

Bedia güldü. Zinnur'la muhabbet etmeyi çok özlemişti.

"Anlat bakalım şu çözdüğün şifreyi o zaman."

"Senin kocan seni en iyi kız arkadaşlarından kıskanmıyor mu?"

"Hayır kıskanmıyor."

"İyi düşün. Arkadaşlarınla buluşacağın zaman, ya da onlar geleceği zaman, ya da onlardan biriyle telefonda uzun uzun konuştuğun zaman sana bir gıcıklık yapmıyor mu?"

Bedia biraz düşündü.

"Evet yapıyor ama onun arkadaşlarımı kıskanması ile alakası yok ki, o ben çok mutlu olduğum zaman yapıyor bunu. Ailemle bir arada olduğum zaman, düğünlerde, bayramlarda hep yapıyor bunu."

"Ben de onu söylüyorum zaten. Sadece arkadaşlarınla görüşeceğin zaman değil, sevdiklerinle bir arada olduğun zaman da yapıyordur kıskançlık."

"Yapma Zinnur böyle kıskançlık mı olur? Bunun adı bal gibi de huysuzluk."

"Hayır huysuzluk gibi görünse de aslında kıskançlıktan başka bir şey değil. İnsanda iki çeşit kıskançlık vardır. Biri gizli, biri açık. Erkekte açık olan kıskançlık karısını başka erkeklerden kıskanmasıdır, erkek bunu saklamaz, gururla söyler. Fakat gizli kıskançlığı söyleyemez; çünkü açıklamasını yapamaz. Karısı tarafından anlaşılamayacağını bilir. Bu yüzden kıskançlığını huysuzluk olarak ortaya koyar."

"Gizli kıskançlığın mantıklı bir açıklaması yok yani?"

"Erkeğe hak ver ya da verme ama aslında kendi içinde mantıklı bir açıklaması var. Erkek karısının en çok kendini sevmesini ister, en çok kendi yanında mutlu olsun ister, en çok kendi için heyecanlansın ister. Sen arkadaşların gelecek ya da ailene gideceksin diye heyecanlandığın, mutlu olduğun zaman çok kıskanır."

"Öyle şey olur mu? İnsan sevdiğinin mutlu olduğunu görünce kendi de mutlu olmaz mı? Evet, benim kocam ben çok mutluyken beni mutsuz edecek bir şey buluyor ama ben beni sevdiğine inanmıyorum. Hatta benden nefret ettiğini düşünüyorum bazen."

"Hayır, seni sevdiği ve kıskandığı için yapıyordur. Sevgiyi göstermenin doğru bir yolu değil ama erkekler duygularını göstermede pek iyi olmadıkları için üzüntülerini, utançlarını öfke olarak gösteriyorlar genellikle. Ben bunu bizzat kendi kocamda fark ettim. Bir gün evde onunla konuşurken çok keyifliydim gülüyordum ki bana: 'Hayret bir şey sen ancak arkadaşlarınla birlikteyken böyle keyifli olurdun.' dedi. Benim arkadaşlarımla muhabbetimi kıskandığını o an fark ettim."

"Cümleyi iyi okumuşsun."

"Aslında o anda ne demek istediğini anlayamadım. Sonra üzerinde düşündüm. Ben akrabalarımla, arkadaşlarımla bir arada olunca

hep mutlu oluyorum, konuşurken gülüşüyoruz ya onu kıskanmış. Zaten o zaman mutluluğumu bozacak bir şeyler çıkarırdı. Sonra etrafımdaki akraba erkeklerini de gözlemledim, pek çok erkek bunu yapıyor. Benim kocam tek değil yani."

"Bu sorunun çaresini arkadaşlarına soğuk davranarak mı buldun?" diye yine sabahki davranışı için ona laf çaktı.

Zinnur güldü.

"Doğru bildin. Kocamın yanında başkalarına olan duygularımı pek belli etmiyorum artık. Buradaki arkadaşlar öğrendiler huyumu. Arkadaşlarımla kocam yanımda yokken rahat rahat konuşup muhabbet ediyorum. Akrabalarımla ilgili de dikkat ediyorum. Mesela annemlere mi gideceğim; gitmeye can atıyormuş gibi yapmıyorum. Gitmeye pek de hevesli değilmişim de mecburen gitmem gerekiyormuş gibi yapıyorum. O zaman o beni gitmem için teşvik ediyor. "Git biraz annenleri ziyaret et, hizmet et, bizim de çocuklarımız var, sonra onlardan buluruz." diyor.

"Çok kurnazca" dedi Bedia. "Bugün yolda hem beni gördüğüne çok sevinmiş gibi yapmadın, hem de düğüne gelip gelmemek pek umurunda değilmiş gibi davrandın."

"Evet aynen öyle. Bırak kocam en çok onun yanında mutlu olduğumu düşünsün, bunun kimseye bir zararı yok. Hatta muhabbetimize faydası var. Evlilik de hayat da bazen siyasi davranmayı gerektiriyor. Odun gibi dan dan her şeyi söyleyip yaparsan, hayat güzel gitmez."

Bedia arkadaşına düğün öncesi ve o sabah Kudret'in yaptıklarını ve o gün dönmek istediğini anlattı. Zinnur durumu kısaca ona özetledi:

"Belli ki kocan senin ailene olan düşkünlüğünü kıskanıyor. Sabah burada neşe içinde uyanıp ona öpücük kondurman bile onun için değil, köyünde olduğun için olduğundan sinir olmuş. Sana söylediklerinden yeni damadı kıskandığı da çok belli; çünkü o girişken, konuşkan bir tip, kendini babanlara sevdirdi. Bugün gitmek isteme-

si senin kalmayı çok istemenden kaynaklanıyor. Kalmayı çok istediğini o kadar belli etmeseydin büyük ihtimalle kendi kalmak isterdi."

"Şu saatten sonra yapacak bir şey yok mu?"

"Var. Gidelim dediğinde yüzünü asmadan gayet normal şekilde hazırlanmaya başla."

"Kalır mı sence o zaman?"

"Büyük ihtimal. Kalmasa bile burada olup huzursuz olacağına evine git huzurla otur. Erkek karısının en çok onun yanında ve kendi evinde mutlu olduğunu görmek istiyor."

"Peki söylediklerine dikkat edeceğim. Bakalım doğru tespitler mi?"

"Doğru tespitler, emin olabilirsin. Sadece birbirleri ile muhabbeti çok iyi olan erkekler karısını sevdiklerinden kıskanmıyor. Karısı zaten onun yanında çok mutlu, kıskanmasına pek gerek olmuyor. Şimdi sen önce git kocanın bir gönlünü al."

"Hiç de gönlünü alamam, beni üzen oydu."

"Sen de bilmeden kıskandırmışsın. Bak bir de şu çok önemli: Kadınlar annelerinin evine gelince ya da akrabalarını görünce kocaları ile pek ilgilenmiyorlar. Kadın ailesinin yanında kocasına değer verdiğini göstermeli. Erkek kayınvalide evinde misafir hükmünde, her ne kadar ev sahibiymiş gibi görünse de. Git şuradan bir büyük bardak köpüklü ayran al, götür kocana ikram et, adamın yüreği yanmıştır. Yemek hazır olup ikram başlayana kadar içsin."

Bedia arkadaşının sözünü tuttu. Bir koca bardak ayran doldurup kocasına götürdü. Kudret şaşırmıştı ama memnun olduğu da belliydi. Fakat bir an içine akşam gitmeyelim diye mi bana iyi davranıyor, ikramda bulunuyor düşüncesi geldi.

"Düğün bittikten sonra hazır ol, hemen yola çıkacağız." dedi.

Bedia gülümseyerek:

"Tamam hayatım, çantalar hazır zaten, gitmek istiyorsan çıkarız hemen. Ben de yoruldum evimize gidip dinlenelim." dedi.

Kudret sevinmişti. Demek menfaat için gelmemişti ayran.

"Neyse bakarız duruma. Aslında buraya kadar gelmişken çocuklar birkaç gün temiz hava alsın istiyordum. Belki birkaç gün kalırız." dedi.

Bedia sevinmişti ama belli etmemeye çalıştı. Şimdi gidip düğünün keyfini çıkarabilirdi. Önce gidip arkadaşına öğrettikleri için teşekkür etti.

"Güler yüz sevginin anahtarıdır."
Hz. Ali

Nasihat

Melek hanım, kına gecesi için saatler öncesinden hazırlanmaya başlayan torunu Erva'yı gülümseyerek seyrediyordu. Onun hazırlıkları tamamladığını görünce yanına yaklaştı; biraz konuşmak istiyordu:

"Sultanlar gibi oldun benim güzel torunum." dedi.

Erva anneannesine bakarak kıkırdadı.

"Genetik, anneanne. İnsanın melek, sultan gibi bir anneannesi olunca doğal olarak güzel oluyor."

"Sağol kızım sen benden çok daha güzelsin."

"Olur mu anneanne, mütevazılığa gerek yok."

"Yok kızım mütevazılık değil. Ben bekârken senin kadar güzel değildim; ben evlenince güzelleştim. Beni büyükbabanın sevgisi güzelleştirdi. İnşallah sen de benim kadar da mutlu olursun evliliğinde. Hem çok sevesin hem de çok sevilesin."

"Sağol anneanneciğim. İnşallah öyle olur."

"Sevgi Allah'ın karı kocaya verdiği büyük bir ikramdır, hediyedir. Kıymetini bilmek lazım. Ben evlenirken üç kişi bana öğüt vermişti, üçünün söylediğini de yaptım ve çok faydasını gördüm. Büyükbaban ile sevgimizin uzun yıllar sürmesinde bu üç öğüdün çok etkisi var. Ben de şimdi sana öğreteyim ister misin?"

"Elbette isterim Melek sultan, çok sevinirim."

Melek Hanım torununun elinden tuttu.

"Gel şöyle oturalım, ayaküstü anlatamam."

Karşılıklı oturdular. Melek Hanım gülümseyerek anlatmaya başladı:

"Düğünümden önce çok sevdiğim üç kişi; babam, halam ve teyzem birbirlerinden habersiz ayrı ayrı bana nasihat ettiler. Rahmetli babam çok akıllı bir adamdı. Düğün öncesi bir gün beni karşısına aldı: 'Kızım her ne olursa olsun kapıda kocanı asla asık yüzle karşılama. Onu her zaman güler yüzle karşıla, güler yüzle uğurla.' dedi. Ben de babacığımın sözünü tuttum."

"Hep güler yüzle mi karşıladın?"

"Evet kızım. Kocam akşam kaçta gelirse gelsin surat asmadım, giyindim, kuşandım onu sevinçle karşıladım. Bazı akşamlar geç gelirdi fakat bir tek gün niye geç geldin de demedim, yüzümü de asmadım. Vaktinde gelmiş gibi ondan güler yüzümü esirgemedim."

"Ne güzel yapabilmişsin Melek sultanım. Ben de yapabilir miyim acaba?"

"İstersen yaparsın kızım. Şeytanın vesveselerine kapılma. İçinden iyi şeyler gelmiyorsa kendini de dinleme. Kibir, gurur, çokbilmişlik bazen dürter, mutsuz eder insanı. Kocanı bunların hepsinin de üstünde tut. Evin kapısını açarken gönlünün kapısını da aç eşine. Yorulmuştur dışarıda, güler yüzünle önce gönlünde dinlendir. Coşku ve sevinçle aç kapıyı. Eve gelmesinden ne kadar mutlu olduğunu hissettir ki evine koşa koşa gelsin."

"İnşallah anneanneciğim. Yapmaya çalışacağım."

"Hiçbir zaman güzelliğine güvenme kızım. Asık yüzlü bir kadın hiçbir zaman güzel olamaz. Gülümsemek en büyük güzelliktir. Kocanın geleceği saatte biraz da kendine çeki düzen ver. Saçını başını tara, gözüne bir sürme çek. Güzel elbiselerini, eteklerini giy, onun için giyin, süslen."

"Peki Melek sultan, sözünü kulağıma küpe yapacağım."

"İkinci öğüdü teyzem vermişti. 'Kızım kocanın ailesi ile aranı hep iyi tutmak için gayret sarf et. Bir kadının mutlu olması, kocası tarafından sevilmesi için bu çok önemli.' demişti. Bu öğüdü tutmaya da çok dikkat ettim. Evlendiğimde kayınvalidem, kayınlarım hepimiz aynı apartmanda oturduk uzun yıllar. İnsanlık hali pek çok şey yaşandı; fakat dert etmedim, büyütmedim. Kocama ailesinden hiç kimseyi şikâyet etmedim. Sıkıntıları kendim çözmeye çalıştım."

"Maşallah anneanne sen de sabır küpüymüşsün hani."

Gülümsedi Melek Hanım:

"Peygamberimizin 'ilmin kapısı' dediği Hz. Ali'nin çok güzel bir sözü var. 'Sabırsızlık etmek sabr etmekten daha zordur.' Sabırsız olsaydım, her şeyden şikâyet etseydim hem sinirlerim bozulurdu hem kocam ile aram iyi olmazdı. Sabırsızlık insanı yorar, kızgınlaştırır, mutsuz eder. Sabır kadar iyi bir dost yoktur insana. Sabrederek hep kazandım. Kocam bir ömür boyu aşkla baktı gözlerimin içine."

"Biliyorum. Benim çok sevdiğim bir fotoğrafınız var; büyükbabam sana bakarken çekilmiş. Büyükbabamın gözünden aşk akıyor resmen. Sana öyle güzel bakmış."

Güldü Melek Hanım:

"Çok severdi beni, ben de onu çok sevdim. Sevdiğimin ailesini sevmeye de gayret gösterdim. Sen bir kişiyle evlendiğini düşünüyorsun fakat aslında bir aile ile evleniyorsun. Onları yok sayarak mutlu olamazsın. Kocanın annesine çok iyi davran kızım. Erkek annelerinin bir kısmı gelinleri kıskanıp huysuzluk edebilirler. Kayınvalidenin hatalarını görmemeye çalış; Allah rızası için sev onu. Saygıda, güler yüzde kusur etme. Sakın ola kayınvalidenin arkasından konuşma, onu eşine şikâyet etme. Hiçbir erkek ailesine saygısı olmayan, onları sevmeyen kadını sevmez. Başta sevse bile bir süre sonra eşine kırgınlık ve kızgınlık duymaya başlar. Beni sevseydi ailemi de severdi, diye düşünmeye başlar."

"Kayınvalidemin oğluna düşkünlüğüne biraz gıcık oluyorum ama ben."

"Aman kızım sakın anne ile oğlu kıskanma, aralarına girmeye çalışma. Anne sevgisi başkadır, eş sevgisi başkadır. Annesini çok sevmesi sana olan sevgisini azaltmaz."

"Bu biraz zor ama dikkat etmeye çalışacağım."

"Üçüncü öğüdü halam vermişti. 'Kızım fazladan paran olduğunda boş yere harcama, bir yerde küçük küçük biriktir. Kimseye de söyleme. Kocandan para istediğinde vermediği zaman para yüzünden kocanla kötü olma; biriktirdiğinden harca.' demişti.

"Bunu da yaptın mı anneanne?"

"Yaptım kızım, bu öğüt de pek iyi oldu. Biz kadınlar aklımıza bir şey düşünce almak isteriz. Ya da bir yerlere hediye götürmemiz icap eder. Erkeğin de her gün cebinde para olacak diye bir şey yok. Bütçeyi o ayarlıyor. Olur da istediğin parayı vermezse sesini çıkarma, kendi minik bankandan harca."

Zil çaldı, misafirler gelmeye başlamıştı. Erva eğilip anneannesini öptü:

"Teşekkür ederim anneanneciğim, çok kıymetli öğütler. Senin kadar başarılı olur muyum bilmiyorum ama inan ki elimden geldiği kadar yapmaya çalışacağım."

"Söylediklerimi unutma kızım. Sevgi çok kıymetli bir şey, ıvır zıvır şeylere takılıp sevdiğinin gözünden düşme. En kıyınetlin o olsun."

"İnşallah anneanneciğim." deyip Erva gelen misafirleri karşılamaya koştu.

Melek Hanım sevgi ile baktı torununa. Doğduğu günü daha dün gibi hatırlıyordu. Şimdi gelin olup yuva kurmaya gidiyordu. Mutlu olması için çok dua ediyordu.

"Yalnızlık her işkenceden daha fazla acı verir insana."
Anonim

Süren Doldu

"Prensle prenses birbirlerine kavuşmuşlar. Kırk gün kırk gece süren bir düğünle evlenmişler. Masal da burada bitmiş."

"Sonra ne olmuş anne, evlenince mutlu olmuşlar mı?" diye sordu Ayşen yemyeşil gözlerini kırpıştırarak.

Berrin Ayşen'e baktı. Ne cevap vereceğini bir anda bilemedi. İmalı bir soru muydu yoksa masumca öylesine sorulmuş bir soru muydu?

Beş yaşında çocuk ne ima edecek! Ay iyice saçmalamaya başladım ha, diye düşündü.

"Olmuşlar kızım, mutlu olmuşlar." dedi.

"Ama siz babamla mutlu olamadınız dimi anne? Onun için boşandınız?"

Yanılmamışım imalı bir soruymuş, diye düşündü.

"Evet kızım biz mutlu olamadık." Annesinin gözlerindeki hüznü okuyan Ayşen sorduğuna pişman oldu.

"Ben hiç evlenmeyeceğim anne. Erkekler kötü. Kızlara evlenene kadar iyi davranıyorlar, onları kandırıyorlar. Sonra da kötü davranıyorlar. Ben seninle yaşayacağım hep."

Ne diyeceğini bilemedi Berrin. Kızının sözleri içini köz gibi yakmıştı.

"Düşünme bunları, daha çok erken. Hadi şimdi uyu." derken eğilip yanaklarına bir öpücük kondurdu. Işığı kapatıp odadan çıktı.

Salona geçti. Canı sıkılmıştı. Ayşen yatınca evde can sıkıcı bir sessizlik oluyordu. Berrin hem sessizliği bastırmak hem de az önce kızının söylediklerini düşünmemek için televizyonu açıp karşısına geçti.

Açtığı kanalda bir tartışma programı vardı. Ertuğrul hiç kaçırmazdı bu programı. Şimdi yine kesin izliyordur, diye düşündü. Cici karısı da çayını getiriyordur. Ertuğrul tam bir çay düşkünüydü. Öyle her çay da onu kesmezdi. Türk çayı ve yabancı çayları harmanlar kendi çayını kendi sevdiği gibi ayarlardı. Ertuğrul ve ona çay getiren karısı bir an gözünde canlandı, sinir oldu.

Televizyonu kapattı; uyusam iyi olur diye düşündü. Ertesi gün pazardı. Ertuğrul sabah gelip Ayşen'i alacaktı. Geç uyuyup onun karşısına şiş gözlerle çıkarak çirkin görünmek istemiyordu. Güzel görünse ne olacaktı, ne bekliyordu onu da bilmiyordu. "Aman bu güzel kadını neden bıraktım!" diye pişmanlık duymasını mı? Öyle bir şey olacağını hiç sanmıyordu.

Ertuğrul hiç pişmanlık duymamıştı; öyle olsa boşandıktan sonra barışmak için adım atardı ama geriye dönüp bakmamıştı bile. Hiçbir mantıklı açıklaması olmasa da ona güzel görünmek istiyordu. Kızını teslim ederken kapıda ayaküstü birkaç dakika görüşüyorlardı. Aralarında geçen sohbet usulen söylenmiş birkaç sözden ibaretti. Bu bile Berrin'i heyecanlandırıyordu.

Ertuğrul üniversiteden aşkıydı. Çok sevmişlerdi birbirlerini, üniversite biter bitmez evlenmişlerdi. Ertuğrul hem yakışıklı hem güzel huyluydu, onunla mutlu olacağına çok emindi; fakat pek mutlu olamamıştı. Boşanmadan önce hep Ertuğrul'u suçluyordu fakat şimdi geriye dönüp baktığında kendi hatalarını görebiliyordu. Onu o kadar çok sevmişti ki kocası sevgisinden bunalmıştı. Kaybetmekten o kadar çok korkmuştu ki kendi eliyle kaybetmişti. Ertuğrul'u ailesinden, arkadaşlarından, herkesten kıskanmıştı. Hep kendi yanında olsun istemişti.

Ertuğrul gezmeyi çok seven bir adam değildi; ama haftanın bir ya da en fazla iki günü arkadaşları ile görüşmek istiyordu. Bu durum aralarında sorun olmuştu. Berrin arkadaşları ile görüşmesini istemiyordu. Hatta kocasının iş çıkışı bir saat bir yere uğraması bile evde tatsızlığa sebep oluyordu. "Mesai biter bitmez iş yerinin kapısından ilk sen çık ve doğruca evimize gel." demişti. Ertuğrul geç kaldığı günlerde surat asıp onu cezalandırıyordu.

Ertuğrul'u onun ailesinden de çok kıskanmıştı. Kendi ilk günden itibaren soğuk ve mesafeli durmuştu Ertuğrul'un ailesine karşı. Berrin onlarla görüşmek istemeyince kocası tek başına gitmişti ailesinin yanına. Ertuğrul'un annesini, kız kardeşini, onların birbirine olan sevgilerini kıskanmıştı. Kız kardeşinin ağabeyine sarılması bile suç olmuştu, aralarında tartışmalara sebep olmuştu.

Bu konulardan çok kavga etmişlerdi. En son olay Ertuğrul arkadaşları ile görüşmeye gittiğinde eve geç gelmesi yüzünden patlak vermişti. Berrin önce gitmesini istememişti fakat onun kararlı olduğunu, gideceğini anlayınca "O zaman saat onda evde ol." demişti. Saat on olduğunda Ertuğrul gelmemişti. Berrin ona "Süren doldu." diye mesaj atmıştı; fakat Ertuğrul'dan hiç ses çıkmamıştı. Berrin yarım saat sonra telefon açmıştı; fakat kocası cevap vermemişti. Ertuğrul saat on iki de geldiğinde Berrin hiç susmadan konuşmuştu. Ertuğrul sadece birkaç cümle söylemişti:

"Ne demek süren doldu? Ben senin neyinim? Neden bana hükmetmeye çalışıyorsun bu kadar? Sen mi benim kocamsın ben mi senin kocanım? Bana kocalık, patronluk, annelik, öğretmenlik yaptığın her ne ise artık yapma dayanamıyorum." demişti.

"Dayanamıyorsan boşanalım." demişti Berrin. Tamamen blöftü. Ertuğrul'dan ayrılmayı asla istememişti. Daha öncede birkaç kez kocasını ayrılıkla tehdit etmişti de Ertuğrul onun sözlerini daha çok dikkate almaya başlamıştı. Kocası hem onu seviyordu hem de kızına çok düşkündü. Ondan vazgeçse bile kızını bırakmayı göze alamaz, diye düşünmüştü fakat Ertuğrul bu kez "Sen bilirsin istediğin buysa bence de iyi olur." demişti. Berrin ne diyeceğini bilememişti ama

yine de kocasının ayrılığı göze alacağına inanmamıştı. Siniri geçince pişman olur yalvarır, diye düşünmüştü fakat öyle olmamıştı. Ertesi gün Ertuğrul birkaç parça eşyasını alıp gitmişti.

Berrin de geri adım atmayı gururuna yedirememişti. Birilerinin onları barıştırmasını beklemişti umutsuzca. Bir yandan da boşanma davası açmıştı. Çünkü ablası "Senin blöf yaptığını anlamış, bence dava aç bak nasıl paçaları tutuşacak, barışalım diye kapına gelip yalvaracak." demişti fakat Ertuğrul barışmak için gelmemişti. Kendi ailesinin fayda yerine zararı olmuştu. Bir tek iyilik sevmediği kayınvalidesinden gelmişti. "Çocuğunuz var yuvanıza yazık etmeyin." diye uğraşmıştı ama Ertuğrul geri adım atmamıştı. "Bu evliliğin süresi doldu." demişti. Berrin'in "Süren doldu" mesajı, bardağı taşıran son damla olmuştu, evliliklerinin de süresinin dolmasına sebep olmuştu.

Belki Berrin arayıp pişman olduğunu, yanlış yaptığını, bundan sonra eskisi gibi davranmayacağını söyleseydi Ertuğrul ona bir şans daha verirdi; fakat bunu yapmamıştı, gururuna yedirememişti. Böylece ipler kopmuş, kavganın üzerinden beş ay sonra boşanmışlardı. Boşanalı iki yıl olmuştu.

Berrin'in ailesi boşanması için ona çok destek olmuşlardı. Boşanınca baba ocağına dönmüş fakat hiç rahat edememişti. Ne söyleseler alınıyordu; gelene, gidene, soru sorana sinir oluyordu. Annesinden de onun misafirlerinden de sıkılmıştı. Sonunda ayrı eve çıkmıştı. Boşanırken destek vermeleri hoşuna gitmişti fakat şimdi düşününce onlara çok kızıyordu. "Kızım yuvanı yıkma, yalnızlık zor." dememişlerdi.

Bir karı-koca gördüğünde içi cızz ediyordu. Bazen de sinir oluyordu ona kendi yalnızlığını hatırlattıkları için. Geçen gün pencerenin pervasına konup cıvıldaşan kuşlara bile sinir olup kovalamıştı onları. Sanki dünyada herkes çiftti de bir tek kendi yalnızdı.

Ertuğrul hafta sonları gelip kızını alıyor, onunla ilgileniyordu. Berrin ilk başlarda kızını göstermeyerek onu cezalandırmak istemişti; fakat gittiği psikolog bunun çok yanlış olduğunu, babası ile kızının arasını açarak babasına değil en büyük kötülüğü kızına yapacağını söyleyerek onu ikna etmişti. Ayşen'in baba sevgisine ve ilgisine ihtiyacı vardı buna engel olmadığı için şimdi çok seviniyordu.

Yalnızlık ateşten gömlekmiş, diye mırıldandı. Ertuğrul'u çok özlüyordu, ayrıca bir de yalnızlık zoruna gidiyordu. Yalnız akşamlar, yalnız uyumak, yalnız uyanmak... Tek başına gülmek tek başına ağlamak...

Kızı vardı ama o yalnızlığını almıyordu. Berrin, rahmetli babaannesinin sözünü hatırladı. Çocukken yazın yaylaya gittiklerinde bazı akşamlar erkekler şehirde kalır dönmezlerdi. Babaannesi "Evde erkek nefesi olmayınca ben huzursuz oluyorum." derdi. O zaman "Sabah babamlar giderken poşete üfletelim." diye dalga geçerdi ama babaannesinin ne demek istediğini şimdi daha iyi anlıyordu.

Erkek; sevgiydi, aşktı, korumaydı; ama hepsinden öte bir nefesti. O nefesini kaybetmişti. Evde Ertuğrul'un nefesinin eksikliğini çok hissediyordu. Onsuz aldığı nefesler hep eksik gibiydi. Bazı geceler yatakta onun hayali ile konuşuyordu. Boşanırken bu kadar zor olacağını düşünmemişti, kendini kimse uyarmamıştı. Bu yüzden ayrılacak olanları uyarıyordu. "İşim var, maaşım var, ne koca ile uğraşacağım" diyen geçen hafta boşanmaya niyetlenen arkadaşına "Aman sakın acele etme, iyi düşün, yalnızlık çok zor." demişti.

Derin bir of çekti, yerinden kalktı. Vakit henüz erkendi ama yatmaya karar verdi. Sabah güzel görünmek istiyordu. O sıra cep telefonunun mesaj sesi ile irkildi. Mesaj Ertuğrul'dandı. "Karımın annesi rahatsızlanmış, şehir dışına çıkınam gerekiyor; kızımı birkaç gün sonra dönünce alacağım. Sen durumu Ayşen'e anlatırsan sevinirim, üzülmesin." yazıyordu.

Yüreğine bir kor düştü. "Karım" demiş o kadına. Sonra kendine şaştı ne diyecekti ya karısıydı işte. Yarın gelmeyecekti göremeyecekti onu. Gözyaşları yerinden oynamaya hazırdılar fakat tuttu kendini. Yeterince ağlamıştı. Tabi ya onun artık başka bir karısı vardı, tabii ki böyle şeyler olacaktı, alışması gerekirdi. Uyumaktan vazgeçti. Mutfağa gitti kendine bir kahve yaptı. Mutfaktaki radyoyu açtı. "Kendim ettim kendim buldum, gül gibi sarardım soldum, eyvah eyvah." diye bir türkü çalıyordu. "Acım türkü olmuş." diye mırıldandı kahvesini yudumlarken.

"Her şey incelikten, yalnız insanlar kabalıktan kırılır."
İbrahim Olcaytu

Baharatçı

"Buyurun ne istemiştiniz?"

Gülay bir anda kıpkırmızı kesiliverdi. Baharatçı sanki onun niçin gelmiş olduğunu anlamış gibi telaşlandı. Bir an ne diyeceğini şaşırdı. Elindeki içi bitki dolu siyah poşeti arkasına doğru saklayarak kekeledi; "Öööksürük için bir şey alacağım."

Baharatçı işinin ehliydi. Öyle hastalığını her söyleyene hemen bitki tavsiye etmiyordu.

"Kusura bakmayın birkaç soru sormam gerekiyor. Çünkü bitkisel ilaçların da yan etkisi olabiliyor. Vereceğim ilacı kullanacak kişi kaç yaşında, başka hastalıkları var mı bilmeliyim. Vereceğim bitki hastanın bir hastalığını iyileştirirken başka bir hastalığından dolayı ona ağır gelebilir. Ayrıca bütün hastalıkları bilirsem iyi bir karışım hazırlayabilirim."

Gülay çattık belaya diye düşündü.

"Tabi sorun" dedi.

"Hasta kaç yaşında."

"Üç yaşında bir oğlum var. Gündüz ara ara öksürüyor ama gece öksürüğü çok artıyor."

"Çocuk küçükmüş bitki çayı içmekte zorlanabilir. Ben size evde kendinizin hazırlayabileceği çok etkili bir öksürük ilacı tavsiye edeyim. Hiçbir yan etkisi yoktur yüzde yüz şifadır. Evinizde pekmez ve saf sızma zeytinyağı varsa ilacınızın malzemesi hazır demektir."

"İkisi de var."

"Pekmez yoksa bizde satıyoruz. Madem ki var o zaman size öksürük şurubunun tarifini vereyim. Bir kavanozun içine biraz pekmez koyun. Üzerine pekmez kadar da zeytinyağı ilave edin, karıştırın. Şurubunuz hazır. Bu şurubu özellikle gece yatarken hafif ılıtın; ılık ılık birkaç kaşık yedirin. Yalnız yedikten sonra üzerine herhangi bir şey yiyip içmeyecek. Eğer öksürük çok ileri derecedeyse gece öksürdükçe birkaç kez daha verin. Emin olun birkaç gün sonra öksürüğü geçecektir. Ama mutlaka gece vermelisiniz."

"Teşekkür ederim. Bu söylediğinizi yapacağım."

"Bu şurup sadece çocuklar için değil siz de kullanabilirsiniz. Ayrıca bir tek öksürük için değil boğaz sağlığını korumak için de bire birdir. Kışın evler ısınırken evin havası kuruyor. O sebepten insanın boğazı sık sık tahriş olup iltihaplanabiliyor. Boğazınız için de önlem olarak gece yatarken bir iki kaşık bu zeytinyağlı pekmez karışımından yerseniz kışı çok rahat geçirirsiniz."

"Çok teşekkür ederim."

O sırada dükkana bir kadın geldi. Baharatçı yeni gelen müşteriyle ilgilenmeye başladı.

Gülay rahat bir nefes aldı. Gülay'ın asıl istediği öksürük için bir ilaç değildi. Yalan değildi küçük oğlu birkaç günden beri öksürüyordu; ama onun derdi o değildi. Fakat derdini söyleyemiyordu. O gün girdiği beşinci baharatçıydı bu dükkan. Her girdiği dükkanda esas istediğini söyleyemediği için oğluna öksürük ilacı alıp çıkıyordu. Elindeki siyah poşetin içi baharatçıların öksürük için verdiği otlarla doluydu. İyi ki bu da bir torba ot vermedi, diye sevindi. Baharatçıyı incelemeye başladı. Altmış yaşlarında falandır diye düşündü. İnsana güven telkin eden bir yüz ifadesi vardı. Zaten paragöz biri de

değil herhalde, bana bedava ilaç tarifi yaptığına göre, diye düşündü. Derdini anlatabilse belki işine yarayacak bir ot, sap bir şey verirdi.

O sırada diğer müşteri gitmişti. Baharatçı ona baktı:

"Başka bir isteğiniz var mı?" diye sordu.

"Var" dedi bütün cesaretini toplayarak.

Fakat devamını getiremedi; çünkü dükkana bir müşteri daha gelmişti.

"Benim acelem yok siz beyefendiye bakın." dedi.

Baharatçı müşteri ile ilgilenirken Gülay kara kara düşünüyordu. Nasıl söyleyecekti şimdi adama, kocasının cinsel isteğini azaltacak bir ilaç aradığını. Bıkmıştı, yorulmuştu, kocasının bitmek tükenmek bilmeyen arzularına cevap vermeye çalışmaktan. Beş yıllık evliydi fakat cinsellikten nefret etmişti. Evlendiği ilk geceden sevmemişti. bekârken oradan buradan duyduğu yalan yanlış bilgilerle evlenmişti; cinsel ilişkiden korkuyordu. Bir de ilk gece kocası biraz konuşup, muhabbet edip onun korkusunu yenmesini beklemeden üstüne atlayıverince iyice korkmuştu: "Bu iş böyleyse çok yaşamaz yakında ölürüm." diye düşünmüştü. Fakat hâlâ ölmediğime göre bir çare bulmalıyım diye düşünüyordu. Kocasıyla birbirlerini severek evlenmişlerdi. O sevgili prensi ilk gece bencil, kaba bir kurbağaya dönüşmüştü gözünde. Kocası yatakta; aceleci, hoyrat ve bencil oluyor, sadece kendi keyfini düşünüyordu. Geceler bir kâbus olmuştu onun için. Akşam olmasını hiç istemiyordu. Aslında kocasını hâlâ seviyordu ama birde gece mesaileri olmasaydı.

Müşteri gidince baharatçı tekrar ona döndü:

"Bir şey daha var demiştiniz."

O kadar baharatçı gezdim bir kadın baharatçıya rastlamadım. Memlekette kadın baharatçı yok galiba, diye hayıflandı. Şimdi nasıl söyleyecekti.

"Ben eşim için bir ilaç isteyecektim."

"Tabi hanımefendi eşinizin neyi var?"

Gülay kelimeleri bir türlü toparlayamadı, diline gelenleri söyleyemedi, yutkundu. Bir şeyler söylemesi gerekiyordu:

"Geceleri uyuyamıyor. Akşam yemeğini yer yemez uykusunu getirecek bir ilaç var mı?"

"Tabi uykusuzluk için şifalı otlarımız var."

Gülay derin bir oh çekti içinden. Bu niye daha önce aklıma gelmedi diye kendi kendine kızdı. Tabi her akşam erkenden uyursa benimle uğraşamaz çok iyi olur, diye düşündü.

"Eşinizin bir hastalığı var mı?"

"Yoo. Turp gibi sağlamdır."

Baharatçı yerdeki çuvalın içinden bir tutam ot aldı.

"İyi öyleyse ben size şunu vereyim. Her akşam bir tutam kaynar suya atarsınız, demlenince içilmeye hazır olur."

"İyi de eşim bitki çayı içmeyi hiç sevmez. Şöyle çorbasının içine katacak bir şeyler yok mu."

"Bu çay tatsız değil hanımefendi, bence içer."

"Ben onu biliyorum içmez. Yemeğinin içine katabileceğim, anlamadan yiyeceği bir şey verin siz?

"Ben anlamadım bu işi. Beyefendinin uykusuzluk şikâyeti yok mu? Uyumak isteyen adam bir bardak çayı içmeye razı olur."

"Yok, o uyuyamamaktan şikâyetçi değil."

"Hayret bir şey. Kendi uyumak istemiyorsa siz niye onu uyutmak için ilaç arıyorsunuz ki?"

Gülay ne diyeceğini şaşırdı.

"Gece geç yatınca sabahları çok zor kalkıp işe gidiyor. Ben o bakımdan erken uyusun istiyorum yoksa niye isteyeyim ki!"

"Bak kızım ben senin baban yaşındayım. Kusura bakmazsan sana biraz nasihat edeceğim. Benim çocuklarım hep evli barklı. Ben bunu geçenlerde kızıma da söyledim. Kocanı değiştirmeye uğraşma diye. Kadınların en büyük hatasıdır bu. Bırak adamı istediği zaman uyusun sana ne? Sabah nasıl kalkacağını kendi düşünmüyorsa sen niye düşünüyorsun.

Bir ah çekti Gülay içinden. Keşke bana ne olsaydı, diye içten içe sinirlendi. "Tüh keşke çocuk uyuyamıyor mamasına katacak bir şey

var mı?" diye sorsaydım diye pişman oldu. Ah ah ilaç sanayi utansın; erkekleri güçlendirecek ilacı bulmuşlar da güçten düşürecek ilacı bulınamışlar. Bulurlar mı? Çoğu bilim adamı, bilim kadını değil ki. Şu bilim dünyası kadınların elinde olsaydı neler icat ederlerdi. Bir hapı olsa gider eczaneden alırdım da şu baharatçıya muhtaç olmazdım diye hayıflandı.

Baharatçı kadınların yaptığı yanlışları anlatmaya devam ediyordu. Gülay'ın aklına bir fikir daha geldi.

"Bir şey merak ettim. Bu bitkisel ilaçların hayvanlara da faydası oluyor mu?" diye sordu.

Baharatçı konunun birden bire değişmesine şaştı.

"Olur tabi" dedi.

"Benim evimin bahçesinde beslediğim bir köpeğim var. Çok hareketli bir köpek, oradan oraya oradan oraya koşup duruyor. Onun gücünü kesecek, onu biraz halsizleştirecek, sakinleştirecek bir ilaç yok mu?"

"Allah Allah. Kızım yazık değil mi hayvana, ilaç içirip sersemleteceksin. Hayret bir şey. Bırak hayvanı gönlünce koşsun, coşsun."

"Gece yarısına kadar bağırınca komşular rahatsız oluyor."

"Başka bir çözüm yolu bul, ben öyle sersemletici ilaç veremem."

Gülay tüh bu da tutmadı başka nasıl anlatsam ki diye düşünürken o sıra da dükkana bir kadın girdi. Baharatçı onunla ilgilenmeye başladı. Kadın biraz utangaç bir edayla sordu.

"Kuvvet macunu var mıydı?" diye sordu.

"Var da kullanacak olan kişi kaç yaşında?"

"Kocam için istiyorum elli yaşında."

"Kalbi falan var mı?"

"Çok hassas bir kalbi var. Çok düşüncelidir, çok kibardır."

Baharatçı oradan bir kavanoz kuvvet macunu uzattı kadına.

"Dikkat edin, çok yedirmeyin sonra kalbi dayanmayabilir." diye kadını uyardı.

Kadının çıkmasıyla baharatçı tekrar Gülay'a döndü. Gülay sorusunu hazırlamıştı.

"Benim evde beslediğim bir erkek kedim var. Hani mart ayı geliyor. Çatılarda miyav miyav miyavlamasın, azıp kudurmasın, milletin kedilerini rahatsız etmesin diyorum. Onun karşı cinse olan ilgisini azaltacak yani cinsel gücünü kesecek bir ilaç yok mu?"

Baharatçı duyduklarına inanamadı.

"Kızım sen konuştukça ben şaşıyorum. Dişi olsa, yavruları olunca evde nasıl bakarım diye dert ediyorsun diyeceğim ama kedi erkek diyorsun. O zaman sana ne! Bırak hayvanı, senede bir hayatının keyfini sürsün."

Sen de sürüm sürüm sürün inşallah çok bilmiş baharatçı, diye içinden beddua etti ona Gülay. Sana ne, kedinin köpeğin keyfinden. Varsa faydası olacak bir şey ver de gideyim diye içten içe söylendi. Çok sinirlenmişti.

"Bakın beyefendi. Benim evde iki de farem var. Biri dişi biri erkek. Bunlar beş yıl önce evlendiler. Fakat erkek fare azgın çıktı. Sık sık dişi fareyle birlikte olmak istiyor. Öyle cilveleşmek, kur yapmak falan da yok, sadece kendini düşünüyor, dişi fareyi çok hırpalıyor. Dişi fare bana 'Şu kocamı dizginleyecek, güçten kuvvetten düşürecek, akşam erkenden uykusunu getirecek bir ilaç varsa benim için alıver. Ben gider alırdım ama şimdi baharatçı lüzumlu lüzumsuz bir sürü soru sorar beni utandırır, sen al.' demişti; galiba sizde böyle bir ilaç yok deyip dükkandan çıktı.

Baharatçı arkasından bakakaldı. Gülay'ın ne istediğini ancak anlayabilmişti.

Gülay o kızgınlıkla evine dönüyordu ki bir baharatçı dükkanı daha gördü. Hem de satıcı kadındı. Hemen içeri girdi ona derdini anlattı. Gülay'a beyaz taşa benzer bir şey verdi. "Hafif sulandır yemeğinin içine kat, ben de eşimin yemeklerine katıyorum faydası oluyor." dedi. Gülay dükkandan çıktığında hem aradığını bulmanın sevincini hem de böyle bir şey yapmak zorunda olmanın üzüntüsünü yaşıyordu.

"Bütün kadınların birbirine benzediğine inanan erkek gerçekten evli erkektir."
(Anonim)

Çapkınlık

Besim arkadaşlarını hayretler içerisinde dinliyordu. Boğaz manzaralı güzel bir balık lokantasında iş arkadaşlarıyla akşam yemeği yemişler, kahvelerini içiyorlardı. Masada dört kişiydiler. Üçü de evli olan arkadaşları yaptıkları çapkınlıkları anlatıyorlardı. Besim duyduklarına inanamıyordu. Sanki çapkınlıkta birbirleriyle yarışıyorlardı. Ağzı açık bir şekilde onları dinliyordu ki Tamer:

"Hadi anlat bakalım, sıra sende." dedi.

"Ne anlatayım?" diye sordu Besim.

"Tabi ki çapkınlık maceralarını; bugüne kadar ser verip sır vermedin, kim bilir ne hikâyeler vardır sende." dedi Efe.

"Üzgünüm" dedi Besim. "Sizi hayal kırıklığına uğratacağım ama benim bir tek çapkınlık maceram yok. Bir kez bile eşimi aldatmadım."

"Şaka yapıyorsun." dedi Refik. "Hadi nazlanma kimseye anlatmayız, korkma yengenin kulağına gitmez. Burada konuştuklarımız burada kalır. Bize güvenebilirsin."

"İnanın ki hiç karımı aldatmadım."

Üçü birden doğru olduğundan emin olmak için gözlerini gözlerinin içine diktiler.

"Gerçekten" dedi.

"Tüüü... Ölmüşsün oğlum senin haberin yok." dedi Tamer.

Nihayet inanmışlardı.

"Niye durumum çok mu kötü?" diye Besim de onlarla dalga geçti.

"Tabi ki" dedi Efe. "Hayatında hiç eğlence yok demek ki. Baksana arkadaş sohbetlerinde anlatacak bir konun yok."

"Zaten ben de tam bunu soracaktım. Yapmaya yaptınız da niye anlatıyorsunuz onu anlayamadım."

"İşin eğlencesi orada zaten. Bu işi yapmaktan çok anlatması keyiflidir." dedi Tamer.

"Sizi gerçekten anlamıyorum."

"Arkadaşlar bu akşam burada bir iyilik yapalım Besim'e çapkınlık yapmanın altın kurallarını öğretelim. Bir kere denesin tadına baksın işte bizi ancak o zaman anlar." dedi Efe.

"İstemem arkadaşlar." dedi Besim. "Boş yere yorulmayın, benim çapkınlık yapmaya niyetim yok. Ben hayatımdan memnunum. Hem ben sizin niye çapkınlık yaptığınızı anlayamadım."

Tamer gülerek cevap verdi:

"Eğlenmek için tabi ki. Dışarısı eğlencelik kadın dolu, biz de eğleniyoruz. Biz çapkınlığın altın kurallarını sana anlatalım. Öğrenmekten niye korkuyorsun ki? Sen önce bir öğren, istemezsen kullanmazsın."

"İyi tamam anlatın bakalım." dedi Besim.

Anlatmaya Efe başladı:

"Bu işin ilk ve en önemli olan, olmazsa olmaz kuralı yalan söylemeyi bileceksin. Eğer yalan söylemeyi bilmezsen kısa zamanda içinde yüzüne gözüne bulaştırırsın. Hemen karına yakalanırsın. Kadınlar yalan yakalamada ustadırlar."

"Yalan olmazsa çapkınlık olmaz." diye devam etti Tamer. "Hem karına eve geç kalmalarının sebebini açıklarken gerek olacak hem de diğer kadını tavlarken çok gerek olacak. Sonra kadını terk ederken de lazım olacak."

Söze Refik devam etti:

"Önce bir kadını gözüne kestireceksin. Sonra bir bahaneyle yaklaşacaksın. Acele etmeyeceksin. Niyetini başta belli edersen kadını kaçırırsın. Önce arkadaşlık ayaklarında başlayacaksın. Bir derdi, bir sıkıntısı varsa onu çözeceksin. Ciddi bir adam havası takınacaksın. Sana güven duymaya başladıktan sonra sen de ona derdini anlatacaksın. Karınla çok sorunların olduğunu, mutlu olmadığını falan söyleyeceksin. Önce sana acıyacak, sonra kendince yardım etmeye çalışacak, sana öğüt verecektir."

"Yani karımı mı kötüleyeceğim?" diye sordu Besim.

"Kadınlar evli erkeklere yaklaşmaya korkarlar, dedi Efe. "Yuva yıkan kadın olmak istemezler. Evli erkekle birlikte olan kadının adı "metres"tir. Kadınlar "metres" sözcüğünden hoşlanmazlar. O yüzden biz evli erkekler bekârlara göre bir sıfır yenik başlıyoruz bu işe. Onun için her fırsatta karını kötüleyeceksin ki "zaten evliliği kötü gidiyordu" diye düşünsün kadının vicdanı rahat olsun.

"Kadınlar dert dinlemeye, öğüt vermeye bayılırlar." diye devam etti Tamer. "Tavlamak istediğin kadına, karınla ilgili sorunlarını anlat, sorun azsa biraz da uydur. O sana öğütler verecektir. Onu dinle, öğütlerini evde uygulamaya çalıştığını ama karının hiç olumlu bir adım atmadığını falan anlat. Sadece çocukların için bu evliliği yürüttüğünü söyle. Bu arada ara ara iltifatlara başla. 'Hayalimde hep senin gibi biri vardı. O senin gibi değil.' falan de. Ondan sonrası kolay."

"İltifat etmeyi iyi bileceksin." dedi Refik. "İkinci kural bu. İkinci kadını elde tutmanın en etkili yolu bu. Gün içinde birkaç kez aşk sözcükleriyle dolu mesajlar çek. Her gördüğünde onu iltifatlara boğ. Ne giyerse giysin çok yakışmış de. Açık saçık giyinirse mutlaka kıskanıyormuş gibi davran. Bir daha öyle giyinmesini istemediğini söyle. Çünkü kadınlar kıskanılmaya bayılırlar. Onu sevdiğini, sahiplendiğini düşünür."

"Tabi iltifatı sadece kelimelerle yapmayacaksın." dedi Efe. "Gözlerini çok iyi kullanmalısın. Bakışlar çok önemli. Birlikteyken gözlerini ondan alamıyormuş gibi yapmalı, asla başka bir kadına bakmamalısın. Hele bir masada oturuyorsanız gözlerini onun gözlerinden ayırmamalısın. Kadına değerli olduğunu hissettirmelisin. Hata yaptığında hemen özür dilemelisin."

"Bu arada kesenin ağzını biraz açacaksın." dedi Tamer. "Seninle olmasının bedelini mutlaka ödemelisin. Avucuna para bırakamayacağına göre pahalı hediyeler alacaksın."

"Tabi bu arada sık sık çiçek almayı unutmamalısın." diye devam etti Refik. "Çiçekler sevgiyi anlatır. Çiçek vermek seni seviyorum, demektir. Fakat kadınlar çiçek almakla yetinmezler. Ayrıca sevildiklerini duymak isterler. Her fırsatta onu sevdiğini söylemelisin."

"Kadınlar romantik davranışlara bayılırlar; arada bir el ele yürüyüşlere çıkın." dedi Efe.

"Tabi en önemlisi maksadın hasıl olduğu vuslata kavuşma zamanları." dedi Refik. "Sen kadının duygularına iyi hitap edersen, o da senin keyfine hizmet eder. Acele etmek yok, kendinden önce kadını düşüneceksin ki o da seni düşünsün. İşte o zaman iyi zaman geçirirsin."

Besim'in kafası karışmıştı:

"Hadi eğlenmek için bir kadın buldunuz, iyi de zaman geçirdiniz tamam. Ama siz az önce bir kadından değil pek çok kadından bahsediyordunuz. Neden birini bırakıp başkasını arıyorsunuz?"

"Dışarı, da daha bir sürü eğlencelik kadın var." çünkü dedi Tamer. "Bir süre sonra sıkılıyorsun her şey monotonlaşıyor. İşte o zaman en acısız şekilde ayrılmanın yoluna bakacaksın."

"Ondan usandığın zaman da sevginin bittiğini söylersin. Ya da karın duydu ayrılmamız lazım, yuvam yıkılmasın falan dersin." dedi Efe.

"Bana çok vicdansızca geldi." dedi Besim. "Yazık değil mi kadına. Gözlerinin içine kadar bakıp seviyorum diyorsun, güven veriyorsun sonra terk ediyorsun."

"Sen istiyorsan terk etme canım. Bir tanesiyle kal, biz çabuk sıkılıyoruz." dedi Tamer.

"Bir dakika arkadaşlar." dedi Refik. "Bu işin risklerini de söyleyelim de sonra bizi suçlamasın. Birinci risk karın öğrenirse yuvan yıkılabilir. Çünkü kadınlar aldatılmayı kolay kolay affedemezler. Sonra bizi suçlama. Ama aklında olsun onu aldattığını duyarsa asla kabul etme. O bütün her şeyi de öğrenmiş olsa sen inkâr et. Tanışırız, birkaç kez oturup bir şeyler yedik, aramızda başka hiçbir şey yok dersin."

"İyi de siz eşinizle, çocuklarınızla ne zaman ilgileniyorsunuz? Onlara ayıracak zamanınız kalıyor mu?" diye sordu Besim.

Üçü de boş gözlerle birbirine baktı. Efe:

"Açıkçası ben çocuklarla ilgilenecek zamanı pek bulamıyorum. Çocuklarla annesi ilgileniyor. Ben ancak maddi ihtiyaçlarını karşılıyorum. Fırsat bulursam arada gezmeye götürüyorum."

Refik ve Tamer de çocuklarıyla yeterince ilgilenemediğini itiraf etti. Konunun çocuklara gelmesi Refik'e uyarmayı unuttuğu bir konuyu hatırlattı:

"İşin en tehlikeli bölümü metresinin hamile kalması." dedi Refik. "Bu konuya çok dikkat etmelisin. Sonra işin içinden çıkamazsın kadından kurtulmanda zor olur. Bütün hayatın mahvolur. Bir de cinsel hastalık kapma tehliken var, o konuya da dikkat et."

"Ha bu arada sana bir de kıyak yapalım." dedi Tamer. "Bir de mekân adresi verelim. Uygun fiyatlı bir yer var. Zaten kadına harcayacaksın bir sürü para, bir de otel parası verme. Bizim Nazmi Bey'in "Oldu Bar"ı var sahilde. Barın üstü pansiyon. Kadını oraya atabilirsin. Orada her şey olur."

Besim bu muhabbetten sıkılmıştı:

"Oldu Bar'da her pisliği oldurabilirim yani. Teşekkür ederim arkadaşlar ben almayım. Sizi dikkatle dinledim. Öğütleriniz için teşekkür ederim."

Üçü de hem şaşırmış hem de canları sıkılmıştı. Efe:

"Öğütlerimizden faydalanmayı düşünmüyorsun galiba." dedi.

"Hayır tabi ki faydalanacağım da benim anlamadığım neden başka bir kadın?" diye sordu Besim. Kısa bir sessizlikten sonra devam etti:

"Bütün bu yaptıklarınızı eşinize de yapsanız onunla da gayet güzel eğlenebilirsiniz. Şimdi ben eşime benim için çok değerli olduğunu hissettirsem, gün içinde arayıp onu düşündüğümü göstersem, ona sık sık seni seviyorum desem, arada bir sürprizler yapsam, çiçek götürsem, hediyeler alsam, o konuşurken sevgiyle gözlerinin içine baksam, arada bir yemeğe götürsem, el ele gezintiler yapsak, her fır-

satta iltifat etsem ben eşimle gayet güzel eğlenebilirim. Bir erkek bir kadına bütün bunları yaparsa o kadın da o erkeği mutlu etmek için elinden geleni yapacaktır. Birlikte gayet güzel eğlenebilirler. Öyle değil mi arkadaşlar?" diye sordu.

Üçü de mırın kırın etti. Refik:

"İnsan böyle yapsa eşiyle eğlenebilir mi doğrusu hiç denemedik."

"Bence deneyin. Böyle yaparsanız vicdanınız rahat bir şekilde eğlenirsiniz. Çünkü bütün bu hoş davranışları başka bir kadına yapmak eşinize çok büyük bir haksızlık. Evinizin sorumluluğunu, çocuklarınızın işlerini, yemeğinizi, çamaşırınızı yani zor ve yorucu bütün işleri eşinize yaptırıp da eğlenmeye gelince başka bir kadın arayışına gitmeniz doğru mu? Eşlerimizin bizden daha fazla eğlenmeye hakkı var bence. O zaman birlikte eğlenmek lazım. Çocuklarıma, eşime ayırınam gereken zamanı çalıp neden başka bir kadınla harcayayım ki? Ben orada burada eğleneyim diye dolaşırken çocuklarım büyüyecek onların en güzel, en tatlı zamanlarını göremeyeceğim. Onları adı olan fakat kendi ortada olmayan bir babayla büyütmeye ne hakkım var? Ayrıca ben çocuklarımla ilgilenirsem eşim daha az yorulacağı için onun da eğlenmek için daha çok zamanı olacak.

Üçü de ekşi bir yüz ifadesiyle ona bakıyorlardı. Besim ayağa kalktı.

"Bence bu konuyu düşünün arkadaşlar." dedi. "Öğütler için size tekrar teşekkür ederim. Sayenizde eşimi ne kadar ihmal ettiğimi fark ettim. Şimdi gidip biraz eşimle ilgileneyim. Size iyi akşamlar."

Birkaç adım atmıştı ki geri döndü. Gülerek:

"Ha bu arada çapkınlık yapmazsak bir araya geldiğimizde hikâye sıkıntısı çekeriz diye düşünmeyin. Hikâye anlatmak için eşinizi aldatmanız gerekmez. Alın bir halk hikâyeleri kitabı konu sıkıntısı çektiğiniz zaman okuyun, anlatın birbirinize." deyip gitti.

Üçünün de keyfi kaçmıştı. Hesabı ödeyip kalktılar. Lokantanın çıkışında çiçekçi vardı. Birbirlerine baktılar. Evlerine gidiyorlardı eşlerine çiçek alsalar mıydı? Sessizliği Efe bozdu:

"Bu akşam da eğlenmenin altın kurallarını eşimize uygulayalım bakalım. Belki de Besim haklıdır." dedi.

"Ben güzelim diye havadan uçma;
İndirirler seni el yaman olur."
Âşık Gevherî

El Kınamaz Ayrılığı

Adliyede yine işlerin yoğun olduğu bir gündü. Şebnem Hanım, kocasını öldürmekten dolayı şüphelenilerek sorgu için karşısına getirilen sanık Yıldız Aslan'a baktı. 25-30 yaşlarında gösteren genç bir kadındı Yıldız Hanım. Ağlamaktan gözleri şiş göründüğü halde küt kesilmiş kızıl saçları, ince ve uzun boyuyla güzel bir kadın olduğu belliydi.

Sanık Yıldız Aslan, hakime hanım ona bakarken nereye bakacağını şaşırdı. Herhalde "Bir katil suratı var mı?" diye beni inceliyor diye düşündü. Yere mi baksa, yoksa karşıya mı baksa daha masum görünebilirdi. Onun yüzüne bakmamaya çalışıyordu. Nasıl görünüyordu acaba? Saçlarını akşamdan beri taramak aklına gelmemişti. Doğru olan da taramamasıydı herhalde. Kocası ölen kadının saçını, başını düşünmesi şüpheleri iyice artırırdı. Ama ya bu halimle bir cadı gibi görünüyorsam, işte kesin bu öldürmüştür deyip çıkarsa işin içinden. Keşke azıcık düzeltseydim diye pişman oldu. Bu sorgu onun için çok önemliydi. Eğer hakime suçlu olduğu kanaatine varırsa tutuklanacak ve yargılanacaktı. İçini ferahlatan tek şey, onu bir kadının sorgulayacak olmasıydı. Kadınlar birbirini daha iyi anlarlar diye düşünüyordu.

Şebnem Hanım sorguya başladı:

"Dün akşam kocanız ölmüş. Kocanızın kardeşleri tarafından onu öldürmekle suçlanıyorsunuz. Kocanızı siz mi öldürdünüz?"

Yıldız Hanım ağlamaya başladı.

"Hayır, ben öldürmedim. Kalp krizi geçirip öldü."

"Bazı şüpheli durumlarvar. Kocanız ölür ölmez hastaneye götürmemişsiniz, üç saat sonra götürmüşsünüz. Bu arada apartmanda kocanızın kardeşleri varken onlara haber vermeden kendi kardeşinizi çağırmışsınız, neden öyle yaptınız? Bize dün akşamı anlatın."

"Dün akşam Behzat çok hastaydı. İki gündür ağır bir grip geçiriyordu. Kendisi doktor olduğu için evde bulunan ilaçlardan içti. Daha sonra terlemeye başladı. Birkaç kez çamaşırlarını değiştirdikten sonra oturma odasındaki çekyata uzandı. Üzerine battaniye örttüm. Beraber televizyon seyrediyorduk. Birdenbire çırpınınaya başladı, kalp krizi geçirdi ve öldü."

"Öldüğüne nasıl emin oldunuz? Neden hemen hastaneye götürmediniz?"

"Ben hemşireyim. Şiddetli bir kriz geçirdi ve hemen öldü. Nabzını kontrol ettim, yaşıyor olsaydı zaten hastaneye götürürdüm."

"Yine de götürmeliydiniz. Neden üç saat evde tuttunuz, neden kocanızın kardeşi aynı binada otururken onu değil de kendi kardeşinizi çağırdınız?"

Yıldız Hanım hiç cevap vermedi. Bu konuda konuşmak istemiyordu.

"Kocanızın kardeşi; sizin eşinizle anlaşamadığınızı, sürekli tartıştığınızı, kavga seslerinizin onlara kadar geldiğini söylüyor. Buna ne diyeceksiniz?"

Yıldız Hanım çok sinirlenmişti.

"Hain, tam bir hain o. Her evde kavga gürültü olur. Bana iftira ediyorlar. Kocamın ailesi beni hiç sevmedi. Ben Behzat'ın ikinci eşiyim. İlk eşini çok severlermiş, beni hiç kabul edemediler. Beni yuva yıkan kadın olarak gördüler ama benim hiç suçum yok. Ben hasta-

neye ilk geldiğimde yirmi yaşında genç bir kızdım. Behzat'ın servisinde çalışıyordum. Bana tutulmuş. İnanın ki ben bir şey yapmadım. Peşimden çokkoştu, birlikte olmayı teklif etti; kabul etmedim, "Evli bir adamla yaşayamam." dedim. Sonra bir gün geldi "Boşandım." dedi. Boşanmasını ben istemedim. Ama zaten ayrılmıştı. Ben de evlendim."

"Kavgayı sormuştum." dedi hakime Şebnem Hanım.

"Behzat'la pek anlaşamadık açıkçası. Elde edilince arzular değersizleşiyor. Cicim ayları çabuk bitti. İlk karısından olan iki çocuğu annelerinde kalıyordu, onları çok özlüyordu. "Karısını boşayanla, tarla satanın acısı içinden çıkmaz." derler bizim orada. Behzat'ın içine de bir acı çökmüştü. Çok konuşurdu dediği eski karısı sonradan sonraya gözünde tatlı dilli, bülbül; şişman dediği kadın, balık etli afet oldu. Sanki evliliğini bitirdiğine pişman olmuştu, acısını da benden çıkarmaya çalışıyordu. Sebep bunlar mıydı yoksa karakterlerimiz mi uyuşmuyordu ona da emin değilim ama ikimiz de mutlu olamadık."

Düşüncelere dalmıştı Yıldız Hanım. Hakime Şebnem Hanım tam zamanı, şimdi âni bir soru sormalıyım diye düşündü. Belki gafil avlayıp itiraf ettirebilirdi.

"Anlaşamadığınız için mi onu öldürdünüz?"

"Hayır ben öldürmedim, kalp krizinden öldü. O benim kızlarımın babası, onu öldürmedim."

"Hiç mi ölmesini istemediniz?"

"Doğrusunu isterseniz öldürmeyi düşünmedim ama ölmesini istediğim zamanlar çok oldu. Ayrılmak istedim kabul etmedi; beni ne öldürdü, ne güldürdü, süründürmeye kararlıydı. Kavga ettiğimiz zaman onun ölmesini gerçekten istiyordum. Aramız düzelince, o zaman da ona bir şey olacak diye korkuyordum. Fakat bunu her kadın düşünebilir, siz hiç kocanızın ölmesini istemediniz mi?"

Şebnem Hanım buz gibi bir yüzle ona baktı. Doğrusu onun da mutlu bir evliliği yoktu. Hem çocuklar için ayrılmıyor hem de ele güne karşı ayıp olmasın deyip yürütüyordu. Çok bunaldığı zaman,

"ölse de kurtulsam" diye düşünürdü. Annesinin deyimiyle "El kınamaz ayrılığı" mutsuzluğuna çözüm gibi görünürdü çoğu zaman.

"Soruları ben soruyorum, siz değil." dedi Şebnem Hanım. "İstemek başka, yapmak başka. Onu öldürdünüz mü?"

"Öldürsem sizi yormazdım. Sonuçta adli tıp raporu geldiği zaman her şey ortaya çıkacak. Öldürebilirdim. bekârken, katillerin vicdansız, cani insanlar olduğunu düşünürdüm. Bu evlilik fikrimi değiştirdi. Artık katilleri kınamıyorum. Onların içinde de iyi insanlar olduğuna inanıyorum. Çünkü insan bazen öyle bunalıyor ki bir anlık sinirle katil olabilir. Fakat ben öldürmedim."

"Peki, neden üç saat sonra hastaneye götürdünüz?"

Yıldız Hanım hiç cevap vermedi. Bu konuda konuşmak istemiyordu.

"Bakın, cevap vermezseniz adli tıp raporu gelene kadar sizi tutuklamak zorundayım. Çünkü ortada şüpheli bir durum var." dedi Şebnem Hanım.

Hapse mi girecekti şimdi. Ya çocukları; onlar ne olacaktı? Hem annesiz hem babasız kalacaklardı. "Sabah servis gelmiştir. Okula gittiler mi acaba?" diye düşündü. Birden küçük kızı Leman'ın anaokulunda beslenme saatinde, yiyecek götürme sırasının kendinde olduğunu hatırladı. Büyük kızı da ilkokula o yıl başlamıştı, ona ihtiyaçları vardı. Çocuklar için açıklamalıyım diye düşünerek konuşmaya karar verdi.

"Tamam size her şeyi anlatacağım. Umarım beni anlarsınız. Behzat kuvvetli bir grip geçirdiği için, aldığı ilaçların etkisiyle çok terlemeye başlamıştı. Sürekli üzerini değiştiriyordu. Pijamaları ve eşofman takımları terden hep ıslanmıştı. En son terlediğinde giyecek iç çamaşırı ve pijamasının kalmadığını fark ettim. Bu hafta beyaz çamaşırları yıkamamıştım. Ona dantelli atletimle, kırmızı çiçekli pijamamı giydirdim. Ölünce kimsenin onu öyle görmesini istemedim. Kardeşimi çağırdım. Onunla birlikte çamaşırlarını değiştirdik, kendi giysilerini giydirdik."

"Bu işler bir saat sürer. Söylediğiniz doğruysa kalan iki saatte ne yaptınız?"

"Evi temizledim. Pazar günü çocuklar da evde olduğu için ev çok kirlenmişti. Çocuklar oyuncakları her tarafa dağıtmıştı. Çerez yemiştik. Bugün öğle tatilinde temizlemeyi düşünüyordum. Behzat ölünce geceden temizledim, cenaze evi temiz olsun istedim."

"Lavaboları da ovdunuz mu?"

"Evet. Her tarafı temizledim."

"Camları silememişsinizdir herhalde gece vakti."

Yıldız Hanım dalga geçtiğini anladı, canı sıkıldı.

Şebnem Hanım, sanığın doğru söyleyip söylemediğini merak ediyordu. Buna benzer bir olayı arkadaşından duymuştu. Arkadaşı, babaannesi öldüğünde hiç kimseye haber vermeden önce annesiyle birlikte babaannesinin çarşaflarını değiştirdiklerini, evini iyice temizlediklerini anlatmıştı. Demek ki böyle şeyler oluyordu. Pis diye elin diline düşene kadar, ağlayarak ev temizlemek tercih edilebiliyordu. Belki benim de başıma gelse aynı şeyi yaparım diye düşündü.

"Adli tıp kurumundan rapor gelene kadar serbestsiniz, dedi. Raporda ölüm nedeni kalp krizi olarak gelirse zaten yargılanmazsınız. Aksi olursa tutuklanıp yargılanırsınız."

Yıldız Hanım, özgürlüğüne kavuşur kavuşmaz adliyeden çıktı. Dışarıda yağmurlu bir hava vardı. Kocası ölmüştü, artık yoktu. Gözlerine yaşlar hücum etti; keşke yaşasaydı diye düşündü ve ağlayarak evinin yolunu tuttu.

"İstiyorsan hakka varmayı; meslek edin gönül almayı, bırak saraylarda mermer olmayı, toprak ol bağrında güller yetişsin."
Mevlana

Evimin Direği

Müfide Hanım telefonun diğer ucundaki sesi çıkarmaya çalışıyordu; fakat arayanın kim olduğunu bilememişti.

"Kusura bakmayın tanıyamadım." dedi.

"Ben Ayşe Müfideciğim, Mehmet Efendi'nin Ayşesi"

Mehmet Efendinin Ayşesi deyince tanımıştı, Müfide Hanım.

"Evinin direği Mehmet Efendinin Ayşesi mi?" diye sordu gülerek.

"Evet evet o Ayşe" diye cevap verdi o da.

Hal hatır sorup sohbet ettiler. Ayşe Hanım yıllar önce Müfide Hanım'ın annesinin bitişik komşusuydu. Müfide Hanım, annesine gittiğinde görüşürlerdi. Müfide Hanım'ın ailesi Ayşe Hanım'la komşuluk yaptığı mahalleden taşındıktan sonra görüşmemişlerdi. Ayşe Hanım hac yolculuğuna çıkacakmış; gitmeden bütün tanıdıklarını arayıp helallik almak istemiş.

Yıllardır görüşmediği Müfide Hanımların telefonunu da bulmuştu, helallik almak için. "Komşuluk ettik, kul hakkı üzerimde kalmasın." diye düşünmüştü. Görüşmedikleri yılların çok kısa bir özetini geçtiler telefonda birbirlerine. Sonra da helalleşip kapadılar telefonu.

Müfide Hanım eski komşuları Ayşe Hanım'ın telefonu ile çok duygulanmıştı. Yıllar öncesine gitti bir an. Mehmet Efendi'nin Ayşesi. Kendini kocasının adı ile tanıtan aşk dolu bir kadındı Ayşe. Belli ki yıllar aşkından, muhabbetinden hiçbir şey götürmemişti.

Müfide Hanım'ın annesinin iki katlı evinin yanında Ayşelerin tek odalı küçücük bir gecekonduları vardı. Eşya olarak da birkaç kap kacak, bir yatak bir de sedirleri vardı. Bir de evin önünde küçük bir avluları. Avluda da; kırıldığı için tahta çakılarak ayakta durması sağlanan yandan çakma eski bir sandalye ve birde kütük vardı.

Ayşe'nin kocası Mehmet Efendi bir yerde işçi olarak çalışıyordu fakat pek iyi kazanamıyordu. Kazançları geçimlerine zor yetiyordu. Fakat yokluk kimin umurundaydı ki. Ayşe için evi bir saraydı kocası da bir kral. Öyle mutluydu o evde. Hiçbir gün onun ağzından tek bir şikâyet duymamışlardı.

Hep mutluluk sesleri gelmişti Ayşe'nin evinden onların balkonuna. Akşam elinde bir ekmekle evine gelen Mehmet Efendi'yi Ayşe avlunun kapısında "Hoş geldin evimin direği" diye coşku ile karşılardı. Ayşe'nin sesi yaz günü balkonda oturan Müfide Hanım'ın ailesinin yüzünde tatlı bir tebessüme sebep olurdu. Müfide Hanım'ın babası "Bunların muhabbeti bizi de mutlu ediyor." derdi.

Ayşe Hanım Mehmet Efendi'nin elinden ekmeği alır koklardı. "Oh mis mis. Fırından taze ekmek almışsın, çok güzel kokuyor" derdi. Mehmet Efendi karısının memnuniyeti karşısında kasım kasım kasılırdı. Sanki dünyayı karısının ayaklarına sermiş gibi gururlanırdı. Ayşe yandan çakma sandalyeyi kocası otursun diye ağacın altına koyardı. Mehmet Efendi oturunca kendi de karşısında ki kütüğün üzerine otururdu. Bir tek gün bir sandalyemiz daha olsaydı karşılıklı otururduk bile deyip şikâyet etmemişti.

Yemekten önce bahçede biraz sohbet ederlerdi. Ayşe kocası iyi doysun diye yemeği az yerdi. Yemekten sonra çay demlerdi fakat kendisi içmezdi. Dem kalırsa içerdi, kalmazsa demin üzerine su koyar tekrar kaynatır onu içerdi fakat bunu Mehmet Efendi'ye iktisatlı olmak için yaptığını belli etmezdi. Canı sanki o zaman çay istemiş gibi yapardı.

Mehmet Efendi'nin köyde annesi vardı. Arada bir gelir o da onlarda kalırdı. Bir bahar günü Ayşe'nin kayınvalidesi ile ilgilenmesini Müfide Hanım hiç unutmamıştı. Kayınvalidesi bahçedeki çakma sandalyede oturmuştu. Ayşe arada bir gelip kayınvalidesinin sandalyesini yerini değiştiriyordu. "Evimin güneşinin annesi. Sandalyeni şöyle çevireyim de sırtına güneş gelsin üşüneyesin." diyordu. Ayşe'nin bu hali Müfide Hanım'ın babasının pek hoşuna gitmişti. "Şuna bakın ya! Güneşi kaynanasına pazarlıyor." demişti de çok gülmüşlerdi. Ayşe parasızlıktan kayınvalidesine belki baklava börek yapamıyordu; ama güler yüzü ile güneşi ikram ediyordu.

Ayşe'nin yaptığı tek tatlı hararot denilen nişasta, su ve şekerle yapılan bebek maması gibi bir tatlıydı. Ayşe hararotu hamileyken canı tatlı istediğinde yapardı. O hararot yaptığında Müfide Hanım da tarçın götürürdü. Hararotun üstüne tarçın atıp iştahla yerlerdi. O hararotun tadı bir başka olurdu. Müfide Hanım Ayşe'ye özenip evinde kaç kez hararot yapmıştı ama Ayşe'nin tatlısının tadını bir türlü bulamamıştı.

Müfide Hanım, Ayşe'nin ilk çocuğuna hamileliğini hatırladı. Ayşe sanki Osmanlı sarayına bir şehzade doğuracakmış gibi taşıdı çocuğunu. Zaten çocuğunun babasına da bir padişahmış gibi davranıyordu. Gerçi Mehmet Efendi'ye cihana padişah mı olmak istersin yoksa Ayşe'nin gönlüne sultan mı olmak istersin deseler Mehmet Efendi Ayşe'nin gönlünü tercih ederdi muhakkak. Ayşe'nin şükür dolu, zengin gönlünü...

Ayşe'nin telefonu ile Müfide Hanım geçmiş yıllara gitmişti. Az önce öğrendiğine göre o maddi yoksulluk günleri geride kalmış. Ayşe ile kocası yıllar önce küçük bir dükkan açmışlar; işleri iyi gitmiş, maddi durumları şimdi çok iyiymiş. Zenginlik de fakirlik de onların muhabbetlerini etkilememiş belli ki. O yine kendini Mehmet Efendi'nin Ayşesi diye tanıtıyordu. Mehmet Efendi'nin ismini söylerken bile ona olan sevgisi çok belli oluyordu.

Müfide Hanım "Şükrederseniz nimetlerimi artırırım, nankörlük ederseniz elinizden alırım." diyen şanı yüce Allah'ın vaadini hatırladı. Ayşe ve Mehmet şükürlerinin ve muhabbetlerinin karşılığını al-

mışlar, şimdi de birlikte hacca gideceklerdi. Onların adına çok sevinmişti. Onlar için dua etti.

Müfide Hanım mutfağa gidip küçük bir tencere hararot pişirdi. Üzerine de tarçın serpip hemen bir kase yedi. Tatlının kalanını da akşam Mehmet Efendi'nin Ayşe'sinin hikâyesini eşine ve çocuklarına anlatırken onlara ikram edecekti.

"Çoğu kadınların zekâları akıllarından çok deliliklerini güçlendirmeye yarar."
La Rochefoucauld

Benim Suçum Ne?

Gitti... Kapıyı çekti ve çıktı gitti. Bu kadar kolay mı ayrılmak? Bir evliliği bitirmek. On yılımızı verdik birbirimize. Topladı eşyalarını bir valize koyup gitti. İnanmıyorum ya. "Seni bir daha görmek istemiyorum, kendime bir düzen kurana kadar çocukları hafta sonları alırım." dedi. Büyük bir kavgadan sonra, onca gürültü patırtıdan sonra elim böğrümde sessizliğin ortasında kalakaldım.

Çocuklar odalarına çekildiler. Az önce odalarının önünden geçerken seslerini duydum. Küçük oğlan ağlıyordu, büyük de onu teselli ediyordu. "Babam bizi bırakmaz, üzülme" diyordu. Biri dokuz, diğeri yedi yaşında. Sonra ışıklarını kapatıp yattılar. Büyük ihtimalle uyuyamamışlardır. Yatağın içinde ne olacak halimiz diye kara kara düşünüyorlardır.

Bu kaçıncı kavgamız ama Adnan ilk defa boşanmaktan bahsetti ve çok kararlı görünüyordu. Suçum neymiş? Ben kontrol delisiymişim. Her şeyi kontrol etmeye çalışıp onu ve çocukları bunaltıyormuşum. Evlendiğimiz günden beri bana zor dayanmışmış ama artık sabrı tükenmiş.

Suçum çokmuş: Erkek evin reisiymiş, koruyan kollayan o olma-

lıymış, bir kadın kocasına güvenmeliymiş, teslim olmalıymış, erkek kadının kahramanı olmalıymış... Ben bunların hiçbirine fırsat vermemişim, ona erkekliğini yaşatmamışım, her şeye karışmışım, her şeye müdahil olmuşum. Ona aptal bir çocuk muamelesi yapmışım.

O araba kullanırken bile ona güvenmiyormuşum. Güvenmem tabi hızlı gidiyor çünkü. "Yavaş git" demelerim bile suç olmuş. Zaten trafik kuralları içindeki hız sınırına dikkat ediyormuş. Ben ne Allah'a güveniyormuşum ne de ona. O zaten tedbirleri alıyormuş daha da başımıza gelecek varsa takdirmiş, durup dururken de biri gelip çarpabilirmiş. Hayat benim kontrolüm altında değilmiş.

Adresini bilmediğimiz yere giderken ona "Şurada durup sorsana..." demem bile suç olmuş. Neymiş erkekler kadınlar gibi adres sormayı sevmezlermiş, kaybolup bulamadığımız adres hiç olmamış? En fazla on dakika geç kalırmışız, bunun için neden "şurada dur sorsana, burada dur sorsana" diye dır dır yapıyormuşum? Yok yok ben anladım. Bu erkeklere iyilik yaramıyor. Ona güvenecekmişim ve koltuğumda oturup onun adresi bulmasını bekleyecekmişim.

Sırf benim çenemi kesmek için arabaya navigasyon aleti almış ama ben yine de susmamışım, "Makine her yolu bilmez, uzun yoldan götürür, bir sor bakalım kestirme yol var mıymış." demişim. Şuna bak ya. Aptal aleti dinliyor da ben söyleyince suç olmuş.

Tabii suçum bu kadarla bitmiyor. Yok ben neden onun ailesine gönderdiği paraya karışıyormuşum. Bizim durumumuz iyiymiş, ailesinin ihtiyacı varmış onlara destek olacakmış. Ben ailene göndermeyeceksin, çocuklarımızın geleceği için biriktirelim diye her para gönderdiğinde başının etini yemişim. Çocuklarımızı düşünmek de suç oldu canım. Baksın annen baban başının çaresine. Bize mi kaldı onlara bakmak? Hayret bir şey ha.

Gideceği geleceği yere karışmam suç olmuş, ailene çok gitme demem suç olmuş. Hatta her akşam çocukları ile ilgilenmesini sağlamam bile suç olmuş. Tabi ilgileneceksin sen babası değil misin? Çocuklar küçükken akşamları onların bakımını yapma görevi ona ağır gelmiş. Ben varken niye her akşam çocukların yemeğini o yedirmiş, bezlerini o değiştirmiş, tuvalete o götürmüş. Tabi ki yapacaktın. Bü-

tün gün evde ben ilgilenmişim, bir zahmet akşamları da sen ilgilen beyefendi. İşten eve gelip akşamları evinde hiç dinlenememiş.

Suçların bu kadar olsa yine iyi. Benim ailem çok gelmiş, onun ailesine ben gitmemişim, onları adam yerine koymamışım. Onu kendi ailesine karşı hep mahcup etmişim. Eve alınacak her şeye ben karar veriyormuşum. Çocuklar ile ilgili her kararı ben alıyormuşum, ona sonra haber veriyormuşum. Çocukların gidecekleri okula ben karar vermişim. Kendi o okulu istemiyormuş. Ben adamın yükünü almışım teşekkür edeceğine beni suçluyor. Yorma işte kendini kayıt, okul işleri ile...

Çocuklara zorla yemek yedirmemden, elimde kaşıkla onların peşinden koşmamdan nefret ediyormuş. Çocuklar artık büyümüşmüş, acıkınca yerlermiş. Çocukları kendime bağımlı hale getiriyormuşum, büyümelerine izin vermiyormuşum.

Bunları bana defalarca söylediği halde onu hiç dinlemiyormuşum. Dinlemem tabi. Sana kalsa çocuklar açlıktan ölür. Ne bilsin çocuk acıktığı, doyduğunu ben takip etmezsem. Hem akşamları sen ilgilen ödevleri ile diyormuşum ama sonrada başlarına dikilip onları takip ediyormuşum. Ederim tabi. Ders çalışacağız diye masaya oturup oyun oynarlarken, boş boş konuşurken kaç kez yakaladım baba oğul sizi.

Asık yüzlüymüşüm, az gülüyormuşum, erkek gibiymişim, sertmişim. Kadın gibi yumuşak huylu ve cilveli değilmişim. Yatakta bile kontrolü elden bırakmıyormuşum. Hiç ona teslim olamıyormuşum, orada da benim kurallarım geçerliymiş. Bıkmış benim bitmek bilmeyen kurallarımdan, kontrolcülüğümden.

Geçen hafta tartıştığımızda onu incitmek için "Cennette ben seni istemem, Allah hurinin birini benim kılığıma çevirip sana versin." demem de suç olmuş. Sanki o beni cennette isteyecek miymiş, dünyada bıkmışmış. Ayrıca ahireti bile kontrol etmeye çalışıyormuşum, Allah bilirmiş ne yapacağını, zaten kendisi istemezmiş ama isteseymiş ne olacağını haşa Rabbimiz bana mı soracakmış. İstemem dedikten sonrası beni ilgilendirmezmiş. Kendimi de ne kadar kıymetli sanıyormuşum.

Aslında esas konu başka, yoksa o bütün bunlara patlamazdı, ben biliyorum. Yan komşu olayına çok bozuldu, dün akşam epey bağırdı, çağırdı ama siniri geçmemiş demek ki. Bugün konu kapanır zannettim ama sabahtan beri burnundan soluyup duruyordu, anlamam lazımdı. Hep komşunun yüzünden.

Komşumuz Feride'nin kocası Çetin Bey üç ay önce kredi kartları yüzünden borca girmiş. O zaman Adnan'dan borç istemişti. Ben "Karısından duydum borçları çokmuş ödeyemezler verme." dediğim halde beni dinlemedi verdi. İki ay geçti "paranı iste" dedim istemedi. "Eli rahatlayınca getirir, komşuyuz şurada benim istemem ayıp olur." dedi. Adama bak ya kuzu gibi vur eline al ekmeğini. Geçen hafta "Sen nasıl erkeksin hakkını yediriyorsun, erkek dediğin kendini ezdirmez, hakkını yedirmez." demiştim bu da suç olmuş, çok ağırına gitmiş.

Bir de dünkü olaylar üzerine eklenince kavga patlak verdi. Hep o Çetin Bey'in suçu. Vaktinde borcunu ödeseydi bütün bunlar olmayacaktı. Benim suçum sadece hakkımızı aramak. Çocuklarımızın rızkını niye ele yedirelim ya? Baktım önceki gün Feride saçını boyatmış. Boyaya para buluyorlar da borçlarını vermeye mi para bulamıyorlar diye canım sıkıldı, gittim Feride'ye "borcunuzu ödeyin" dedim.

Kocası akşam borcunu getirdi. Adnan da "Acelesi yoktu abi. Elin rahatlayınca getirseydin." deyince o da "Yenge gelip bizim hanımdan istemiş, Hanım tutturdu 'nereden bulursan bul buluştur yan komşunun parasını ödeyelim' dedi. Bunu da borç bulup getirdim. Yenge isteyince ihtiyacınız var zannettim." deyince Adnan da sigortalar attı.

Adam gidince kıyameti kopardı. Ben nasıl ona sormadan böyle bir şey yapmışım, onu çiğnemişim. Bana kazancının hesabını vermekten bıkmış.

Ben komşuya verdiği üç kuruşun hesabını yaparken boşanınca onun bütün parasından olacakmışım. Bana vereceği en az nafakayı verirmiş. Parasını da yeni evleneceği kadınla çıtır çıtır yermiş. Ben böyle yaptığım için bundan sonra parasını hiç düşünmeden harca-

yacakmış. Böyle başladı kavga dünden. Bugünde içinde ne varsa sayıp döktü, çekip gitti. O kadar dedim "Kadın saçını boyatmış, onun için istedim, paraları vardır, diye" dedim ama hiç dinlemedi bile.

"Ne yani şimdi yan komşu yüzünden benim yuvam mı yıkılacak?" deyince şaşkın şaşkın baktı yüzüme. "Hâlâ mı hatamı anlamamışım, hâlâ başkalarını suçluyormuşum, ben kendi elimle yıkmışım." Ya bu kadar da iftira olmaz. Göz göre göre komşu yüzünden yuvam yıkılıyor, o hâlâ "senin yüzünden" diyor. İnanmıyorum gerçekten inanmıyorum buna. Bu kadar olmaz. Tamam melek değilim hatalarım var ama o kadar da kötü değilim canım.

Onun erkekliğini yaşamasına fırsat vermediğim için kendini erkek hissedememiş, bu yüzden de benim ve çocuklarının kahramanı olamamış. Çocukların yanında onu azarlayıp hep ezmişim. Hiç takdir etmemişim, hep eleştirmişim. Tutturmuş bir kahramanlık. Sanki çizgi filmde yaşıyoruz. O Temel reis ben Safinaz. Yeseydin ıspanağını olsaydın kahraman ben mi engel oldum? Ya ne kahramanı? Kahramanlık mı kaldı bu devirde?

Kadın kocasının yanındayken biraz geride durmalıymış da her şeye hemen atlamamalıymış, onu toplum içinde mahcup etmemeliymiş. Tabi işine geliyor erkek milletinin kadınları ezmek. Neden geride duracakmışım ya. Senden daha iyi bildiğim şeyleri neden söylemeyecekmişim. Eşitlik nerede kaldı? Bu kadar kadın haklarını susmak için mi aldık, erkeklerden söke söke. Hayret bir şey!

Ben ona sormadan pek çok şeye karar veriyormuşum ama o bana sormadan en basit bir şeye bile karar veremiyormuş burnundan fitil fitil getiriyormuşum. Evin hanımına sormadan bir erkek neye karar verebilir ben anlamadım. Ne demek istediğini anlamadım.

Atım elimde silahım belimdeymiş, erkek gibiymişim, ben tek başıma da gayet iyi yaşarmışım. Ona ihtiyacım yokmuş. O da gidip bir erkeğe ihtiyacı olan bir kadınla evlenip, hem erkekliğini yaşarmış hem de o kadını koruyup kollarmış.

Yok canım bu kadarcık şeyden yuva mı yıkılır? Adnan birkaç güne kalmaz geri döner. Önemli olan etraf duymadan bu adamı nasıl eve getirebilirim? Boşa millete rezil olmayalım. Bu akşam nereye gitti acaba? Annesine gitmiş olabilir mi? Bir de bunu merak etmeliyim. Yok boşanacakmış da yeniden evlenecekmiş. O kadar kolay mı ben ona izin verir miyim?

Gel de işte kontrolcü olma. Buyur. Boşanmamak için ne yapılmalıyı da ben düşünmek zorunda kalıyorum. Onu bari sen düşünsen de geri dönsen be adam. Ben de bir kafamı dinlesem. Ben istiyor muyum sanki kontrolcü olmayı? Mecburen oluyorum. Ben istemez miyim şöyle "Amaan ne olacaksa olsun" deyip hiçbir şeyi takmadan yatıp uyumayı. Olmuyor işte. Şimdi gel de düşünme. Ne yapmalıyım da kocamı geri eve getirmeliyim? Vardır mutlaka bir yolu. Onu bulmalıyım.

"Bencillik dostluğun zehridir."
Balzac

Veda

Enes ilçeye ulaştığında acıkmıştı. Önce çarşıda karnını doyurdu, sonra tarif üzerine mezarlığı buldu. Mezarlığın bekçisinden babasının kabrinin yerini sordu. Bir hafta önce öldüğü ve ilçede tanınan biri olduğu için bekçi onu mezarının başına kadar götürdü. Babasının kabri mezarlığa yeni katılan arsada tek başına duvar dibindeydi. Kabre yaklaşınca babasının ismi, doğum ve ölüm yılı yazılı mezar taşını gördü. Enes önce selam verip sonra dua okudu.

"Ah baba hayatta bizden uzak olduğun gibi ölünce de bizden uzak oldun." dedi.

Enes babası öldüğü gün yurt dışında iki aylığına bir eğitimde olduğu için cenazeye yetişememişti. Gözlerinden birkaç damla yaş süzüldü.

"Sana söylemek istediğim çok şey vardı baba fakat hiç konuşamadık. Annemle ayrıldığınızda henüz altı yaşındaydım. Ne olduğunu o zaman çok kavrayamadım. Sadece bir başka kadın varmış hayatında onu hatırlıyorum. Annem önce ayrılmak istemiş. Sonra sen çok yalvarınca sana bir şans vermiş ama kullanmamışsın baba. O kadından vazgeçip bizi tercih etmemişsin.

Annem biz boşanmadan olumsuz etkilenmeyelim diye çok uğ-

raştı. "Biz ayrıldık ama o sizin babanız, sizi çok seviyor, birbirinizi hep göreceksiniz." demişti. "Belki eskisinden daha çok göreceksiniz." de demişti. Sen eve pek gelmezdin ya baba. Gelsen de geç gelirdin biz uyuyor olurduk.

Siz ayrılınca "Bundan böyle iki eviniz olacak." demişti annem. "Benimle kalacaksınız babanızı da ziyarete gideceksiniz. Hafta sonunu da babanızla geçireceksiniz. Babanız sizi yemeğe götürür, sinemaya götürür, gezersiniz, birlikte zaman geçirirsiniz." dedi.

Sen de aynı şeyleri söylüyordun. Yeni evine götürmüştün bizi o zaman. Evde senin kullandığın birkaç eşya dışında eşya yoktu. Odaları gezdirdin ve boş bir odayı göstermiştin. Burayı sizin için çok güzel döşeyeceğim, geldikçe burada kalacaksınız." demiştin de sevinmiştik. Eve gider gitmez anneme söyledik. O da "Ben size demiştim, babanız sizi bırakmaz." demişti. Fakat annemin yanıldığını kısa sürede sen evlenince anladık baba.

O kadın yani senin sonraki eşin yeni tanıştığımız zaman bize çok iyi davranmıştı. Size geldikçe bize pastalar yaptı, çikolatalar ikram etti. Bizim yanımızda sana aşkım deyip sarılıp öptükçe zorumuza gidiyordu ama aldırış etmemeye çalışıyorduk. Sonraları bizi evine götürmez olmuştun. Sürekli dışarıda gezdiriyordun. Yorulup evine gitmekistediğimizde hep bir bahaneler ileri sürüyordun, biz de inanıyorduk. Bir gün evine gitmek için ısrar edince itiraf etmek zorunda kalmıştın. Yeni eşinin bizi görmek istemediği için artık bizi evine götüremeyeceğini. Fakat bizi dışarılarda çok güzel yerlere götüreceğini, gezdireceğini söyledin. Olsun ona da razı olduk. Her hafta seni görelim diye. Fakat kısa sürede bu her haftalar on beş güne, sonra ayda bire bazen iki aya bile çıktı.

Sen elimizden parça parça kayıp gitmiştin. Her hafta sonu aramanı, bizi görmek için gelmeni bekleyişlerim çoğu zaman boşa çıktı. Birlikte dışarı çıktığımız zamanda artık eskisi gibi çok zamanın yoktu. Bizim evin olduğu mahalleye geliyordun. Orada bir pastane vardı hatırlarsın. Orada oturuyorduk bir yarım saat. Konuşacak bir şey de bulamıyorduk çoğu zaman. Okulumu soruyordun, derslerimi, sonra annen ne yapıyor diyordun ve annemin arkasından konuşup duruyordun.

Oysa o senin arkandan hep iyi şeyler söyledi baba. Bunu bizim için yaptı muhakkak, seni sevmeye devam edelim diye. Bir gün bir arkadaşı ile konuşurken duydum. Fakat sen hep onun arkasından konuşup durdun.

Arada bir bizi eve kabul etmediği için karından boşanacağını seni çocuklarınla kabul edecek başka bir kadın alacağını söylüyordun. Boşanmaya sevinilmez belki baba ama biz babamıza yeniden kavuşabilmek için boşanmanı dört gözle bekliyorduk. Bizi inandırmıştın boşanma hikâyesine, onunla avunuyorduk.

Bir gün bizi büyük bir giyim mağazasına götürmüştün. O günlerde kışlık ihtiyaçlarımız olduğunu söylemiştik sana. Mağazaya girince bizi alışveriş için oraya getirdiğini zannedip sevinmiştik ablamla. Meğer sen bizi alışveriş için götürmemişsin oraya. Mağazanın alt katındaki pastanede bir masaya oturduk. Sen daha oturur oturmaz masanın üzerine bir bebeğin fotoğraflarını yaydın. Ablam ve ben şaşkınlıkla fotoğraflara baktık. Tanımadığımız bir bebeğin fotoğrafları. Biz daha kim olduğunu bile sormadan sen söyledin. "Bu sizin kardeşiniz" dedin. Hayatımızın en büyük şokuydu o. Doğacağını bile duymadığımız kardeşimizin altı aylık olmuş gülen fotoğraflarına bakarken yaşadığımız bir şok. Ablam yerinden fırladığı gibi caddeye attı kendini. Sonradan anlattığına göre az daha araba çarpıyormuş caddede, büyük bir kaza atlatmış. Oradan ağlayarak eve gelmiş. Ben küçük olduğum için kaldım orada. Bu benim kardeşim değil, tanımıyorum onu, eve gitmek istiyorum dediğimi hatırlıyorum. Baba sen hiç mi çocuk psikolojisinden anlamazdın? Madem anlamıyordun bari bir bilene sorsaydın, bu çocuklara yeni kardeşin haberini nasıl vermeliyim diye. Karın hamileyken önce kardeşimiz olacağını duyurup alıştırsaydın.

Biz tepki gösterince bir daha çocuktan bahsetmedin. Birkaç yıl sonra ikinci kardeş haberini aldık senden bu kez daha normal yolla. Fakat bu haber de bizi yıktı. Gitmeyecekti artık o kadın kalacaktı bunu anladık. Biz babamızı kaybetmiştik onu da anladık. Çok ağladık ikinci kardeş haberine de.

Bizi kardeşlerimizle tanıştırmak istedin ama biz istemedik. Kendi evine götüremediğin için babaannemin evinde kardeşlerimizle tanıştırıp kaynaştırmak için uğraştın ama istemedim baba. Onlar benim için bir yabancı. Onlara kardeşlik duyguları hissetmiyorum, hatta onları sevmiyorum. Onların doğum haberlerinin üzüntüsünü attığımızı anladığın zaman bize hep onlardan bahsediyordun.

Kendince onlarla ilgili şirin şeyler anlatıyordun, onları bize sevdirmek için. Oysa o anlattığın şeyler benim çocuk yüreğimi çok yakıyordu baba. Onlar seninle birliktelerdi, ben ayrıydım. Belki bana da yeterli zaman ayırsaydın, evinize gelip kardeşlerimle birlikte oyun oynasaydım belki onları severdim.

Pastane günlerimiz yıllarca devam etti. Bazen de lokantaya yemeğe götürüyordun fakat genellikle vaktin olmadığı için pastaneye gidiyorduk. Nafaka ödüyordun arada harçlık veriyordun yani parayla babalığını yapıyordun kendince. Fakat babalık o değil ki baba. Bir ara o pastaneden nefret etmiştim. Karımı hiçbir zaman pastaneye götürmek içimden gelmiyor baba. Pastaneler bana hep ayrılığı hatırlatıyor.

Ben küçükken yanımda yoktun baba. Ergenliğimde de; en çok babaya ihtiyacım olduğu zamanda yoktun. İşin çoktu, zamanın yoktu, bahanelerin çoktu. Ben yalnız büyüdüm baba. Senden çok şey istememiştim aslında. Niye başka kadını sevdin? Niye annemle ayrıldınız? diye de sitem etmiyorum. Gönlüne karışamam baba. Fakat bizi niye ihmal ettin diye hesap sorarım. Ayda bir olsun bizi evine götürecek kadar erkek olamadın baba.

Ben seninle bir yabancı gibi pastanelerde, lokantalarda buluşmak istemiyordum. Evine geleyim, pijamalarımızı giyelim, birlikte yemek yiyelim, televizyon izleyelim, gülelim, uyumadan önce iyi geceler dileyeyim, sabah uyandığımda seni göreyim birlikte kahvaltı yapalım, iki ayda beş ayda bir de olsa gerçek bir baba oğul gibi olalım istedim. Çok şey miydi baba bunlar?

Bayramlarda bile yanımızda yoktun baba. Bayramlarda eşinin memleketine gittiğin için el gibi telefonla bayramlaşıyorduk baba.

Biz bayramları da sensiz geçirdik baba. Sonra geldin bu küçük ilçeye yerleştin. Sen yakındayken görememek daha zoruma gidiyordu, uzaktayken o kadar canımı acıtmadı, seni az görmek. Sen hayatını kendine, karına ve diğer çocuklarına göre düzenledin; bizi hep dışında bıraktın baba. Sen bizi gerçekten hiç düşünmedin.

Görüştüğümüz zamanlar bize boşandıktan sonra çocuklarını hiç aramayan, görmeyen kötü babaları örnek gösterip kendin az arasan da onlara göre iyi baba olduğunu anlatıyordun. Bize harcadığın az parayı çok gösterecek abartılı rakamlarla bizimle ilgilendiğini söylüyordun. Kendi vicdanını mı rahatlatmak için bunları söylüyordun, yoksa bizi iyi baba olduğuna inandırmak için mi bilmiyorum. Oysa baba-oğul olmaktan vazgeçmiştim ben; iki iyi dost olsak bile o bana yeterdi. Beni düşündüğünü, benim için zaman ayırdığını görmek, bilmek beni mutlu ederdi. Kendine ayırdığın zamandan bir parçaydı istediğim sadece ama olmadı.

Hayattayken bizden uzaktın ölünce de uzak oldun. Cenazende yanında değildim, evlatlık görevi olarak geldim bugün yanına. Tekrar gelebilir miyim bilmiyorum. Babalık görevini iyi yapmadın ama ebedi alemde eziyet çekme diye ben hakkını helal ediyorum baba. Sen de hakkını helal et.

"İnsanın kalbine az ya da çok kibir girdiğinde,
o miktarda aklından noksanlaşır."

Muhammed İbni Hüseyin

Burnuyla Bulut Çizmek

Doktor Mircan Bey'in o gün son hastası, avukat Yalçın Bey'di. Yalçın Bey geçen hafta gelmiş ve Mircan Bey'in istediği tetkikleri yaptırıp sonuçları göstermeye o gün tekrar gelmişti. Yalçın Bey'in göğsünde ara ara ağrılar oluyordu. Bir kalp doktoruna gitmeye karar verince en iyi doktora gideyim diye araştırmış ve ona alanında en iyilerden biridir diye Mircan Bey'in adını vermişlerdi.

Mircan Bey kalp grafiklerini, film ve tahlil sonuçlarını dikkatle inceledi.

"İyi haber gayet sağlıklısınız, kalbinizde bir sorun yok." dedi.

Yalçın Bey hem sevinmişti hem de inanamamıştı.

"Göğsümdeki bu ara ara gelen ağrıların sebebi nedir o zaman?"

"Terleyip rüzgârda kaldıysanız üşütmekten dolayı kaslarda böyle ağrılar olabilir."

"Ben kendime çok dikkat ederim. Haftada birkaç sabah ofisime gitmeden önce spor salonuna uğrar sporumu yapar, duşumu alır, işime öyle giderim. Terliyken dışarı çıkmam."

"Stresten de olabilir." dedi Mircan Bey.

"Bakın ona bir şey diyemem. İşim çok stresli. Tanınmış bir avukatım, belli bir adım var, işimde iyiyim, çok da iyi kazanıyorum ama meslek stresli. Bir de hayat insanın üstüne üstüne geliyor."

"Sağlık çok önemli elden gittikten sonra geri kazanmak çok zor. Biraz rahat olun, stres yapmayın her şeyi."

"Nasıl yapmayayım doktor bey. Arabamı değiştirdim, beğendiğim arabanın istediğim rengini bulamadılar. Bir yazlık villa alayım dedim, aldığım villanın geniş bahçesi belediyeye dert oldu, bahçeyi küçültün diye tutturdular. Yanıma aldığım stajyer avukat kızlar bana aşık oluyorlar. Kızcağızlara evli olduğumu, aramızda bir şey olamayacağını anlatıyorum ama üzülüyorum onlar içinde. İş desen zaten stresli. Gel de rahat ol."

Yalçın Bey bunları söylerken oturduğu koltukta kollarını yanlara dayamış, kasılarak oturuyordu. Mircan Bey onun bu haline üzülmüştü.

"Biraz iş yükünüzü azaltın. Eşinize çocuklarınıza zaman ayırın, rahatlarsınız."

"Aman doktor sen ne diyorsun! Benim kendime ayıracak zamanım yok. Karım çocuklarla ilgileniyor. O kadarını da yapsın yani. Sayemde lüks bir hayat sürüyor. Verdim eline kredi kartını bir de altına araba. Oh ekmek elden su gölden yaşıyor. Kadın gelecekmişsin bu dünyaya bilemedik." deyip bir kahkaha attı.

"Siz bilirsiniz tabi fakat anne hiçbir zaman babanın da yerini tutamaz. Sonra çocuklarınız bir gün karşınıza geçip 'Biz babasız büyüdük' demesinler."

"Onu söylerlerse nankörlük olur. En iyi okullarda okutuyorum onları. Büyüğün yaşı seneye on sekiz olacak. Arabasını da alacağım altına."

Mircan Bey baba olmaktan sevgiden ilgiden bahsetmeye çalışıyordu fakat Yalçın Bey'in baba olmak deyince aklına sadece maddiyat geliyordu. O sırada Yalçın Bey'in telefonu çaldı. Arayan karısıydı.

"Hasta mısın? Hayır tabii ki akşam ki daveti iptal edemem. Bir iki hap falan al kendine gelirsin. Bak yanımda olmazsan sonra beni davetlerde yalnız bırakmayacak birini bulmam gerekir." derken gevrek gevrek kahkaha attı.

Telefonu kapattıktan sonra Mircan Bey'e açıklama yaptı.

"Bu kadınların da ıvır zıvır hastalıkları hiç bitmiyor. On sekiz yıl oldu biz evleneli, yaşlandı artık karım. Genç bir eşe ihtiyacım var aslında. Kalbime de iyi gelir belki." dedi gülerek. Mircan Bey o anda onun bir sevgilisi olduğuna emin oldu.

"Karınız yaşlanırken siz de yerinizde durmamışsınız, siz de yaşlanmışsınız, kalbiniz için size genç bir eş tavsiye etmem doğrusu." deyince Yalçın Bey bozuldu.

"Akşam önemli bir davet var, herkes ailecek katılacak. Bana 'Ben gelmeyeyim, grip olmuşum, biraz ateşim var.' diyor. Kadınlara da her şey ne kadar kolay geliyor." diye karısını suçladı.

Yalçın Bey konuştukça Mircan Bey kendi eski halini görür gibi oldu. Yalçın Bey:

"Neyse hastalık konusuna gelirsek, kalbimde bir şey olmadığını söylüyorsunuz, emin misiniz? Sonradan bir sorun çıkmasın, doktor hatasına kurban gitmeyeyim."

Mircan Bey onun bu kendini çok beğenmiş, küstah hallerine acıyarak baktı.

"Aslında bir şey var, sizde hastalık olarak. birkaç soru soracağım emin olmak için."

"Tabi sorun" derken yüzü karardı, Yalçın Bey'in. Tam da iyiyim diye inanmaya başlamışken doktor onu alıştıra alıştıra kötü bir haber verecek gibiydi.

"Merhametli biri misiniz?"

"Merhametli değilimdir. Merhamet zayıflıktır. Kimseye acımam ben."

"Tahmin etmiştim. Peki inatçılık huyunuz var mı?

"İnat demeyelim de kararlılık diyelim. Vardır tabii"

"Alıngan mısınız?"

"Biri bana bir şeyler ima etmeye kalkarsa hemen anlar ağzının payını verir, bir şekilde cezalandırırım. Hiç unutmam."

Mircan Bey o konuşurken masanın üstündeki kağıda notlar alıyordu. Yalçın Bey susunca yavaş yavaş konuştu.

"Tahmin ettiğim gibi bir hastalığınız var. Bu daha çok manevi bir hastalık. Beş sınıf insanda daha çok görülür. Zenginlerde, mevki ve makam sahibi olanlarda, zeki olanlarda, güzel olanlarda ve çocukken bencil yetiştirilenlerde."

Yalçın Bey'in rengi kaçmıştı.

"Hastalığın adı nedir?" diye sordu.

"Kibir" dedi Mircan Bey. "Sizdeki merhametsizlik, inatçılık, alınganlık, kendini beğenmişlik hep kibir alametidir."

Yalçın Bey sinirle ayağa kalktı.

"Siz benimle dalga mı geçiyorsunuz? Ben de ciddi bir şey söyleyeceksiniz sandım. Zamanım kıymetli gidiyorum ben." dedi.

Mircan Bey onu sakinleştirmeye çalışarak:

"Lütfen oturun. Maksadım sizi aşağılamak değil. Sizi görünce beş yıl önceki kendi halimi hatırladım. Bir dinleyin sonra gidersiniz." dedi.

Yalçın Bey ona tereddütle baktı. Sonra yerine oturdu.

"Ben beş yıl öncesine kadar çok kibirli bir adamdım. Biri de mevki ve makam sahibi olanlar da olur demiştim ya. Özellikle hukukçularda, tıpçılarda, sanatçılarda, yazarlarda, çizerlerde, toplum tarafından değer verilen mesleklere sahip insanlarda çok görülüyor. Tıp fakültesini kazandığım zaman sanki her şey değişmişti benim için. Ailem herkese övünerek tıp fakültesini kazandığımı söylüyordu. Annemin "Oğlum doktor olacak." övünmeleri bile daha okula başlamadan yürüyüşümü bile değiştirmişti. Kibrimden burnumla bulut çizmeye başlamıştım."

"Burnu havada demek istediniz galiba. Ayrıca hukukçular; tıpçılar gibi kibirli değildir." diye yanlışını çıkarmaya ve savunmaya geçmeye çalıştı, Yalçın Bey.

"Burnuyla bulut çizmek bizim memlekette kibirliler için kullanılan bir deyimdir. Haklısınız burnu havada anlamındadır." diye cevap verdikten sonra devam etti Mircan Bey.

"Neyse tıp fakültesinin içinde kimseye hava atamıyorduk fakat fakültenin yanındaki pastaneye bile önlükle gidiyorduk doktor olacağımız anlaşılsın da bize özel davransınlar diye. Okul dışında bir kızla görüştüm uzun süre ona evlilik vâdi verdim fakat sonra vazgeç-

tim onunla evlenmekten. Ayrılırken ona "Ben doktorum, istediğim kızı alırım." demiştim.

"Bu konunun benimle ilgisini anlayamadım." dedi Yalçın Bey.

"Çabucak toparlayacağım. Mesleğin verdiği hava okul bitip istediğim bölümü kazanınca biraz daha artarak devam etti. Sonra mesleki başarım, hırsım, çalışmam, tanınmış bir doktor olmamı sağladı. Bu arada evlenmiştim ama ne eşimi ne de doğan çocuklarımı gözüm görmüyordu. Oysa severek evlenmiştim eşimle.

"Tanışma hikâyenizi de anlatmayacaksın inşallah."

"Hayır merak etmeyin, sonrasını anlatacağım. Yıllar böyle geçerken param arttıkça, ünüm arttıkça burnumla bulutlara daha da yaklaşmıştım. Eşimi beğenmez olmuştum, fırsat buldukça onu aşağılıyordum, çocuklarımla anlaşamıyordum, kimseyi beğenmiyordum. Teki bile kibir yapan beş şeye birden sahiptim. Zekâ, para, mevki, yakışıklılık ve bencillik. Kendimi o kadar çok beğenip seviyordum ki başkalarını sevemez olmuştum. Birkaç kadın daha girdi hayatıma evliyken ama ben onları da sevmemiştim. Onları kendimle ödüllendirdiğimi, değerlerini artırdığımı düşünüyordum."

Yalçın Bey iyice huzursuzlaşmıştı. Mircan Bey'in anlattıklarında kendini görüyor ve dinlemekten rahatsız oluyor, sağa sola bakıp duruyordu.

"Beş yıl önce çok ciddi bir kansere yakalanana kadar halim böyleydi. Hiç beklemediğim bir anda hastalanmıştım, ölümün eşiğinden döndüm. İki yıl tedavi gördüm, ara ara uzun süreler hastanede yattım. O dönem sahip olduğum beş şey hızla elimden kaydı. Tedavi sırasında çok aşırı zayıflamıştım ve saçlarım dökülmüş yakışıklılığım kalmamıştı. Aynada kendimi görmekten korkuyordum. Ağır ilaçların etkisi ile doğru düzgün düşünemez olmuştum, pek güvendiğim zekâm tehlikeye girmişti, işimi yapamıyordum artık doktor değil hastaydım, tedavisi zor ve pahalı bir hastalık olduğu için ve o arada çalışamadığımdan paralarım suyunu çekmişti.

Mircan Bey o günleri anlatırken adeta yaşıyordu, bir ara sesi titredi, durdu. Sonra devam etti.

"Geriye bir bencilliğim kalmıştı. Bütün bu zorlu süreçte yanımdan hiç ayrılmayan, fedakârca uykusundan, her şeyden vazgeçip be-

nimle ilgilenen eşime yükleniyor, onun kıymetini bilmiyordum. Bu arada gerçek birkaç dostum, ailem dışında dost bildiğim insanlar yok olmuşlardı. Hastalığımın, terk edilmişliğin acısını karımdan çıkarmaya çalışıyordum adeta."

"Siz de çok bencilmişsiniz canım." dedi Yalçın Bey.

"Haklısınız. Bencillik aklın üstünde bir örtüdür. Hasta değilken de bunları göremiyordum. Biliyorsunuz zekâ ve akıl ayrı şeyler. Zekiydim ama akıllıca davranmamıştım o güne kadar. Kendi hatalarımı görmüyordum, ancak başkalarının hatalarını görüyordum. Özellikle karımın küçücük hatalarını bile görüp büyük sorun yapıyordum. Şimdi düşünüyorum da kibir insanın kalbinde o kadar çok yer kaplıyor ki sevgiye, saygıya, merhamete, iyilik adına başka bir şeye yer bırakmıyor.

Yalçın Bey bu arada saatine baktı. Mircan Bey'in konuyu bir an önce bitirmesini bekliyordu. Konu ilgisini çekmişti ama ucunun tekrar kendine bağlanacağını bildiği için rahatsızdı.

"Acelem var, doktor, gitmem lazım." dedi.

"Hemen toparlıyorum." dedi Mircan Bey. "Hastalandıktan sonra karıma hiç acımaz olmuştum; onu bana bakmaya mecbur görüyordum. Sonra bir gün karım da hastalandı. Sebebi anlaşılmayan bir hastalığa yakalandı. Ateşi düşmediği için üç hafta hastanede yattı. İşte o zaman karımın kıymetini anladım, onu kaybetme korkusu sardı içimi. Kendimi unuttum. Hep onun için dua ettim, geceleri ağlayarak Rabbime yalvardım. Çok şükür iyileşti. Ondan sonra hızla ben de iyileşme sürecine girdim. Kendimden başka birini gerçekten düşünmeye başlayınca kibirden kurtulmuştum. Manevi olarak iyileşmeye başlayınca vücudum da kendini toparlamaya başladı."

"Şimdi iyi misiniz, hastalıktan geriye bir şey kaldı mı?" dedi pek umursamaz bir sesle. Usulen söylediğini belli ederek.

"Tamamen iyileştim çok şükür. Eşimle de çok iyiyiz, mutluyuz. Geriye dönüp bakıyorum da o hastalık benim için bir nimetmiş. Yaşarken çok zor gelmişti ama ne çok şeyin kıymetini anlamama yardım etti. Eşimin, çocuklarımın, ailemin, hayatımın değerini anladım. Ya o kibirle yaşayıp o kibirle ölseydim, halim ne olurdu? Ben acı bedeller ödeyerek kibrimden kurtuldum, bu yüzden size de an-

lattım yaşadıklarımı. Sizde eski halimi gördüğüm için. Ağır imtihanlar yaşamadan bencillikten kurtulup eşinizin, çocuklarınızın kıymetini bilin. Kalp doktoru olarak kalbinizde fiziki bir rahatsızlık göremedim ama manevi bir rahatsızlık gördüm, söyledim. Biliyorum bunun için gelmemiştiniz ama belki faydalı olur diye anlatmak istedim. Kalbinizi kırdıysam çok özür dilerim kusura bakmayın."

"Yaşadıklarınıza üzüldüm fakat ben aramızda bir benzerlik göremiyorum. Bence siz yanlış teşhiste bulundunuz. Ben kibirli bir insan değilim. Fakir öğrencilere burs veriyorum, kendi anne babamın maddi imkânı iyi değil ama onlarla görüşüyorum. Yeri gelir fakirin sofrasına oturur yemek yerim."

"Sizin için söylemiyorum ama bazen övgü duymak için de insan başkaları ile ilgilenebiliyor. İnsanın kendini kandırması kolaydır."

"Mütevazılığın fazlası da kibirdir." dedi Yalçın Bey.

"Haklısınız, aşırı mütevazılıkta da gizli kibir vardır. İnsanların övgüsünü kazanmak için yapılan davranışlar zaten kendini çok belli eder."

"Ben kibirli değilim sadece biraz narsistim." dedi Yalçın Bey ayağa kalkarken sert bir ses tonuyla.

"İkisi de aynı şey. Narsistim diye psikoloji diliyle tanımlamak söyleyişi kibarlaştırsa da davranışı kibarlaştırmıyor." diye cevap verdi Mircan Bey gayet yumuşak bir ses tonuyla.

Yalçın Bey hiç duymamış gibi yaptı. Getirdiği tetkik sonuçlarını sert bir hareketle masanın üzerinden aldı. Kapıdan çıkarken:

"Muayene ücretini sizden nasihat almak için ödememiştim. Umarım gerçekten kalbimde bir şey yoktur, yoksa yanlış teşhisten size dava açarım." deyip çıktı.

Mircan Bey de evine gitmek için ayağa kalktı: "Başkalarının tecrübelerinden faydalanmak da akıl ister." Boşa konuştum galiba diye mırıldandı.

Karısı ile senelerdir geçinemeyen adam sonunda intihara karar vermiş. Oturduğu apartmanın çatısına çıkmış. Aşağıda insanlar toplanmış onu vazgeçirmeye çalışıyorlarmış. Karısı üçüncü kattan çıkıp seslenmiş: "Uzatma da karar ver, yemeği bir kişilik mi yapayım iki kişilik mi?"

Bir Kilo Patates

Şeyda yatak odasına girdiğinde yatağın üzerinde bir buket gül gördü. "Enver bana gül getirmiş." diye sevindi. Kırmızı gülleri eline alırken gülen yüzü bir anda soldu. Madem bana gül getirdi neden getirip elime vermedi, senin için aldım demedi diye düşünerek üzüldü. Sonra aynadaki görüntüsüne takıldı gözleri. Elinde bir buket gülle asık suratla aynaya bakan bir kadın.

Görüntüyü sevmedi; gülümsedi aynadaki görüntüsü düzelsin diye. "Şimdi daha iyi, güler yüzlü bir kadının elinde güller daha güzel görünüyor." dedi kendi kendine. Sonra "Amaaaan kızım. Sen de buldun da bunuyorsun, adam düşünüp çiçek almış işte daha ne istiyorsun." diye kendine kızdı.

Elinde güllerle Enver'in yanına gitti. Enver salonda uzanmış gazete okuyordu.

"Enver bana gül getirmişsin çok teşekkür ederim, çok mutlu oldum." dedi.

"Bir şey değil. Üstteki caddenin köşesinde çiçekçi bir kadın var. Önünden geçerken ben de sana bir gül alayım." dedim.

Enver konuşurken başını gazeteden hiç kaldırmamıştı. Şeyda yeniden sinirlenmişti.

"Manavın önünden geçiyordum maydanozları görünce alayım bari dedim." dedi Şeyda onun ses tonunu taklit ederek. Aynen böyle söylüyorsun Enver. Gül almışsın gül, maydanoz değil. Şunu biraz daha romantik bir şekilde söylesen olmaz mı?"

Enver hiç cevap vermedi, sadece gazeteden başını kaldırıp ona baktı. Şeyda konuşmasına devam etti:

"Getirsen elime versen 'Aşkım sana gül aldım, sen bu güllerden daha güzelsin veya aşkından bu güllerin kırmızısı gibi yanıyorum' falan desen ne olur ölür müsün be adam."

Enver sakin sakin Şeyda'ya bakıyordu. Yavaş ve dalga geçer gibi bir ses tonuyla:

"Bu kadar sinirleneceğini bilseydim sana gül almazdım, ben de sevinirsin sanmıştım." dedi.

Şeyda elindeki gülleri masanın üstüne koydu. Ellerini saçlarına atarak çekiştirmeye başladı.

"Allah'ım saçımı başımı yolmak istiyorum ben mi anlatamıyorum yoksa bu adam beni anlamıyor mu ben anlayamadım."

"Ben seni gayet iyi anlıyorum fakat sen beni hiç anlamıyorsun." dedi Enver.

Şeyda şaşırmıştı. Biraz sakinleşti, saçını başını düzeltti, karşısına geçip oturdu.

"Demek esas ben seni anlamıyorum. İyi o zaman şimdi seni dinliyorum. Hiç anlatmadın ki anlat belki anlarım."

Enver de oturdu, gayet ciddi bir ses tonuyla konuşmaya başladı.

"Bak sana derdimi bir örnekle anlatayım. Ben cebimdeki bütün parayı veriyorum ve karşılığında bir kilo patates alabiliyorum. Yemek yap diye sana getiriyorum. Sen ne yapıyorsun. Neden bir kilo aldın da iki kilo alınadın diye benimle kavga ediyorsun. Oysa benim cebimde iki kilo patates alacak para yok. Olanın hepsini vermişim zaten."

"Yani benden bu kadar; daha fazlasını bekleme mi demek istiyorsun?"

"Evet aynen öyle. Ne kadar verebiliyorsam o kadarla mutlu olamaz mısın? Neden çok şey bekliyorsun benden?"

Şeyda hiç cevap vermedi çünkü çok şey beklediğini düşünmüyordu.

"Ben de senin beklentilerine cevap vermeyi, seni hep mutlu, hep güler yüzlü görmeyi çok isterdim. Fakat olmuyor yapamıyorum. Öyle her fırsatta karısına aşkını ilan eden, öpücükler konduran mucuk mucuk bir adam olamıyorum. Elimde değil."

"Ben mucuk mucuk bir adam istiyorum demedim ki. Zaten öyle olmanı beklemiyorum."

"Ben yapı olarak biraz soğuk biriyim, bunu biliyorsun. Öyle çok konuşkan biri de değilim. Ailemi de biliyorsun. Birbirimize karşı da sevgimizi gösteremeyiz. Ben babamın anneme bir gün çiçek getirdiğini görmedim, tatlı sözler söylediğini duymadım. Birbirleriyle konuşurken iki arkadaşın konuşmasında ki kadar bile sıcaklık olmazdı seslerinde. Sanki karı koca değillerdi de iki yabancıydılar. Onlarda görsem belki benim yapmam da daha kolay olurdu."

"İşte tam da bunun için bu gülleri çocukların yanında getirip bana vermeni isterdim ki onlarda babamızdan görmedik deyip eşlerine götürmeye utanmasınlar."

"Haklısın, sana hak veriyorum ama yapamıyorum."

"Çocuklar hep kavgalarımızı duyuyorlar. Onlar büyüdükleri zaman bizi sürekli kavga eden iki düşman olarak hatırlayacaklar. Çocuklar biz farkında olmasak da hep bant kayıt durumundalar. Şimdi biz onlara örnek oluyoruz."

"Ben de bunun için artık seninle kavga etmek istemiyorum. Onlara iyi örnek olmaya çalışalım. Ben elimdekileri, cebimdekileri vereyim sen de verdiklerimle mutlu olmaya bak. Malzemeye göre yemek yap. Lütfen daha fazlasını isteme çünkü yok."

"Gerçekten çok şey mi istiyorum?"

"Belki de çok istemiyorsun ama ben de senin istediklerin kadarı yok. Benim cebimde elli lira varken sen benden yüz lira istersen ben istesem de sana yüz lira veremem çünkü yok. Ben Celal gibi başkalarının yanında karısına iltifat edebilen, Ahmet gibi gün içinde karısına aşk mesajları gönderecek yapıda biri değilim. Biliyorum arkadaşlarında görüyorsun özeniyorsun biz de aynı şeyleri yaşayalım istiyorsun; ama ben buyum, değişemem. Başkalarının kocalarının eşlerine iyiliklerini göreceğine, lütfen dikkatini benim iyi yanlarımı görmeye odakla. O zaman ikimiz de mutlu oluruz."

Şeyda bir süre konuşmadı. Enver'in söylediklerini düşündü, ona hak verdi. Kocası iyi bir insandı. Evet romantik değildi ama iyiydi. Adamcağız kendi halinde yuvasında çocuklarıyla eşiyle yaşayıp gitmek istiyordu. Şeyda tepesinde sürekli dırdır etmese evde kavga da olmayacaktı. Bütün sorun Şeyda'nın beklentileri yüzünden oluyordu. Galiba daha az istemeyi öğrenmesi gerekiyordu. Çünkü istedikçe daha mutsuz oluyordu, eşini de mutsuz ediyordu. Enver ona bakıyor ne düşündüğünü merak ediyordu.

"Haklısın aslında. Tamam bundan sonra beklenti yok, seni olduğun gibi kabul edeceğim." dedi.

Enver derin bir nefes aldı. Sorunun tatlıya bağlanmasına sevinmişti. Şeyda çiçekleri aldı:

"Şimdi şu gülleri solmadan suya koyayım ve sofrayı hazırlayayım." dedi.

Mutfağa gitti bir yandan sofrayı hazırlarken bir yandan da düşünüyordu. Ona hak veriyordu fakat bir konu takıldı kafasına. Yemek yerken dayanamadı söyledi Enver'e:

"Enver, tamam elinde bir kilo patates var. Hepsini de bana veriyorsun ama yani diyorum ki hani bana bir kilo patates yetmiyorsa sevdiğini mutlu etmek için biraz gayret edemez misin? Eşten dosttan borç alarak biraz daha patates alamaz mısın?"

"Nasıl yani?"

"Sen diyorsun ki elimde bu var. Ben de diyorum ki istersen de-

ğişebilirsin, çaba göstersen elindekileri artırabilirsin. Artırmak için hiç gayretin yok. Biraz gayret etmelisin bence.

Enver ne demek istediğini ancak anlamıştı. "Erken sevinmişim yeniden başa döndük işte." diye düşünerek canı sıkıldı.

102 yaşında adamla 92 yaşındaki bir karı-koca boşanmak için hakim karşısına çıkmış, anlaşamıyoruz demişler.
"Boşanmak için neden bu kadar beklediniz?" diye sormuş hakim.
Adam: "Boşanmamızdan çocuklarımız olumsuz etkilenmesin diye onların ölmesini bekledik." demiş.

Kötü Değilmiş

Seyhan babasını görmeyeli tam beş yıl olmuştu. Annesi öldükten sonra bir daha o eve adım atmamıştı. Şimdi mecburen gidiyordu. Kız kardeşi Burcu aramış; "Babam dün yolda düşmüş; ayağı kırılmış. Eve gidip babamla ilgilenip, yemek pişirir misin?" demişti. Seyhan önce olmaz dediyse de Burcu'nun ısrarı karşısında kabul etmek zorunda kalmıştı.

Burcu kocasından boşandıktan sonra anne babası ile oturmaya başlamıştı. Annesinin vefatından sonra babası ile oturmaya devam etmişti. Kızıyla tatile gitmişti iki gün önce. Seyhan babası için değil de kız kardeşinin tatili zehir olmasın diye kabul etmişti babasına bakmayı. O gitmezse Burcu tatili bırakıp dönmek zorunda kalacaktı. Yemek yapmak için biraz alışveriş yapmıştı.

Çocukluğunun geçtiği sokaklarda bile pek çok hatırasının olduğu evlerinin önüne geldiğinde bir süre etrafa baktı. Sokakta biraz oyalandı, eve girmek hiç gelmiyordu içinden. Anahtarı kilide taktığında anneciği geldi gözlerinin önüne. Nasıl da sevinçle karşılar-

dı onu. Boğazı düğümlendi. Gerisin geri kaçmak istedi; fakat Burcu geldi gözünün önüne. Kaçmamak için çabucak çevirdi anahtarı ve hiç etrafa bakmadan girdi içeri.

Evde hiç ses yoktu. Mutfaktan başlayarak odalara baktı; babası oturma odasında kanepede oturduğu yerde namazını kılıyordu. Sağ ayağı alçı içindeydi. Düştüğünde komşular ilgilenmişler, hastaneye götürmüşler; ayağı alçıya alınmıştı.

Seyhan babasının namazda olmasına sevinmişti. Onunla hemen konuşmak zorunda kalmamıştı. Mutfağa girdi. Aldıklarını dolaba yerleştirdi. Akşama yemek yapacağı malzemeleri ayırdı.

"Seyhan" diye çağıran babasının sesini duymamış gibi yaptı. Biraz sonra ağır ağır adımlarla oturma odasına gitti. Buz gibi bakışlarla babasına baktı.

"Hoş geldin kızım." dedi babası.

Cevap vermedi, hoş gelmemişti çünkü. Buz gibi bir sesle "geçmiş olsun" dedi.

"Sağol" dedi babası. Ayakta dikilen Seyhan'a bakıp:

"Otursana kızım, konuşalım biraz. Nasılsın iyi misin? Kocan, çocukların nasıl, iyiler mi?" diye sordu.

Seyhan aynı soğuk ses tonuyla:

"Seninle sohbet etmeye gelmedim baba. Burcu'nun hatırı için geldim. Burcu dönene kadar üç gün gelip yemeğini pişirip gideceğim. Lütfen bu arada benimle konuşmaya çalışma." deyip çıktı odadan. Yemeğini pişirdi, hiç konuşmadan babasının önüne koydu, mutfakta oturup onun yemesini bekledi. Bulaşıkları yıkadı, çiçekleri suladı. Çıkmak için hazırlanıyordu ki babasının sesini duydu.

"Seyhan, bir daha gelme kızım. Ben başımın çaresine bakarım."

Sinirle gitti oturma odasına, tam karşısındaki koltuğa oturdu dik dik gözlerine baktı.

"Burcu'ya söz verdim gelmek zorundayım. Seninle konuşmuyorum diye bana tavır yapma."

"Kızım senin benimle derdin ne? Ben sana ne yaptım? Bir söyle de suçumu bileyim bari. Elimden geldiği kadar iyi bir baba olmaya çalıştım. Sizi dövmedim, sövmedim, aç açık bırakmadım."

"Bilmiyor musun suçunu sahi? Söyleyeyim o zaman. Bana bir şey yapmadın ne yaptıysan anneciğime yaptın. Senin yüzünden mutlu bir hayatı olamadı; çok yaşlanamadan hastalanıp ölüp gitti."

"Ölüm Allah'ın emri. Onu ben hasta etmedim."

"Bana hikâye anlatma baba. Sen annemi çok üzdün, yüzünü güldürmedin."

"Ne kadar kötü adammışım ben. Peki ben bu kadar kötüysem neden annen ölüm döşeğinde bana 'Hakkını helal et' dedi? Siz de duydunuz.

Seyhan çok iyi hatırlıyordu o anı. Annesi babasından helallik istemişti; babası önce sesini çıkarmamıştı, annesi tekrar 'Bana hakkını helal et' demişti yalvaran gözlerle. Babası "Helal olsun" demişti zoraki.

"Annen neden helallik istedi sence, hiç düşündün mü?" diye sorusunu yineledi babası.

Düşünmüştü Seyhan çok düşünmüştü; fakat bir anlam verememişti. Babasının ne hakkı olabilirdi ki? Annesi yıllarca kocasına, çocuklarına köle gibi hizmet etmişti. Sabah erkenden kalkar; bütün gün ev işi, yemek, koşturup dururdu. Fakat kocasından bir yemek sorası "Eline sağlık" sözünü duymamıştı. Dahası gençken babası bir de olur olmaz şeylere bağırırdı.

Hele çocukluğunun sabah kahvaltılarını hiç güzel hatırlamıyordu. Babası "Yok bu yumurta çok katı olmuş, yok çay demini iyi almamış, yok niye incir reçeli bitmiş..." Kızacak bir şey mutlaka bulurdu. Anneciği hiç sesini çıkarmazdı. Ağzını açıp "Ne boş yere huzursuzluk çıkarıyorsun? Bir sus!" demezdi. Suçlu bir çocuk gibi başını öne eğer susardı, bazen ağlardı. Yaşlandıkça eski huysuzluğu kalmamıştı babasının ama o geçmişi unutmuyordu; unutmak da istemiyordu.

Anne ve babası arasındaki geçimsizlik yüzünden Seyhan küçük

yaştan itibaren babasından nefret etmişti. Babası onu sevmek istediğinde hiç yanına yaklaşmazdı. Burcu öyle değildi. O da annesini ağlattığı için babasına kızardı ama babasına onun kadar soğuk davranmazdı.

"Düşündüm tabii. Neden olacak kibarlığından, iyi niyetinden. Kocamdır evin geçimini sağladı, hakkı vardır diye düşünüp onun için helallik istemiştir. Asıl sen onun hakkını ödeyemezsin. Her şey ortadaydı, kimin kime zulmettiği de."

"Her şey ortadaymış!" Babası gülme ve ağlama arası tuhaf bir ses tonuyla söylemişti bu sözü.

Yüzüne de hüzünlü bir ifade çökmüştü. Başını sağa sola sallayarak: "Karı koca arasında nasıl her şey ortada olabilir. Evli bir kadın olarak bu söylediğine sen inanıyor musun?" diye sordu.

Seyhan kıpkırmızı oldu. Ne demek istiyordu babası şimdi?

"Siz iki kardeş yıllarca ben öfkelenip bağırdığım zaman ağlayan annenize bakıp benden nefret ettiniz. O ağlayan kadının gerisinde içi kan ağlayan babanızı hiç görmediniz. Çünkü derdini anlatamıyordu, çünkü utanıyordu."

"Senin mi için kan ağladı, güldürme baba."

"İlla söyleteceksin öyle mi? Anneniz benden helallik istedi çünkü bana doğru düzgün kadınlık yapmadı."

"Kadınlık yapmadı mı baba? Ne kadar nankörsün. Şu ev her gün pırıl pırıl temizlenirdi; çamaşır, ütü, yemek, bir gün neyin eksik oldu?"

"Kadınlık deyince sen bunu mu anlıyorsun kızım? Kadınlık evişi yapmak demek mi? Senin saydığın şeyleri bekârken benim annem de yapıyordu. Ben bu saydığın şeyleri parayla da yaptırabilirdim. Bir erkek bunlar için mi evlenir sence?"

Seyhan kıpkırmızı oldu. Babasının ne demek istediğini ancak anlamıştı. Babası sözlerine devam etti:

"Ona dokunmak, sevmek istedim fakat annen hep benden kaçtı. Kendi kadınlığını yaşayamadı, bana da erkekliğimi yaşatmadı. Doğru düzgün bir karı koca hayatımız olmadı bizim."

Seyhan annesinin haklı sebepleri olacağını düşündü.

"Seninle birlikte olmak istemediyse hiç şaşırmadım. Kendine bağıran, durduk yere huzursuzluk çıkaran bir kocayla yatmak istemez tabi bir kadın."

"Ben öyle bir adam değildim. Ben annene aşık olmuştum, o da beni sevmişti. Benimle evlenmeyi o da istemişti. Fakat daha ilk geceden hayatım kabusa döndü. Annen ona dokunduğum anda korkup ağlamaya başlıyordu. Bir yıl aramızda karı koca ilişkisi olarak hiçbir şey yaşanmadı. Çok anlayışlı davrandım, doktorlara götürdüm, onu incitmemeye çalıştım. Bir yıl sonra annen "Ben çocuk istiyorum ne olacaksa olsun" deyip kendini zorlayıp benimle birlikte oldu. birkaç birliktelikten sonra sana hamile kalınca dokuz ay ona yine elimi süremedim. Bir erkek için bunun ne demek olduğunu anlayabilir misin?"

Seyhan hiç sesini çıkarmadı.

"Annen hiçbir zaman benimle isteyerek birlikte olmadı. Çoğu zaman reddetti. Kabul ettiği zaman da taş gibi olurdu. Sen erkek olsan buna ne kadar dayanabilirsin? Eşinle birlikte olmak, ona dokunmak, onu sevmek istiyorsun ama o elini bile sürmeni istemiyor. Benim de ihtiyaçlarım vardı. Kendimi hep bir tecavüzcü gibi hissettim. Kendimden de annenden de nefret ettiğim çok oldu."

Babasının gözlerinden iki damla yaş süzüldü. Arkası gelecekti ama zoraki kendini tuttu.

Seyhan babasını ağlarken hiç görmemişti. Kendi annesinin cenazesinde bile ağlamamıştı. Ne yapacağını ne diyeceğini bilemiyordu. Babası birkaç yutkunmadan sonra devam etti:

"Sabah kahvaltılarında olur olmaz şeylere bağırmalarım, o gece annen tarafından reddedilişlerimin acısını çıkarmaktı. Kasıtlı da yapmıyordum aslında. Elimde değildi; içimde öfke patlamaları oluyordu. Annen susuyordu çünkü geceden suçu vardı biliyordu. Aslında o buna razıydı. Beni reddettiği zaman ertesi gün sinirli olacağını biliyordu ama yine aynı şeyi yapıyordu."

"Belki de ona kaba davranıyordun onun için istemiyordu."

"Hayır hiç kaba davranmıyordum; annen yaşasaydı bunu sana söylerdi. 'Söyle ne istiyorsan onu yapayım, sen de beni iste' diye yalvarıyordum geceleri, o sadece 'Hiçbir şey istemiyorum, sadece bana elini sürme' diyordu. "

"Demek ki bu da onun elinde değilmiş, ne yapsın?"

"Gayret göstermeliydi, göstermedi. Yatak hayatı karı koca muhabbetinin kaynağıdır. 'Ben seninle yatmak istemiyorum, sen istersen git, parasını ver başka kadınlarla birlikte ol.' bile dedi. Gitmedim, gidemedim Allah'tan korktum, zinaya bulaşmak istemedim."

"Boşansaydın o zaman. Annem de sen de rahat ederdin."

"Onu da çok düşündüm fakat annen çok ağladı, yalvardı. Size de kıyamadım, babasız büyümenize gönlüm razı olmadı. En son kendimden vazgeçtim. Annen ölmeden önceki son on yıl hiç birlikte olmadık, biliyorsun odalarımız bile ayrıydı."

Seyhan duydukları karşısında çok şaşırmıştı. Ne diyeceğini ne düşüneceğini bilmiyordu. Nefes alamaz olmuştu. Birden ayağa kalktı.

"Ben gidiyorum." deyip kapıyı çekip çıktı.

Dışarıda sağanak halinde yağmur vardı. Kendi de gözyaşları ile katıldı yağmura. Beş dakika içinde yağmurun altında sırılsıklam olmuştu. Umurunda bile değildi. Yağmurun hızına inat yavaş yavaş yürüdü.

Babasının söylediklerinin doğru olduğuna inanıyordu. Çünkü annesi erkekler ve cinsellik hakkında hep kötü şeyler söylerdi. Seyhan da annesinden pek farklı değildi. Eşi ile isteyerek birlikte olmuyordu. Yataktan kaçma üzerine doktora yapacak kadar çok çeşitli yollar bulmuştu. Her akşam bir bahaneyle kocası uyuyana kadar diğer odalarda oyalanıyordu. Bahaneler tükendiğinde ya da kocası artık hiçbir bahaneye inanmadığında onunla ancak o zaman birlikte oluyordu.

Gereksiz görüyordu cinsel hayatı. Kendini kocası tarafından kullanılmış ve aşağılanmış gibi hissediyordu. Hatta bir dini kitapta sevap olduğunu okuyana kadar günah olduğunu bile düşünmüştü. Sadece çocuk yapmak için helal olduğunu sanıyordu. Bekârken zaten

cinsellikle ilgili doğru düzgün bir şey bilmiyordu. Annesinden duyduğu olumsuz birkaç cümle dışında.

Bazen Yaradan'a bile sitem ediyordu neden böyle bir şey yaratmış diye.

Bir arkadaşından kadınların da cinsel ilişkide zevk aldığını duyduğunda çok şaşırmıştı. Kocası söylüyordu da inanmıyordu; kendi keyfi için uyduruyor, bunda ne zevk olacak kadın için diye düşünüyordu.

Kocası "Cinsel isteksizliğin tedavisi varmış gidelim tedavi olalım." diye çok ısrar etmişti ama bu ona çok ayıp geliyordu. Gidip özel hayatını başkalarına anlatmak. Doktor bile olsa utanırdı. Asla yanaşmamıştı. Kız kardeşi Burcu da bu sebepten boşanmıştı fakat kendi kocasına güveniyordu. Böyle bir sebepten boşanmaya kalkmazdı. Böyle idare edip giderlerdi. En azından kendi kocası babası gibi her şeye bağırmıyordu. Sadece ona soğuk davranıyordu.

Babasının sözleri geldi aklına. Kocası da kendini tecavüzcü gibi hissediyor muydu acaba, o istemediği halde birlikte oldukları için. Onu reddettiği ya da zoraki birlikte oldukları günlerin sabahı kocası onun yüzüne hiç bakmıyordu. Çok soğuk ve aksi davranıyordu.

Babası geldi tekrar gözünün önüne. Koca adamın gözyaşları ve "Benim içim kan ağlarken, hiç anlamadınız." deyişini hatırladı. O sıra telefonu çaldı, arayan kız kardeşiydi. Sesi telaşlıydı.

"Abla ne oldu? Babamı aradım ağlamaktan konuşamadı. Ne dedin kavga mı ettiniz?"

Seyhan ne diyeceğini bilemedi.

"Abla cevap veresene ne oldu? Ne söyledin, kavga mı ettiniz?"

Seyhan derin bir nefes aldı, konuşmadan önce.

"Yok hayır, galiba bir kavgayı bitirdik. İçimde yıllardır dinmeyen bir kavga bitti. Bizim babamız kötü değilmiş Burcu biliyor musun? Sadece derdi varmış, çok derdi varmış." derken ağlamaya başladı. Ağlamaktan konuşamadı.

"Akılla çözülemeyen çok şey vardır ki, ancak kalple çözülebilir."
A. Vient

Edalı Kadın

Yönetmen Cezmi Bey, çekmeye niyet ettiği yeni filminde başrol oynayacak kadın oyuncuyu bulamamaktan dolayı filmden vazgeçmek üzereydi. Bu filmi çekmeye oğlu Abay'ın ısrarı ile tamam demişti ama oyuncu seçiminin bu kadar zor olacağını düşünmemişti. Üç yıl önce kırk yıllık eşi, sevgilisi, kıymetlisi Zeycan'ı öldükten sonra hayata küsmüştü.

Evde kedisi, kitapları ve Zeycan'ın hatıraları ile yaşıyordu. Neredeyse evden hiç çıkmıyordu. Çok tanınmış, çok iyi filmler yapmış bir yönetmen olduğu halde film işini de bırakmıştı. Abay babasını hayata döndürmek için "Annemle yaşadığınız o büyük aşkı film yapmalısın." diye tutturmuştu. Cezmi Bey önce hayır dediyse de sonradan razı olmuştu. Tamam dedikten sonra hemen oturup senaryoyu yazmıştı. Zeycan'la çok güzel anıları vardı; yazdıklarından çok güzel bir aşk hikâyesi çıkmıştı. Senaryoyu yazarken her anı yeniden yaşamıştı.

Senaryo ortaya çıkınca onu da bir film heyecanı sarmıştı. Kendini oynayacak olan erkek oyuncuyu seçmek zor olmamıştı fakat sıra kadın oyuncuyu seçmeye gelince orada tıkanmıştı. Bir aydan beri pek çok şirketten gelen oyuncuların hiçbirini beğenmemişti. O gün yakın arkadaşı ünlü yönetmen Fırat Fuat ona beş yeni oyuncu göndereceğini, gelecek olanların çok iyi oyuncu olduklarını söylemişti.

Ofisinin geniş salonunda kendini oynayacak erkek oyuncu Kenan ile oturmuş oyuncuları bekliyordu. Zaman geçiyordu ve artık oyuncuyu seçip bir an önce filme başlamak istiyordu fakat gün geçtikçe ümidi azalıyordu. Çalan zilden beş dakika sonra asistanı Yaprak kızlardan birini salona getirdi.

İlk gelen Burcu adında uzun boylu, sarışın, yeşil gözlü güzel bir kızdı. Cezmi Bey'in gözünün önüne Zeycan geldi. Çok güzel bir kadın değildi ama tam bir kadındı karısı. Neyse bu kızın kusuru da güzelliği olsun zararı yok, diğer aradığım meziyetlere sahipse diye düşündü. Kızın ses tonu da fena değildi. Burcu kısaca kendini tanıttıktan sonra provaya başladılar.

Oyunculara daha önceden senaryodan kısa bir bölüm gitmişti ve çalışıp gelmişlerdi. Burcu ve Kenan çalıştıkları bölümü canlandırmaya başlamışlardı. Kenan çok iyiydi ama Burcu odun gibiydi. Senaryoda kocasına çay getirme bölümü vardı ki tam bir felaketti. Cezmi Bey daha fazla dayanamadı:

"Olmuyor, olmuyor." diye bağırdı. "Çay getirdiğiniz kişi herhangi biri değil, aşık olduğunuz adam. Oyuncu olduğunuzu unutun düşünün ki kocanıza, sevdiğiniz adama çay ikram ediyorsunuz. Bunu büyük bir zevkle yapmaz mı bir kadın?"

Burcu tuhaf tuhaf baktı yüzüne. Çay getirmenin nasıl zevkli yanı olabilirdi ki? Sahneyi tekrarlamak için salondan çıkıp elinde çay tepsisi ve iki bardak çayla yeniden geldi salona.

Cezmi Bey: "Kızım, evladım odun gibi yürüme, kadın gibi yürü." diye bağırdı.

Burcu bu kez kırıtarak yürümeye başladı. Cezmi Bey "Kadın gibi yürümek deyince kırıtarak yürümek mi anlıyorsun? diye sordu. Burcu'nun hiç sesi çıkmadı. Cezmi Bey sakin olmaya çalışarak:

"Kadın demek eda demektir. Zeycan'ım edalı edalı bir çay getirirdi bana, gözlerimi ondan alamazdım. Ben edalı, kadın gibi bir kadın arıyorum. Sen Zeycan'ı canlandıramazsın." dedi.

Burcu bu rolü çok istiyordu. İyi bir yönetmenin çektiği bir aşk filminde başrol oynamak onun için kaçırılmaz fırsattı. Bedava oyna deseler bile razıydı.

"Lütfen bir şans daha verin. Ben hayatımda kimseye çay ikram etmedim. Biraz daha çalışırsam yaparım." dedi.

Cezmi Bey güldü:

"Babanın çayını annen götürürdü, sevgilin de hazır kahve içiyordur onu da kendi hazırlıyordur. Sen köpüklü Türk kahvesi pişirmeyi de kesin bilmiyorsundur."

Burcu kıpkırmızı oldu. Cezmi Bey'in bütün söyledikleri doğruydu.

Öte yandan Cezmi Bey'in ümidi yoktu Burcu'nun çalışarak bu sahneyi düzgün oynayacağına. Fakat o kadar yalvaran gözlerle bakıyordu ki bir şans daha verdi.

"Masanın başına geç, yemek hazırlamışsın kocanı yemeğe çağırıyorsun, o sahneyi canlandır. Unutma eda ve zarafet istiyorum."

Burcu masanın başına geçti bütün kapasitesini zorlayarak edalı olmaya çalıştı: "Aşkım yemek hazır." dedi. Sonra dönüp Cezmi Bey'e baktı.

Cezmi Bey olmuyor anlamında başını salladı: "Kızım ağzın gel diyor, gözlerin gelme diyor, burnun da canın isterse diyor. Sesin... Neyse onu demeyeyim."

Burcu kıpkırmızı oldu. İki yıldan beri oyunculuk eğitimi alıyordu ve hocaları iyi olduğunu söylüyordu. Fakat bu adam hiçbir şey beğenmiyordu.

Ayrıca öyle donuk biri de değildi. Arkadaşları arasında sevilen, neşeli biriydi. Gerçi erkekten yana şansı iyi değildi ama onun suçlusu da kendi değildi; ortada adam gibi erkek yoktu varsa da kendine denk gelmemişti, öyle düşünüyordu.

"Biraz daha denesem, belki olur." dedi.

"Keşke bu kadar kolay olsaydı sana bu şansı verirdim; fakat bu metin çalışarak yapabileceğin bir şey değil, önce kafanı değiştirmen gerek. Bu kafa yapısı ile olmaz. İki aydan beri denediğim bütün oyuncular senin gibiydi. Hepsi erkeksi. Şu kadın hakları, feminizm dedikleri nane mahvetti kadınları. Erkeklerle eşit olalım der-

ken hepsi erkek olmuş. Kadın erkek arasındaki bu yarış kadınlığı öldürdü."

"Lütfen ne olur, bir şans verin çok istiyorum bu rolü." dedi Burcu.

"Benden sana rol çıkmaz kızım. Başka yönetmene git. Güzel kızsın bulursun bir rol. Diğer yönetmen arkadaşlarım benim gibi oyuncu aramıyor. Dün bir televizyona baktım, belki denk gelir de film ya da dizilerden aradığım oyuncuyu bulabilir miyim diye... Aman Allahım, kadın oyuncuların hepsi sanki erkek. Yürüyüşleri asker gibi rap rap, bakışları dik dik, tavırları tam bir erkek. Tabii onları seyreden kadınlarımız da farkında olmadan onları modelliyorlar. Bu yüzden merak etme işsiz kalmazsın."

Burcu'dan sonra diğer dört oyuncu da aynı sebeplerle elendi. Yaprak salona girdiğinde Cezmi Bey:

"Gel otur Yaprak, sen de çok yoruldun. Ne diyorsun bu işe? Yine olmadı. İki ay uğraştık, bir kadın oyuncu bulamadık. Görüyorsun değil mi pantolonu ayağına çeken gelmiş, biri de mini etek giymiş. Ben bu kadınları anlamıyorum. Pantolon bir erkek kıyafetidir. Bir pantolonun içinde ne kadar kadın olabilirler. Etek deyince de mini etek giyiyorlar. Biraz bacak biraz göğüs gösterince kadın olduk sanıyorlar. Bacakla göğüsle kadın olunsaydı, inekleri hiçbir kadın geçemezdi."

Yaprak güldü. Cezmi Bey'in masasının karşısındaki koltuğa oturdu. Cezmi Bey'in ne demek istediğini çok iyi biliyordu. Uzun etek, ya da elbise giysinler istiyordu ki role daha kolay uyum sağlayabilsinler.

"Ben pes ediyorum Yaprak, vazgeçtim bu filmi yapmaktan. Bir kadın bulamayacağız." derken Cezmi Bey iki eli ile ağrımaya başlayan başını ovuyordu.

Yaprak filmin çekilmesini çok istiyordu.

"Hayır, lütfen vazgeçmeyin, biraz daha araştıralım, belki buluruz. Bu proje daha oyuncu seçiminde bile benim hayatımı değiştirdi; eminim filmi çekilirse çok kişi faydalanacaktır."

"Nasıl hayatını değiştirdi?" diye sordu Cezmi Bey, merakla.

"Ben sizin yanınızda çalışmaya başladıktan bir hafta sonra oyuncu seçimlerine başladık. Siz nasıl bir kadın oyuncu aradığınızı an-

latınca ben önce çok şaşırdım. İtiraf edeyim "çatlak bir yönetmen" daha dedim. "Edalı, kadın gibi bir kadın arıyorum" da ne demek, demiştim kendi kendime. Siz aradığınız özellikleri tek tek anlattıkça buraya gelen kızlara nasıl yürümeleri, nasıl konuşmaları gerektiğini tarif ettikçe ne demek istediğinizi anladım. Sonra kendime baktım. Ben de o gelen kızlar gibiydim. Yani odun kızlardan."

Cezmi Bey güldü.

"İyi bir muhasebe yapmışsın anlaşılan."

"Evet yaptım. İki yıllık evliyim ve bir ay öncesine kadar evliliğim pek iyi gitmiyordu. Her geçen gün aşkımızın bittiğini ve birbirimizden uzaklaştığımızı görüyordum ama ne yapacağımı bilmiyordum. Sizin burada kadın şöyle olmalı, böyle olmalı tariflerinizi evde yapmaya çalıştım. 'Kızlar da bir yürüyemiyorlar şöyle yürüseler olur, böyle yürüseler olur, seslerini şu tonda kullansalar olur, çayı şöyle getirseler olur.' diye evde yapmaya çalışıyordum."

"Bütün gün burada uğraşınca işi eve taşımışsın demek ki." dedi gülerek.

"Aynen öyle oldu. Eve gittiğimde eşim henüz gelmemiş oluyordu, o gelene kadar kendi kendime sizin tarif ettiğiniz gibi yürümeyi, konuşmayı deniyordum. Sonra hayatımda uygulamaya karar verdim. Önce eşimle konuşurken ses tonumu iyi ayarlamaya çalıştım. Herkese kullandığım ses tonundan daha yumuşak bir ses tonu kullanmaya başladım. Yumuşak bir ses tonuyla insan pek söylenemiyor, şikâyet edip eleştiremiyor da. Ses tonumu düşürmenin bir de böyle bir faydası oldu. Ben değiştikçe eşimin bana karşı davranışları değişti; ilgisizliği gitti. Yeniden ilk zamanlardaki gibi sohbet etmeye başladık."

"Doğru yerden başlamışsın. Ses tonu çok önemli."

"Sonra akşamları çay faslımız başladı. Eşim de ben de bitki çaylarını seviyoruz. Çayları hazırlayınca eşime götürürken sizin burada tarif ettiğiniz gibi yürümeye çalıştım."

"Pantolonla değil umarım."

"Tabii ki onu burada öğrendim, etek ya da elbise giyiyorum. Pantolon giymeyi çok azalttım. Dikkatinizi çektiyse işe de etek ya da elbiseyle geliyorum."

"Evet fark ettim."

"Filmin senaryosunu okumama izin verdiniz ya... Oradaki sizin yaşadığınız olaylardan da çok etkilendim. Karınızın sabrına, sevecenliğine hayran kaldım. Ona olan aşkınızın neden o kadar uzun sürdüğünü anladım. Sonra kendi davranışlarımı düşündüm. Her şeye çabucak parlayan, bağıran, inatçı, dediğim dedik bir kadın olduğumu fark ettim."

"Bunların hepsi erkek özelliği biliyorsun."

"Evet. Rahmetli Zeycan Hanım'ın sayesinde eşime peki demeyi öğrendim. Eşimi çok bencilce sevdiğimi, sadece kendimi düşündüğümü, onun mutlu olup olmamasını pek önemsemediğimi fark ettim. Mutsuzluğum için onu suçluyordum. İlgisizsin, düşünceli davranmıyorsun, diye. Bunları bıraktım. Mutlu edilmeyi beklemek yerine eşimi mutlu etmeye odakladım kendimi."

"Sen onu mutlu etmeye çalıştıkça eşin de seni düşünmeye başladı değil mi?"

"Aynen söylediğiniz gibi oldu. Eskiden ben böyle yaparsam alışır da sürekli benden fedakârlık bekler mi diye korkardım."

"Fedakârlığını da kadınca yapacaksın erkek gibi değil, erkeğin görevlerini üstlenerek, daha fazla yorularak değil. Hem kadın hem erkek olmaya çalışarak olmaz bu iş. Kendi üzerine düşen vazifeleri seve seve yapman yeterli. Kadın olarak eşine biraz da nazlanacaksın, edanı zarafetini kaybetmeyeceksin."

"Çok haklısınız, çok şey öğrendim ben, sizden ve rahmetli eşinizden. Sayenizde eşimle aşkımızı tazeledik ve her şey güzel gidiyor. Bu yüzden de lütfen vazgeçmeyin, bu film çekilmeli. Daha çok insana faydalı olacaksınız ben inanıyorum."

Yaprak'ın bu samimi itirafları ve "bu film çekilmeli" demesi Cezmi Bey'e yeniden şevk verdi.

Yaprak gittikten sonra Cezmi Bey de çıktı iş yerinden. Zeycan'ı hatırlayınca özlemi yine içini yakmıştı, onu ziyarete gitmeliydi. Mezarlığa gitmeden önce kırmızı bir gül fidesi aldı. Elinde çiçeği sevdiği kadının yanına gitti.

"Her tarafta evi olan adamın hiçbir tarafta evi yoktur."
Martial

Tok Evin Aç Kedisi

"Kocanız sizi aldatıyor."

"Siz kimsiniz, ne söylediğinizin farkında mısınız?"

"Ben kocanızın sizi aldattığı kadının, Seçil'in nişanlısıydım. Kocanız aramıza girmeseydi, belki şimdi evlenmiş olacaktık. Sizi uyarmak istedim, haberiniz olsun, kocanıza sahip çıkın."

"Size inanmıyorum. Kocam beni aldatmaz. Niyetiniz ne bilmiyorum ama Fuat'ın düşmanı olduğunuz kesin. Beni bir daha rahatsız etmeyin."

Meral konuşmaya devam etmeye çalışan adamı dinlemeyerek telefonu kapattı. Elleri ayakları tir tir titriyordu. Yüreği kor gibi yanıyordu. Sersemlemişti, ayakta dikilip duruyor, ne yapacağını bilmiyordu. Her ne kadar inanmıyorum dediyse de hisleri ona bu ihbarın doğru olduğunu söylüyordu. Zaten o gece de kötü kötü rüyalar görmüştü. Akşam yemeğini hazırlamak için mutfağa yeni girmişti. Tavuğu yıkamak için eline aldığında telefon çalmıştı. Yemek aklına gelince mutfağa gitti. Fırında sarımsaklı patatesli tavuk yapacaktı. Sarımsaklı tavuk Fuat'ın ve çocukların en sevdiği yemekti. Fırın tepsisini tezgâhın üzerine koydu. Parçalara ayrılmış tavuğu yıkayıp tepsinin içine yan yana dizdi. "Kocanız sizi aldatıyor!" Adamın sözleri kulaklarında çınlayıp duruyordu.

Fuat'ı aramaya karar verdi. Sandalyeye oturup Fuat'ın işyerinin telefonunu çevirirken son rakamda vazgeçip telefonu kapattı. "Hayır, Fuat beni aldatıyor olamaz. Böyle bir şey olsa şüphelenirdim." dedi kendi kendine. "Ne işi var onun kadınla kızla. Evet gezmeyi seviyor, akşamları sık sık dışarı çıkıyor, bazı günler çok geç geldiği de oluyor fakat böyle bir şey yapacağına inanmam. Arkadaşlarıyla geziyor. Bu bir iftira. Karı koca arasında güven olmalı. Fuat ondan şüphelendiğimi duysa üzülür" diye düşünerek kendi kendine kızdı.

Balkondan patatesleri getirip soymaya başladı. "Sürekli arkadaşlarıyla dışarı çıkıyor. O zamanlar bir kadınla buluşmaya gitmiş olabilir mi?" diye düşündü. Şüphe tohumları yeniden içini kemirmeye başlamıştı.

Birkaç gün önce gazetede okuduğu bir haber aklına geldi. Cebi para gören erkekler hemen ikinci bir kadın alıyorlarmış. Kitabı bile yazılmış. Fuat'ın da iki yıldan beri işleri çok iyiydi. Memuriyeti bırakıp ticarete atılınca para kazanmaya başlamıştı. Önce iş, sonra son model araba, sonra da kadın olabilir miydi? Telefonu adamın yüzüne kapattığına, daha fazla bilgi almadığına, Seçil denen kadının telefonunu, ev adresini istemediğine pişman oldu. Patates soymayı bıraktı, telefonu eline aldı. Fuat'ın iş yerini aradı.

"Fuat! Az önce bir telefon geldi. Arayan adam Seçil'in eski nişanlısı olduğunu söyledi. Sen Seçil diye birini tanıyor musun?"

Fuat'tan cevap gelmedi. Sessizlik içini cız diye yaktı. Cevabı o anda almıştı.

"Fuat! Seçil' i tanıyor musun? diye sordum" dedi kızgınlıkla.

"Seçil mi? Seçil adında birkaç tane tanıdığım var. Sen kimi soruyorsun anlamadım?"

"Herhangi bir Seçil'i sormuyorum tabii ki. Eski nişanlısı tarafından ilişkin olduğu iddia edilen Seçil'i soruyorum."

"Benim kimseyle ilişkim yok, her duyduğuna inanma."

"Tamam, anladım." deyip kapattı telefonu. Kocasının şaşkınlığından, ne diyeceğini bilememesinden anlamıştı aldatıldığını. Do-

nup kalmıştı, yarısı soyulmuş patatesler önündeydi, gözleri patateslere takılıp kalmıştı.

Kocam beni aldatıyor, ben hâlâ yemek yapma derdindeyim, diye kızdı kendine. Salona gidip oturdu. Ne yapacaktı şimdi? Ne yapmalıydı. Ayrılmaktan başka yapacağı bir şey yoktu. Boşanmalıydı, böyle bir şeyi affedemezdi. Bir dakika daha kalmak istemedi evde. Valizini alıp hemen gitmek istiyordu.

Peki ya çocukları, onlar ne olacaktı? Onları bırakıp nasıl giderdi? Akşam onu evde göremezlerse ne çok üzülürlerdi. O anneydi, öyle çekip gidemezdi. Aslında, Fuat akşam geldiğinde evi bomboş bulsun, terk edilmenin acısını yaşasın istiyordu. Nerede hata yaptım diye düşündü. Gözlerine hücum eden yaşları zor tuttu. Ağlamak, kendine acıyan zayıf bir kadın olmak istemiyordu. Kendisi ve çocukları için güçlü olmalıydı. Çocukları hatırlayınca, akşama yemek olmadığı aklına geldi. Kızı anaokulunda, oğlu üçüncü sınıftaydı. Kapıdan girer girmez, "Anne yemekte ne var?" diye sorarlardı.

Mutfağa doğru giderken holdeki boy aynasının önünde durup kendini inceledi. Gözlerinin altına baktı. Kırışıklık var mıydı, yaşlanmış mıydı, çirkinleşmiş miydi? Hayır yaşlı da değildi, çirkin de. "Bir kaç kilo fazlam var; o yüzden olabilir mi acaba? Bende olmayan ne buldu ki?" diye düşündü. Bir zamanlar Fuat'ın onun için yanıp tutuştuğunu hatırladı. Evlenmelerine ikisinin de aileleri karşı çıkmıştı ama bütün engellemelere birlikte karşı koymuşlar, evlenmişlerdi.

Mutfağa gitti. Patateslerin kalanlarını soymaya başladı. Kendini unutmuş, çocuklarını düşünmeye başlamıştı. Ayrılığımız onları çok etkiler mi acaba diye düşünürken gözyaşları gözünden sel olup akmaya başlamıştı. Patatesleri soymayı bitirmişti ki zil çaldı. Gelen Fuat'tı. Meral onun yüzüne bile bakmadan mutfağa döndü. İki baş sarımsak alıp onları soymaya başladı. Fuat:

"Hayatım öyle bir şey yok, boş yere kendini üzüyorsun. Bak iş yerinde duramadım, erken geldim, ben seni çok seviyorum. Niye bir yalana inanıp kendini üzüyorsun?" diye başladı konuşmaya.

"Seçil 'in yanına git."

"Seçil diye biriyle ilişkim falan yok."

"Var."

"Yok."

"Var. Ben her şeyi biliyorum. Boş yere inkâr edip kendini komik duruma düşürme. Eski nişanlısı bana her şeyi anlattı."

Fuat telefon açan kişinin ne anlattığını bilmediği için onun her şeyi bildiğini zannetti.

"Tamam. Seçil diye bir kadınla bir ara dini nikâh kıydım, birlikte oldum ama bitti, boşadım onu."

"Niye bitti ki ben duydum diye mi, yoksa sıkıldın mı ondan? Eski Seçil'i at, yeni Seçil al. Ne güzel, yaşasın hayat."

"Hayır başkasını falan bulduğum yok. Bir daha asla böyle bir şey yapmam. Bir aptallık yaptım işte. Bir daha asla olmayacak, bitti, hepsi bitti."

"Bugün mü bitti? Hiç zahmet etme, ben yarın gideceğim zaten, istediğin kişiyle birlikte olabilirsin."

"Seni asla bırakmam. Ne seni, ne de çocuklarımı. Bir hata yaptım, affet, bir daha o kadını görmeyeceğim."

"Bugünden sonra sana güvenebileceğimi mi sanıyorsun? Bir daha sana asla güvenmem."

"Neyin üstüne istersen yemin ederim."

"Sözüne güvenmediğim adamın yeminine de güvenmem."

Fuat, Meral'i ayrılma kararından vazgeçirmek için konuşup durdu. O konuşurken Meral bir avuç sarımsak soymuş rendenin ince yeriyle rendelemişti. Sonra bir kâseye sarımsakları koyup üzerine sıvı yağ, biber salçası, karabiber, kırmızı biber ve tuz ilave edip yaptığı harcı patatesle tavuğun üzerine döktü ve karıştırdı.

"Bu erkeklerin doğasında olan bir durum. Duygusal bir şey değildi benim yaşadığım. Gelip geçici bir macera, bir eğlenceydi. Bir değil yüz bin kadına değişmem seni. Ben seni seviyorum. O kadının benim yanımda hiçbir değeri yok. Çok fakirdi, iş arıyordu; acıdım haline yardım ettim."

"Gözlerim yaşardı ya... Sen ne kadar hayırsever bir adammışsın. Acıdığın için ona nikâh kıydın ve ev açtın öyle mi? Dilerim toplum-

da senin gibi hayırsever adam çok yoktur. Fakir kadınlardan faydalanan, karısı duyunca da defterden silen. Gerçekten hayırsever olsaydın ondan faydalanmayı düşünmez, onu yaşına uygun bir delikanlıyla evlendirir, ev kurma masraflarını üstlenirdin. İşte o zaman sana kızmazdım."

"Gelip geçici bir maceraydı hepsi o kadar bitti."

"Öyle mi? Ne kadar güzel ifade ettin. Peki senin keyifli maceranın bende ne gibi etkilerinin olduğunun farkında mısın? Ben seni affettim desem inanacak mısın? Ben seni anlasam sen beni anlayabilecek misin? Yüreğimde açtığın yaraların derinliğini görebilecek misin?"

Meral konuşurken bir yandan da yemeğini yapmaya devam ediyordu. Buzdolabından domates ve yeşil biber çıkarıp iri iri doğradı. Tavukla patateslerin üzerine domates ve yeşil biberleri dizdi. Sonra yemeği fırına koydu.

"Özür dilerim, çok özür dilerim. Biliyorum hatam büyük. İnan ki seni seviyorum o kadınla aramda duygusal bir şey yoktu."

"Cinsel miydi o zaman? Bu benim için daha da kötü. Demek ki ben cinsel yönden eksik bir kadınım."

"Hayır öyle demek istemedim. Benim senden o yönden hiçbir şikâyetim yok."

"O zaman sorun neydi? Tok evin aç kedisi misin sen? Karnım tok diyorsun ama aç kedi gibi gördüğünde gözün kalıyor. Eğer şu anda burada yemek yapıyorsam bil ki sadece çocukların için. Fakat yarın burada olmayacağım."

"Neden kalıp evliliğini kurtarmak için mücadele etmiyorsun?"

Meral cevap vermedi. Demek kalıp mücadele etmesi gerekiyordu, hasmını yenmek için. Az önce bitti diyordu, şimdi kal mücadele et diyor. Hiçbir sözüne güvenmediği bir adamla bir ömür geçirebilir miydi? Kalırsa mücadele etmek için değil sadece çocukları için kalacağını biliyordu. Hem neyin mücadelesiydi ki bu? Kendini yokladı. Hayır nefret etmiyordu hasmından, sadece acıyordu.

Patatesin yanında çocuklar pilav da seviyorlardı. Pilav yapmak için yıkadığı pirinci tereyağı ile kavurmaya başladı.

"Peki o kadını, Seçil'i hiç düşündün mü? Gelip geçici bir macerada kurban olduğunu biliyor mu Seçil? Kim bilir ne dillerle kandırdın, ona hiç acımıyor musun?"

"Şimdi de düşmanına mı acıyorsun?"

"Neden bir erkeğin hatasını en az iki kadın çekmek zorunda olsun? Ben aldatılmanın acısını, o terk edilmenin acısını çekecek, eğer gerçekten terk ettiysen tabi. Bu da koca bir yalan değilse. Erkek olup sahip çıksaydın bari, nikâh kıydığın kadına eğlencelik deyip çıkmasaydın? Gözümde iyice küçüldün. Senin eğlence arayışın iki kadının duygularından daha mı önemli? Çocuklarından daha mı önemli?"

Bu arada Meral pilavın suyunu ilave edip ocağın altını kıstı. Dolaptan salata yapmak için sebzeleri çıkartıp yıkadı.

"O kadar güzel günlerimiz oldu, affetmek çok mu zor? Duygusal değildi dedim. Benim kalbim de, belediyeden kaydım da sana ait. Unutursun bunları, zaman acılarını azaltır."

"Zaman acıları azaltır mıydı? O anda o kızgınlık ve üzüntü ile hiç azalmayacak gibi geldi. Pilav pişmişti, Meral ocağın altını kapattı. Ayakta duramayacak kadar kendini bitkin hissediyordu, masaya oturdu. Salatalık malzemeyi oturduğu yerden doğradı. Sonra fırını kapattı, tavuk pişmişti. Salata da hazırdı. Yemekleri masaya koyduğunda gözleri yemeklerde, masanın başında dikilip kaldı.

Yemeği hazırlamaya başladığından pişene kadar geçen sürede, ruhunda ne çok fırtına esmişti. Yemeği yaparken çok sevdiği kocası gönlünde ölmüş, ölüsünü çıkarmış, cenazesini kaldırmış, ağıtını da yakmıştı. Sıra acısını unutmaya gelmişti. İşte en zor olan acıyı unutabilmekti. Keşke başka bir yemeği yaparken de acısını unutabilsem diye düşündü. Zaman acılarına ilaç olabilecek miydi yoksa evlilik bitecek miydi bunu da bilmiyordu. Onu da zaman gösterecekti. Hiçbir şeyi yaşamadan bilmek mümkün değildi.

"Aptaldan öpücük alacağına akıllıdan tokat ye."
Atasözü

Akılsız Dost

Vakit gece yarısını çoktan geçmişti. Zuhal elindeki kitabı bitirmiş, yatmaya hazırlanıyordu ki çalan zilin sesiyle "Hayırdır inşallah!" deyip kapıya yöneldi. Bu vakitte pek hayırlı haber olmaz düşüncesiyle kalbi hızlı hızlı çarpmaya başlamış, henüz duymadan, geldiğine inandığı kötü haberin sıkıntısını saniyeler içinde yaşamıştı bile.

"Kim o?" diyen sesi titreyerek, ağzından zorla çıkmıştı.

Zuhal, arkadaşı Ece'nin "Açar mısın, benim Ece." diyen sesini duyar duymaz kapıyı hemen açtı. Ece pijamalarıyla, dağılmış saçı başı ve ağlamaktan şişmiş gözleriyle karşısında öylece duruyordu. Zuhal'in kocası Alp de gelmiş, uykudan zor açtığı belli olan gözlerini kırpıştırarak ne olduğunu anlamaya çalışıyordu. Ece:

"Ümit'le tartışıyorduk çok sinirlendi beni kapıya koydu. Çok yalvardım ama kapıyı açmadı." derken tir tir titriyordu.

Zuhal Ece'yi salona aldı. Isınması için omuzlarına bir battaniye sardı, bir fincan da çay verdi. Zuhal bir bardak çay da kendine doldururken "Kitabın başında uyudum kaldım da bu gördüklerim rüyamı acaba?" diye düşündü. Gece yarısı soğukta kapıya konan ve onun evinde titreyerek oturan kişi mutlu evliliği ve mükemmel kocasıyla her zaman övünen arkadaşı Ece miydi? Alp'in de gidip yatmasıyla iki kadın salonda yalnız kalmışlardı. Zuhal'in açıklama bekleyen bakışları karşısında Ece konuşmaya başladı.

"Önemli bir şey değildi aslında, her ailede olabilecek bir tartışmaydı ama Ümit birdenbire sinirlendi. Ne olduğunu ben de anlamadım. Seni de rahatsız ettim, kusura bakma."

Zuhal söylediklerine inanmamıştı:

"Her ailede olabilecek bir tartışma mı? Yapma Ece! Sen sorunlu evliliği olan biri olsan bu söylediklerine inanırım. Fakat siz birbirinizi bu kadar çok severken, Ümit gibi iyi bir insana ve mükemmel bir kocaya sahipken şimdi neden böyle oldu açıklamalısın."

"Gerçekten önemli değildi. Kızım yarın akşam arkadaşı Filiz'in evine gitmek istiyordu. Ben arkadaşı Filiz'in ailesini tanıdığım için gidebilirsin demiştim ama Ümit de gidemezsin dedi, tartıştık."

"Bu söylediklerine inanmak gerçekten güç. Sen de biliyorsun Alp'le benim çok sorunlarım oldu, kaç kere boşanmaya kalktım. O kadar çok tartışmalarımız oldu fakat bir kere bile o beğenmediğim kocam, değil beni kapıya koymak, evden gitmemi bile istemedi. Ama sen şimdi kalkmış her fırsatta seni sevdiğini söyleyen, evliliğiniz boyunca sana hiç kötü söz söylemeyen, seni kırmayan, incitmeyen o romantik ve kibar kocanın basit bir tartışmayla gece yarısı seni sokağa kedi atalar gibi bıraktığını söylüyorsun. Hayır kesinlikle benden bir şeyler saklıyorsun. Bu söylediklerine inanmıyorum."

Ece sıkıntıdan dudaklarını kemirip duruyordu. Zuhal böyle bir gecede arkadaşını zorlamak istemiyordu ama bütün derdini anlattığı arkadaşının ilk defa sorunları olduğunu duymanın şaşkınlığı içinde neler olduğunu anlamaya çalışıyordu.

Ece bir süre konuşmadı. Zuhal'in bakışından o gece ne olduğunu öğrenmeye kararlı olduğu belliydi. Ece:

"Tamam pes ediyorum, bu oyunu daha fazla sürdüremeyeceğim belli oldu. Ben sana da başkalarına da Ümiti olduğu gibi değil de olmasını istediğim gibi anlattım. Ümit hiçbir zaman sana anlattığım gibi kibar, romantik biri olmadı. Sana anlattığım hayalimdeki Ümit'ti."

Zuhal duyduklarına inanamıyordu.

"Anlamıyorum, neden yalan söyleme ihtiyacı duydun? Kendini mi yoksa etrafındakileri mi kandırmak için yaptın?"

"Kimi kandırdığımı ben de bilmiyorum."

Zuhal çok sinirlenmişti.

"Bu duyduklarıma inanamıyorum. Peki sen uydurduğun bu yalanlarla kaç yıldır bana ne çok eziyet ettiğini biliyor musun?"

Ece hiç cevap vermedi. Zuhal kalkıp salonun içinde bir aşağı bir yukarı dolaşmaya başladı. Ece, battaniyenin içinde ellerini ayaklarını toplamış, büzülmüş, küçücük kalmıştı. Mümkün olsa buhar olup uçmak, kaybolup gitmek istiyordu. Zuhal tam karşısına oturdu, gözlerini gözlerine dikip konuşmaya başladı:

"İki yıl önce buraya geldiğimde yeni evlenmiş ve ailemin kalbini kırık bırakarak onlardan ayrılmıştım. Canım ailemin bütün karşı çıkmasına karşı onları dinlemeyip Alp'le evlenmiştim. Hayal kırıklığım ve acemiliklerimle evliliğin ne olduğunu anlamaya çalışırken seninle tanıştım. Sen bana o kadar iyi bir arkadaş oldun ki her zaman acılarımın üzerine tuz biber ektin. Sana ne zaman Alp'den yakınsam, ağzını kocaman açıp 'Aaaa benim kocam asla böyle bir şey yapmaz' deyip moralimi bozup, sonra da uzun uzun kendi kocanı övdün."

"Ben senin böyle etkilendiğini bilemedim."

"Hem de nasıl etkilendim. Kendi yaşayamadığım ama senin yaşadığını zannettiğim aşkı hayranlıkla dinlerken kendi hayatım gözümde biraz daha küçüldü ve çekilmez oldu. Alp'in bana söylediği bazı sözleri duyduğunda 'Aaa Ümit bu sözü bana söylese ben asla böyle bir sözü kaldıramam.' derken bana kocamın karşısında bir böcek gibi ezildiğim hissini vererek benim kendime olan saygımı yok ettin."

"Ben senin öyle olumsuz etkilendiğini anlayamadım."

"Olumsuz etkilenmek mi dedin? Sen bana iki yıl boyunca manevi işkence yaptın. Ne zaman seninle konuşsam, olduğumdan daha kötü oluyordum ama senden başka derdimi paylaşacak kimsem yoktu. Çok mu zordu, ne olurdu bir gün de 'Bu tür sorunlar her evlilikte olur bende buna benzer sorunlar yaşıyorum, eşimizin iyi yönlerine bakalım.' gibi beni rahatlatacak bir şeyler söyleseydin."

"Ben eşimle olan sorunlarımı başkalarıyla paylaşmak istemiyordum."

"Sorununu paylaşmana gerek yoktu, sadece var olduğunu bilmem yeterliydi. Ve tabi ki uydurduğun mutluluk yalanlarıyla benim yangınımın üzerine körükle gelmeseydin ben de senin sayende sinir hastası olmayacaktım. Yanlış anlama senin mutluluğun değildi beni sinir eden, benim sıkıntılarımı dinlerken dalga geçer gibi kendi mutluluğundan bahsetmendi. Daha doğrusu olmayan mutluluğundan."

Zuhal sustu. Gözlerini Ece'ye dikti onun konuşmasını bekledi ama Ece gözlerini ondan kaçırıp battaniyenin içinde iyice büzüldü. Zuhal:

"Erkekler bilerek ya da bilmeyerek kadınları incitiyorlar bunu anlıyorum da kadınlar kadınlara neden kötülük yapıyor bunu gerçekten anlayamıyorum. Sence kadınlar neden birbirlerine kötülük yaparlar senin bir cevabın var mı bu soruya?"

Ece hiç cevap vermedi. Zuhal ayağa kalktı:

"Sana iyi geceler dilerim. Umarım mutluluk yalanları kadar mutluluk hayalleri kurmayı da biliyorsundur. Yoksa işin zor. İyi geceler."

Zuhal ışığı kapatıp salondan çıktı.

"Söz ilaç gibidir; azı yaşatır, çoğu öldürür."
Hz.Ali

Titiz

Muslihiddin hoca camide yatsı namazını kılıp evine geldiğinde kapıda onu ağlamaktan kızarmış gözleri ile yeğeninin hanımı Gülcan karşıladı.

"Hoşgeldin kızım, hayırdır bu ne hal?"

"Sağol hoca dede. Pek hayır değil ama belki sen yardım edersen hayırlı olur."

Muslihiddin hoca seksen yaşını geçmiş, emekli bir imam olduğu için ailenin gençleri ona "hoca dede" diyorlardı. Bembeyaz sakalı ve nurlu yüzüyle bu hitap ona çok yakışıyordu. Herkes tarafından sevilen, sayılan, ömrünü ilim tahsil ederek geçiren âlim bir zattı. Evlerine gelen giden eksik olmazdı. Hanımı hacı teyze de evinin kapısını her zaman gelenlere açık tutan, misafirleri güler yüzle karşılayan tatlı bir kadındı.

Hep birlikte salona geçip oturdular. Gülcan hemen konuşmaya başladı.

"Hoca dede, kocanın içine bir kadın kaçmış. Sen mübarek bir insansın, ne olur oku üfle de, kocamı bu kadından kurtar."

"O nasıl söz kızım, içine nasıl kadın kaçmış, ne demek istiyorsun bir anlat bakalım."

"Hoca dede kocam bir kadın gibi davranıyor. Bir eve iki kadın sığmıyor. Yedi yılık evliyim bunca zaman dayanmaya çalıştım, şikâyet etmemeye çalıştım ama artık tahammül gücüm kalmadı. Bana yardım et. Biraz önce her zamanki meselelerden yine tartıştık, ne yapacağımı bilemedim, size koşup geldim."

"Önce derdinin ne olduğunu iyice bir anlat. Kadın gibi davranıyor derken ne demek istiyorsun?"

"Kapıdan girdiği anda evi denetlemeye başlıyor. Hemen her gün bana ilk sorusu 'Evi temizledin mi?' oluyor. Sanki ben temizlikten anlamayan pis bir kadınım. Ben zaten evimi temizliyorum ama o hep daha fazlasını istiyor. Eve gelince bütün evi dolaşıyor, bir odayı biraz dağınık görse 'Buranın hali ne?' diye hesap soruyor. Benim iki tane çocuğum var, evi ne kadar toplasam haliyle dağılıyor. Gerçi ev derli toplu olunca da laf çakıyor. 'Bakıyorum bugün evi toplamışsın.' diye. Sanki her gün pislikten ölüyormuşuz gibi." derken ağlamaya başladı.

Hacı teyze sehpanın üzerindeki peçeteyi ona uzattı.

"İnanın ki ben pis biri değilim hacı teyze." dedi Gülcan gözyaşlarını silerken. "Evime kaç kez geldiniz, pis miydi?" diye sordu hacı teyzeye.

"Yok kızım evin tertemizdi ama kocanın annesi Nevin yenge çok titiz bir kadın olduğu için çocuklarını da bu konuda çok eleştirirdi. Turgay da ondan etkilenmiş olmalı. Üzme kendini bu kadar."

"Sadece bu kadar olsa iyi. Banyoya gidip çamaşır sepetini kontrol ediyor, içinde çamaşır varsa 'niye bunlar yıkanmadı' diye söyleniyor. Mutfağa gidip buzdolabının içini kontrol ediyor. 'Şu sebzeyi diğerinden daha önce aldık önce onu pişir.' diyor. Ocağın etrafını silip silmediğime bakıyor. İlla söylenecek bir şey buluyor. 'Bunları yapmamışsın, benim yapmamı mı bekliyorsun, bunlar benim görevim mi?' gibi şeyler söyleyip duruyor. Onun söylenmelerinden, laf çakmalarından bıktım artık. Hiç takdir etmiyor, yaptıklarına teşekkür etmiyor, varsa yoksa eleştiri. Sanki o kocam değil de benim kaynanam gibi hissediyorum. Bir erkek bu kadar temizlikten, işten an-

lamaz ki. Kesin onun içine kadın kaçmış olmalı. Çıkarın onu hoca dede, yalvarırım."

Muslihiddin hoca dikkatle dinliyordu onu.

"Tamam kızım, çağırır konuşurum ben onunla, merak etme." dedi.

"Kendi her gün banyo yapıyor ve her gün çocuklara da banyo yaptırmamı istiyor. Çocuklar her gün yıkanmaktan hoşlanmıyorlar, yıkanmazlarsa bana kızıyor. Söylemesi ayıp yatak çarşaflarına kadar kontrol ediyor. Çarşafları iki günde bir değiştirip yıkamamı söylüyor. Değiştirmemişsem söyleniyor. Yazık, israf değil mi hacı teyze? Kocamı dinlesem her gün iki tane çamaşır için makineyi çalıştırmam lazım. Elektriğe yazık, suya yazık, deterjana yazık, benim zamanıma yazık. Bunları söylüyorum ama hiç dinlemiyor. Sen yap diyor."

"Bence de israf kızım. Elektrik, su, bunlar ortak kaynaklarımız, dikkatli kullanmamız gerek. Deterjanlar doğayı kirletiyormuş. Parasını ödüyoruz diye istediğimiz gibi kullanamayız. Hacı Bey konuşur bunları Turgay'la. İnşallah faydalı olur."

Gülcan hoca dedeye baktı. Muslihiddin Bey gülümseyerek:

"Konuşurum kızım." dedi.

"Sağol hoca dede. Bir de çok alıngan. Kendi bu kadar beni eleştiriyor fakat ben ona normal bir şey söylesem küsüp alınıyor. 'Şunu demek istedin, bunu demek istedin' diye günlerce küsüyor.Her şeyi ona sormamı bekliyor, sormazsam küsüyor. 'Bundan benim niye haberim yok.' diye. Mesela geçen yıl bir tırnak makası yüzünden tatilde bana bir gün surat astı. Tatile giderken hangi tırnak makasını aldığımı çantaya koyarken ona niye göstermemişim. Altı üstü bir tırnak makası. Belki de tatilde hiç gerek olmayacak. Böyle şeyler için beni çok üzüyor. Turgay zeki ya, her şeyin en iyisini kendinin bildiğini sanıyor."

Muslihiddin hoca sehpanın üzerindeki not defterini alıp söylediklerini not aldı. Yeğeni ile konuşurken hatırlaması kolay olsun diye.

"Tamam kızım bunu da not aldım. Başka söyleyeceğin bir şey var mı?"

"Bir derdim daha var hoca dede, onu da konuşursanız iyi olur. Ben kaç kez söyledim ama bir faydası olmuyor. Çocukları ile pek ilgilenmiyor. İşten çıkınca derneğin lokaline gidiyor. Biliyorum hayır işleri yapıyorlar, fakir öğrencilerle ilgileniyorlar fakat çoğu zaman eve geç geliyor. Hadi ben kendimden vazgeçtim, akşamları hep onsuz geçiriyorum ama çocukların baba sevgisine ve ilgisine ihtiyaçları var. O geldiğinde çocuklar bazen uyumuş oluyor. Gerçi uyanık da olsalar çocuklarla ilgilenmiyor, onların seslerine bile tahammül edemiyor. 'Ben yoruldum sustursana şunları.' diyor. Şunlar dediği onun çocukları. Hem geç geliyor hem kendi üzerine düşen vazifeleri yerine getirmiyor hem de her şeye kusur buluyor."

"Peki kızım, anladım, sen şimdi eve git, Turgay'a onu beklediğimi söyle." dedi.

Gülcan gittikten yarım saat sonra Turgay geldi. Hoca dede:

"Oğlum karınla aranda bazı meseleler olmuş, bana geldi derdini anlattı. Biliyorsun dinimizde karı koca problemlerini kendi aralarında halledemezlerse hakeme başvurmaları gerekir. Kabul edersen ben de sizin aranızda hakem olmak istiyorum." dedi.

Turgay, hoca dedeyi çok sever, sayardı. Böyle bir meseleden onun karşısında olmaktan biraz utanmıştı.

"Estağfirullah, hoca dede. Siz hakem olmayı kabul ettikten sonra bizim kabul etmemek gibi bir durumumuz olamaz."

"O zaman önce seni dinleyeyim. Anlaşamadığınız meseleleri bir de sen anlat."

Tugay karısının temizliğe ve evin düzenine yeterince önem vermediğinden şikâyet etti. İkisinin de anlattıkları birbirini tutuyordu.

"Oğlum önce şuna emin ol. Ben ne senden yanayım ne karından yanayım. Hak ne der ise ben ondan yanayım. Bu meselede ben senin yanlışlarını görüyorum. Bir erkeğin karısının işlerine bu kadar karışması doğru değil."

"Erkek evin reisi değil mi hoca dede? Benim bu işlere karışmamdan daha doğal ne olabilir?

"Haklısın oğlum, erkek evin reisi. Tam da bu yüzden her şeye çok karışmaman lazım. Evin reisinin bir saygınlığı olmalı. Sen her şeye konuşur, her şeye karışır, küçük şeyleri büyütürsen karın bir süre sonra seni dinlemez olur, saygı göstermez olur. Uyarı sözleri çakıl taşı gibidir. Bir iki tane olursa insanın ayağına batar. Her yer çakıl taşı ile döşeli olursa üzerinde çok rahat yürünür, artık etki etmez olur. Bu yüzden eşine sadece önemli konularda uyarıda bulun. Yoksa ne sözünün etkisi olur ne de saygınlığın kalır."

"Temizlik önemli bir konu değil mi hoca dede?"

"Kadın ve erkeğin işleri farklı. Sen dışarıda çalışıp para kazanıyorsun, eşin evde ev işlerini yapıp çocuklarını büyütüyor. Güzel bir iş bölümü var. İki tarafta birbirlerinin asli işlerine karışmamalı. Düşün ki sen başbakansın, karın da iç işleri bakanı. Evin iç işlerini eşine bırakmalısın. Hem sen bir başbakan olarak ağırlığını korumalısın hem de onun her işine karışarak ona kendini beceriksiz hissettirmemelisin."

"Ev pislikten göçse de karışmamalı mıyım hoca dede?"

"Sizin evde öyle bir durum yok. Karın hiç temizlikten anlamaz, aşırı bir pislik olur, gezer tozar ev işlerini ihmal eder, yemek yapmaz, o zaman mecburen müdahale edersin. Fakat senin şu anda yaptığın böyle bir şey değil. Sen detaylarla uğraşıyorsun. Detaycılık bir kadın özelliğidir, ince temizlik kadın işidir. Senin bu işlerle bu kadar uğraşman erkeklik hormonlarını da bozar."

Hoca dede erkeklik hormonları deyince Turgay şaşırdı. Hiç böyle bir şey aklına gelmemişti.

"Allah celle celaluhu yüce kitabımızda evliliği anlatırken Rum sûresinde 'Sizi çifter halinde yarattık ve aranıza sevgi ve merhamet koyduk.' buyurur. Evlilikte sevgi çok önemlidir, sevgiyi koruyan şey; merhamettir, şefkattir, anlayıştır, ikramdır. Dinimizde kalp kırmak, eleştirmek yok. İbadetlerle ahiretimizi kurtarırız, yaptığımız iyiliklerle de Rabbimize yaklaşır, onun rızasını kazanırız."

"Ben iyilik konusuna çok değer veriyorum hoca dede. Her gün iş çıkışı derneğe uğrayıp orada hayır işlerine yardım ediyorum, öğrencilerle ilgileniyorum."

"Çok güzel evladım, Allah kabul etsin. Yalnız nedense iyilik deyince aklımıza hemen başkaları geliyor. Oysa biz önce kendi ailemizden sorumluyuz. Bir erkek ilk önce karısından ve çocuklarından sorumlu. Ailene yaptığın iyiliklerin sevabı iki kat. Hem iyilik sevabı hem akrabalık sevabı. 'Bir erkek evine harcadığı paradan sadaka sevabı kazanır.' buyuruyor peygamber efendimiz."

"Bunu hiç duymamıştım. Şimdi eve harcadıklarımızdan sevap mı kazanıyoruz?"

"Tabii ki sevap kazanıyorsun. Dinimiz aileye ve ailede muhabbete çok önem vermiş. Sevgili peygamberimiz "Sizin en hayırlınız, eşine en hayırlı olanınızdır." buyuruyor. Bir mümin kardeşine gülümsemen sevap; eşine gülümsemen de sevap. Bir insana yardım etmen sevap, eşine işlerinde yardımcı olman da sevap. Karı- koca hangisi birbirine güzel davranırsa bu davranışlar için sevap kazanır. Eşin bir kanepede uyuyup kaldıysa üstünü örtmen sevap, hasta olduğunda ilgilenmen, bir çay demlemen, ilacını vermen... Bunlar hep sevaplı işler. Kadınlar böyle davranışları çok severler, hem aranızda muhabbet olur hem Allah'ın rızasını kazanır, sevaba girersiniz. Çift katlı kazanç yani."

"O zaman erkeğin evde saygınlığı ne olacak?"

"Saygınlık sert sözle, kaba davranışla, kalp kırarak olmaz, oğlum. Erkek yerine göre vakur olmalı, ailesini ilgilendiren konularda kararlı olmalı fakat yerine göre de karısı ile şakalaşmalı, çocuklaşmalı. Orta yolu bulmalı. Erkek; korkak, alıngan, sünepe, nazlı, detaycı, aşırı yumuşak olmamalı. Çünkü kadınlar böyle erkeklere saygı duymazlar. Karısının ağzının içine bakan, onun sözünden çıkmayan erkeklerin karısının yanında bir kıymeti yoktur. Sert, kaba erkek de sevilmez, korkulur ama saygı duyulmaz. Bu ikisinin ortasını bulmalısın."

"Bu biraz zor görünüyor." dedi Turgay. "Bizi böyle yetiştirmediler."

"Haklısın ama olmak için çaba göstermelisin. Nasıl iyi bir koca olurum diye kafa yormalısın. Hayır işlerine git ama eşini dul kadın gibi her akşam yalnız bırakma, onun da senin sohbetine, muhabbetine ihtiyacı var. Çocuklarınla ilgilen, onları babasız büyütme. Sen

başkalarının çocuklarına faydalı olayım derken kendi çocuklarını kaybetmeyesin. İnsan önce kendi çocuklarından hesap verecek. Elbette hayır işlerine de bakmak lazım, hepimiz birbirimizden sorumluyuz. Fakat önce ailenle ilgilen, sonra hayır işlerine git. Merak etme planlı olursan ikisine de zaman bulursun."

Turgay, hoca dedenin sözlerinden etkilenmişti.

"Sağol hoca dede, dikkat edeceğim inşallah söylediklerine. Siz konuşurken çok hatalarımı gördüm Allah razı olsun." dedi.

Turgay gittikten sonra hanımı Muslihiddin Bey'in yanına geldi.

"Allah razı olsun canım, çok güzel konuştun. Ben de tespih çektim, dua ettim içerde onlar için. Rabbim inşallah bizim muhabbetimiz gibi güzel bir muhabbet versin onlara."

"İnşallah çiçeğim, inşallah. Gözleri sevgiyle parlasın, yuvaları muhabbetle aydınlansın."

"Seni seviyorum, dediğinde "gerçekten mi" diye sorarsam; inanmadığımdan değil, sadece bir kez daha duymak istediğimdendir."
(D. NOEL)

Şeker

Pakize "Biraz daha hızlı gidemez misiniz, çok geç kaldım." derken söylediği sözün ne kadar saçma olduğunu taksici yüz ifadesi ile de belli etmeden önce fark etmişti. Berbat bir trafik vardı ve neredeyse adım adım ilerliyorlardı. "Ah aptal kafam, biraz erken çıksam sanki ölürüm. Yol açık olduğunda yetişecek şekilde evden çıkarsam olacağı bu." diye içten içe kendine kızdı.

Randevu saati tam kırk dakika geçmişti. Ve böyle giderse bir yarım saatlik yol daha var gibi görünüyordu. Pakize üniversitede radyo televizyon bölümünü bitirdikten sonra, aslında gazeteci olmak istediğini fark etmişti. On yıl boyunca pek çok gazetede çalışmıştı. Şimdi de en çok satan gazetelerden birinde çalışmaya başlamıştı. Hafta sonları gazete için röportaj yapıyordu.

"Evli ve Mutlu" diye bir röportaj dizisi hazırlıyordu. Evli ve ünlü insanlarla röportaj yapıyordu. Bugün onuncu röportajı yapacaktı. Bu röportajlarda paranın da pek mutluluk getirmediğini, bazı çiftlerin sadece mutluluk oyunu oynadıklarını fark etmişti. Sadece birkaç çifti gerçekten mutlu görmüştü.

Pakize üç yıllık evlilikten sonra geçen yıl boşanmıştı. Eşiyle birbirlerini o kadar severken neden anlaşamadıklarını, problemin ne olduğunu tam olarak anlayamamıştı. Kavga sebeplerine bakıyordu çok basit şeylerdi ama evliliklerini bitirmeye yetmişti. Bu röportaj dizisini de en çok kendisi için istemişti. Cevabını bulamadığı soruların cevabını bulma umudu ile... Mutlu çiftler belki bulmuşlardır diye.

Pakize gözünü yoldan ayırmıyordu. Taksici yirmi beş yaşlarında genç bir adamdı. Pakize'nin oflayarak yola bakmasından rahatsız olmuştu.

"Abla sürekli yola bakmanın trafiği açma gibi bir etkisi yok, boşa kendini yorma." dedi.

"Haklısınız da çok geç kaldım."

"Bir arayıp haber verin, rahatlayın o zaman."

Pakize de düşünmüştü bunu ama ararsa "Çok geç oldu, gelmeyin." derler diye korkuyordu. Kapılarına kadar giderse şansını deneme imkânı olurdu. Durumu taksiciye de anlattı. Konu taksicinin ilgisini çekmişti.

"Ben de yeni nişandan ayrıldım. Zor bu devirde evlilik götürmek." dedi.

"Neden öyle düşünüyorsun?"

"Biz erkeklerin de hatası var ama kadınlar ne yaptığını bilmez oldu abla. Aşk diye sevgi diye ölüyorlar ama sevmeyi bilmiyorlar, erkekleri adam yerine koymuyorlar."

"Nasıl yani?"

"Benim adım Ali. Nişanlım bana sürekli 'Aliş' diyordu. Ona kaç kere bundan hoşlanmadığımı, onun kocası olacağımı, ilkokulda oyun arkadaşı olmadığımı söyledim fakat 'Ama Aşkıııım içimden öyle geliyor.' diyordu. İyi de ben bundan hoşlanmıyorum, insan biraz dikkat etmez mi? Bir gün bana 'minnoşum' dedi, sanki kedi köpek seviyor. Bu ne ölçüsüzlük, bu ne lakaytlık. Kızdım diye bir de bozulmuş bana "üretim hatası" diye mesaj atmış. Neymiş arkadaşı kocasına 'minnoşum' diyormuş da onun hoşuna gidiyormuş. Erkekler artık böyle hitapları seviyormuş. La havle ya.."

Pakize güldü.

"Şimdi moda böyle, erkeklerde alıştı." dedi.

"Ben alışamam abla alışmak da istemem. O ne öyle ya. Bir ara da bana 'bebeğim' demeye başlamıştı. Neyse onu zorla bıraktırmıştım. Kadınlarda bir erkeklerle dalga geçme hali var. Arkadaşlarımdan duyuyorum; 'tosbağam, zeytinim, kurabiyem' diyenler var kocalarına. Nişanlıma da yüz verseydim 'börtüm böceğim' diye sevmeye başlayacaktı beni."

"Bunlar yüzünden mi ayrıldınız?" diye sordu Pakize şaşkınlıkla.

"Yok şeker yüzünden ayrıldık abla. Söyleye söyleye bu tuhaf hitapları bıraktırmıştım. Geriye bir şeker kalmıştı. Onu da ben bir şeye kızınca söylüyordu. Mesela herhangi bir konuda benim sinirim tepeme çıkmış, bu susuyor bana bakıp 'şeker' diyordu. Benim sinir katsayım yüzde yüz artıyordu. 'Şeker' diyerek beni gülümseteceğini mi düşünüyordu bilmiyorum ama sen sinirliyken birinin sana şeker diye sırıtarak bakması korkunç bir şey abla."

"Yani şeker yüzünden ayrıldınız."

"Hemen hemen. Bana şeker demesine sinir olduğumu anlatmayı birkaç denemeden sonra başardım 'tamam bir daha söylemeyeceğim.' dedi. Ben de inandım. Bir gün ailecek bize gelmişlerdi, düğün tarihi konuşulacaktı. Onun ailesi, bizimkiler konuşuyoruz. Ben sıradan bir şey söyledim, nişanlım annesine dönüp benim için 'Ne kadar şeker bir şey değil mi?' dedi ve bende o anda jeton düştü. Her şeyi bitirdim. Onu böyle tek tek, söyleye söyleye düzeltemeyeceğimi anladım ve bıraktım."

"Bence alınganlık etmişsin. Ne var ki bunda hemen terk edecek?" diye sordu, Pakize. O da kocasına "tatlım, bebeğim, tekoşum" derdi. Taksicinin sözlerini üzerine almıştı.

"Olur mu abla! İsimlerimizin nasıl dişisi erkeği varsa hitapların da olmalı. Ali adında bir kadın duydun mu sen? Ali erkek adıdır. Hitapta da bir kadın kocasına 'yiğidim, aslanım, erkeğim...' falan der ama 'şekerim, tatlım, bebeğim' olmaz, uymaz, bozar erkeği abla. Bunları erkek kadına söyler. Ortak hitap 'ha-

yatım, canım, aşkım' dır. Ortak isimler olduğu gibi. Her şeyin bir usulü var."

"Bilmiyorum, nişanlını sevmedin de hitabına mı sinir oldun acaba?" diye sordu. Bir hitap yüzünden ayrılmış olacağına inanamıyordu.

"Hiç alakası yok, sevmesem nişanlanır mıydım? İyi kızdı, güzel kızdı, seviyordum ama kalmadı artık içimde bir şey. Hele ayrıldıktan sonra internette kendi sayfasına koyduğu sahte mutluluk pozları, bana laf çakan mesajlar falan iyice soğuttu kendini. Cep telefonuma gönderdiği mesajları hiç söylemeyeyim gülersin."

Pakize merak etmişti. Taksiciyle konuşunca geç kalma yüzünden girdiği panik havasında çıkmıştı.

"Çok özel değilse merak ettim." dedi.

"Ne özel olacak, bunları internetten buluyor herhalde."

Taksi kırmızı ışıkta durunca, Ali cep telefonunun mesaj bölümünü açtı.

"Bunu dün göndermişti. 'Erkeğin kalbi markete benzer giren çıkan belli olmaz ama kızın kalbi mezara benzer bir giren bir daha çıkamaz. Kalbimden seni çıkaramıyorum.' demiş. Bu nasıl bir mesaj ya. Beni unutamadığını anlatırken bile bana hakaret ediyor. Niye erkeklerin kalbi market oluyormuş. Bu kız beni ne zannediyor anlamadım."

"Senin market bölümüne takılacağını düşünememiştir." dedi hiç tanımadığı hemcinsini savunmaya çalıştı.

"Düşünsün ablacığım bir zahmet. Bunu bile düşünemeyen bir kızdan ne Hanım olur ne ana olur. Bak Hanım deyince bir mesajı aklıma geldi. Mesajlarını silmiyorum, canım sıkıldıkça okuyup gülüyorum."

"Biraz vicdansızca geldi bu bana."

"Değil değil, dinle bak. 'Kahvaltı hazırladım sana da gönderiyorum; umut dolu omlet, haşlanmış sevgi, bir dilim tutku, seni seviyorum reçeli ve bir de yalnızlık demledim kaç şekerli olsun?' gülmez misin sen şuna abla. Ben bu kızla evlenseydim kahvaltıyı da mesajla yapacaktım herhalde?"

Pakize'ye de komik gelmişti mesaj.

"Bu biraz komikmiş."

"Bir de kızlar halden anlamıyor abla onu da yaz. Mesela gündüz beni arıyor, arabada müşteri olunca rahat konuşamıyorum, kısa kesiyorum canı sıkılıyor. Mesaj atıyor, hemen cevap verınemi bekliyor, cevabı bir saat geç atsam afra tafra yapıyor. Benim işim gücüm var, araba kullanırken mesaj mı yazayım? Akşam saat on birde arıyordu, üç saat konuşalım istiyordu. Zaten gündüz yorulmuşum sabah kalkıp işe gideceğim uyumam lazım. İnsan bunları düşünmez mi? Biz evlenseydik demek ki o beni hiç düşünmeyecek, yine hep kendini düşünecekti. Ayrıca o kadar uzun konuşacak bir şey de bulamıyordum her gün her gün. İyi kurtuldum şekerden. Fazla şeker bünyeye zarar."

Pakize yine de ayrıldığı kıza acımıştı. Sevdiğinden ayrılmak kolay değildi.

Sohbet ederken yolda bitmişti. Deniz kenarındaki villanın önünde taksiden indi. Adresten emin olmak için zilin üzerindeki yazıyı okudu. "Seniha ve Hayri Atahan" yazıyordu. Hayri Bey iş dünyasında tanınmış, çok başarılı bir iş adamıydı.

Hemen zile bastı. Kapıyı Seniha Hanım açtı, Hayri Bey de yanındaydı. Pakize önce yüz ifadelerine baktı, geç kaldığı için kızgınlar mı diye. İkisi de gülümseyerek bakıyordu ona. Çok özür dileyerek girdi içeri. Deniz manzaralı balkonda güzel bir röportaj yaptılar. Karı-koca onun sorularını samimiyetle cevapladılar. Pakize onların gözünde sevginin ışığını gördü, mutlu oldu. Birbirlerine çok güzel bakıyorlardı.

Bir şey Pakize'nin dikkatini çekti. Çok zengin oldukları halde ortada hizmetçi falan görünmüyordu. Seniha Hanım kendi elleriyle çay ve ev yapımı pasta ve börekikram etmişti. Röportaj bitince Hayri Bey yanlarından ayrıldı. Pakize kalkmadan önce Seniha Hanım'ın güler yüzünden yüz bularak ona bir soru daha sordu.

"Röportaj bitti, bu sorunun cevabını yazmayacağım ama kendim için soruyorum. Güzel bir röportaj yaptık, samimiyetle cevapladınız, birbirinize olan sevgi ve saygınıza hayran kaldım. Yalnız bu sev-

gi ve saygıyı nasıl koruyorsunuz merak ettim. Bunun sırrını vermediniz röportajda."

Seniha Hanım gülümsedi.

"Ben eşimin iş yerinde çalışıyordum, bana aşık olduğunu söyledi, evlilik teklif etti. Ben de onu zaten çok beğeniyordum kabul ettim. Ben çok güzel bir kadın değilim, Hayri'nin ben de neyi beğendiğini anlamaya çalıştım ona sordum. 'Güler yüzünü ve saygılı halini' dedi. O benim patronumdu, bu yüzden mecburen saygılı davranıyordum. O zaman anladım ki bir erkek bir kadından en çok saygı bekliyor, ben de bunu hiç bozmadım. Evlendikten sonra hanımı oldum diye şımarmadım, ona hâlâ patronummuş gibi davranıyorum. Bu da onun çok hoşuna gidiyor."

"Evinizde hiç yardımcı olmaması da mı, bu yüzden mi?"

"Temizlik için yardımcı alıyorum, bütün işlere tek başıma yetişmem mümkün değil ama eşim gelmeden onları gönderiyorum. Çoğunlukla yemeğimizi kendim yapıyorum zaten. Eşim gelince de ona hizmet etmekten zevk alıyorum."

Pakize aradığı cevabı bulmuştu. Memnuniyetle ayrıldı Seniha Hanım'ın evinden. Seniha Hanım'ın sözleri ile taksicinin sözlerini bir araya getirdiğinde ortaya ciddi bir mutluluk formülü çıkıyordu.

"Ey yeşil sarıklı ulu hocalar! Bunu bana öğretmediniz,
Bu kesik dansa karşı bana bir şey öğretmediniz.
Kadının üstün olduğu ama mutlu olmadığı,
Günlere geldim bunu bana öğretmediniz."
Sezai Karakoç

Terlik

Anneler günü koşturması nihayet bitmişti. Çocuklar eve girer girmez uyumuşlardı. Nilüfer de pijamalarını giyip kendini yatağa atmıştı; gözleri kapanmak üzereydi. Sabah erkenden kalkmışlardı, yorucu bir gün olmuştu. Evden çıkmadan çocukları onun hediyesini vermişlerdi. Henüz küçük oldukları için babalarının yardımı ile güzel bir hediye almışlardı.

Önce Nilüfer'in annesine kahvaltıya gidip onun anneler gününü kutlamışlardı. Her yıl öyle yapıyorlardı. Gerçi kocası bu durumdan pek hoşlanmıyordu. "Bu kez benim anneme kahvaltıya gidelim." dediyse de Nilüfer kabul etmemişti. Kendi annesi alıngan bir kadındı; önce kayınvalidesine gider, onun anneler gününü kutlarsa annesi kırılırdı.

Annesi aldığı hediyeyi çok beğenmişti; zaten dolaylı olarak kendi seçmişti. Annesi her yıl olduğu gibi bu yıl da anneler günü yaklaştığında "Şurada şunu gördüm çok beğendim." diye ne istediğini anlatmıştı. Nilüfer de gidip almıştı. Annesi yine her zamanki gibi hediyeye çok şaşırmış gibi yapmıştı. Nilüfer annesinin bu tatlı sahtekârlıklarını seviyordu.

İşin en zor bölümü kayınvalidesine hediye seçmek oluyordu. Evleneli yedi yıl olmuştu; fakat kayınvalidesi ile çok az görüştüğü için onu pek tanımıyordu. Ne alsa teşekkür ediyor, mutlu olmuş gibi yapıyordu ama nezaketen mi öyle yapıyordu, yoksa gerçekten mi beğeniyordu bilmiyordu. Bugün de hediye ettiği başörtüyü çok beğendiğini söylemişti. Onlarda iki saat oturup kalkmışlardı.

Bu yıl kayınvalidesi, her yıl olduğu gibi, "Akşam yemeğine kalsaydınız," dememişti. Demek ki artık usulümüzü öğrendi diye düşündü. Her yıl anneler gününde akşam yemeğinde Nilüfer'in annesi ve teyzeleri anneannesinin evinde toplanıyorlar, hep bir arada oluyorlardı. Gitmese küserlerdi. Anneannesi bu yıl elde baklava açmıştı. Nilüfer tatlıyı biraz fazla kaçırmıştı.

Tam gözlerini kapatıyordu ki kocası elinde bir hediye paketi ile odaya girdi. Nilüfer merakla açtı gözlerini. Anneler günü hediyesini çocuklarından almıştı ama belli ki kocası ayrı bir hediye almak istemişti. Sevinçle yerinden doğrulurken, kocası yatağın kenarına oturdu, hediye paketini ona uzattı:

"Anneler günün kutlu olsun." dedi.

Nilüfer kocasının hediyesi karşısında çok sevinmişti. Hemen paketi açtı. Paketin içinden onun zevkine asla hitap etmeyen, çölde çıplak ayakla kalsa bile giymek istemeyeceği kadar kalın topuklu, tuhaf bir terlik çıkmıştı. Yüzünün rengi değişti.

"Teşekkür ederim ama bu terliği giyeceğimi zannetmiyorum." diye beğenmediğini ifade ettikten sonra "Umarım bulmak için çok yorulmamışsındır." diye de dalga geçti.

"Zor olmadı kolay buldum. Zaten giy diye almadım. Bana annelik ettiğin için kendi adıma anneler gününü kutlamak istedim ve aynı zamanda ihtiyacın olduğunda kullanırsın diye aldım."

Nilüfer çok şaşırmıştı.

"Sana annelik etmek derken ne demek istediğini anlayamadım. Bir laf çaktın galiba istersen bir açıkla."

Nilüfer'de uyku muyku kalmamıştı. Yastığı sırtına dayayıp dimdik oturdu. Kaşları çatılmış yüzü kızarmıştı.

Veysel gayet sakindi, tane tane konuşuyordu:

"Demek bana annelik ettiğinin farkında değilsin. Evlendiğimiz günden beri sen bana sanki ben mağaradan henüz çıkamamış ilkel bir adammışım gibi davranıyorsun. Sen ise beni medenileştirme ve gün yüzüne çıkarmak için ıslah etme görevini üstlenen fedakâr kadın rolündesin. Bu rolünü yerine getirmek için de bana karşı tam bir anne gibi davranıyorsun. İstediklerini yaparsam bir sorun yok; yapmazsam kızarak, bağırarak, küserek kısacası duygusal şantaj uygulayarak bana annelik ediyorsun ta ki senin istediklerini yapana kadar. Ayrıca bu yaptıkların annelik için bile doğru bir metot değil. Yanlış annelik yani. Benim annem bile senin yaptıklarını yapmadı bana."

Nilüfer sinirlenmişti bağırmaya başladı:

"Ne yaptım ben sana annelik olarak anlamadım?"

"Gideceğim geleceğim yerlerden tut, nasıl oturup kalkmam gerektiğine kadar karıştığının farkında olmaman mümkün değil herhalde. En basitinden bugün tamamen senin isteğin doğrultusunda yaptık ziyaretlerimizi, her yıl olduğu gibi. Annenlerin kapısından girerken elimi tuttun ya, o an seni gerçekten annem gibi hissettim. Annesi elinden tutmuş istemediği yere zorla ziyarete götürülen küçük bir çocuk gibiydim. Ben kahvaltıya kendi anneme gitmek istiyordum biliyorsun. Ağabeylerim ve yeğenlerimle birlikte olmak istiyordum. Annenleri zaten akşam anneannenlerde görecektin."

"Olur mu öyle şey ilk anneme gitmezsek annem o zaman çok kırılır."

"O zaman akşam yemeğini benim annemde yeseydik. O zaman da yine sizinkiler kırılırlar değil mi? Tabi yaa sizinkilerin kalbi var, kırılırlar. Ben ve benim ailem kalp yerine taş taşıyoruz ne de olsa, biz önemli değiliz. Siz mutlu olun yeter. Annem huyunu bildiği için aramızda tatsızlık olmasın diye akşam yemeğine kalın bile diyemedi."

Nilüfer biraz sakinleşmişti.

"Çok abartıyorsun, ne var bunda? Bunun annelikle ne alakası var?"

"Sadece bu olsa dünden razıyım. Daha çok şey sayabilirim. Haftada bir gün arkadaşlarımla maç yapmamı problem yapmandan başlayıp, pişirdiğin yemeği sevmesem bile zorla yedirmene kadar uzun bir liste çıkarabilirim. 'Hızlı yiyorsun biraz yavaş ye, bu sebze çok faydalıymış televizyonda doktor anlattı yemelisin, gereksiz şeyler alma, para harcamayı bilmiyorsun, evli adamın arkadaşı olmaz karısı ona yeter, o gün orda çok ayıp ettin o sözü söylemekle falan filan yani."

"Bunları senin iyiliğin için söylüyorum, suç mu?"

"Bunlar anne sözleri. Ben senden annelik beklemiyorum, kadınlık bekliyorum. Eşim ol, kadınım ol, sevgilim ol. Anneliğini çocuklarımıza yap, bana değil."

Nilüfer kıpkırmızı oldu. Ne diyeceğini bilemedi. Kutunun içindeki korkunç terliklere takıldı gözleri. Ağlamaya başladı.

"Gözyaşların da artık beni etkilemiyor, üzgünüm. Bıktım artık bu davranışlarından. Her şeyi benim yerine düşünmenden, karar vermenden ve bana bir şekilde yaptırmandan. Tabii kendime de kızıyorum bu arada. Evlendiğimiz günden beri bunları yapmana izin verdiğim için. Zaten bu terlikleri de bunun için aldım. Anne terliği bu. Kızınca belki kafama atmak istersin diye aldım."

"Böyle bir şey yapmayacağımı biliyorsun."

"Yok yok, yap diye aldım. Çünkü ben doğru yanlış demeden senin her dediğini yaptığım için bu terliği kafama yemeyi hak ediyorum. Hiç çekinme, elini korkak alıştırma. At kafama ben bunu çoktan hak ettim."

Nilüfer gözyaşlarını sildi, ağlamak istemiyordu; fakat gözlerine söz geçiremiyordu. Veysel ayağa kalktı.

"Benim uykum yok, sana iyi geceler, anneler günün tekrar kutlu olsun." deyip odadan çıktı.

Nilüfer kucağında terliklerle kalakalmıştı yatakta. Gözyaşları sel olmuş akıyordu terliğin üzerine. Yataktan kalkıp terliği kaldırmaya mecali bile kalmamıştı. Fırlattı kutusu ile birlikte yere. Ağlaya ağlaya uyudu.

Kadın kapıyı açtığında kocasının suratında kırmızı bir leke görmüş. Biraz kızgın, biraz telaşlı sormuş:"Alnındaki leke dudak boyası mı?" "Hayır kan lekesi. Otomobille gelirken birden fren yapmak zorunda kaldım ve alnımı direksiyona çarptım, az daha ölüyordum." demiş Kadın rahatlamış. "Ay önemli değilmiş, ben de dudak boyası zannetti'm."

Kuma

Bihter iki gözü iki çeşme girdi arkadaşı Zehra'nın evine.

"Dayanamıyorum artık dayanamıyorum."

"Ne oldu yine kuma sıkıntısı mı?"

"Artık çekilecek gibi değil." dedi Bihter salonda ki koltuğa kendini atarken. Serinet iyice azıttı. Akşam eve geliyor, yemeğini yer yemez kumayla kapanıyor odaya. Bir daha yüzünü göremiyorum."

"Oturup konuşmuyor musunuz?"

"Beni hiç dinlemiyor. Sanki büyülenmiş gibi gözünü ondan hiç alamıyor. Ne beni ne de çocukları gözü görüyor."

"Bu kuma işine sen sebep oldun yalnız."

"Ne bileyim böyle olacağını. Her akşam dışarı çıkıp oraya buraya gideceğine hiç olmazsa gözümün önünde olur diye düşünmüştüm, ama yanılmışım. Çok zormuş arkadaşım çok zor."

"Tabii ki zor. Bir kadının kocasını paylaşınasından daha zor ne olabilir?"

"Ben paylaşmaya razıyım. Bana da Sermet'ten bir pay düşse böyle dertlenmeyeceğim. Doğru düzgün bir kuma olsa belki arkadaş bile olabilirdik onunla. Belki benimle işbirliği yapar Sermet'e evde benim de yaşadığımı hatırlatırdı."

"Haklısın aslında benim teyzemin kızı kumasıyla çok iyi arkadaş olmuştu."

"Arkadaş olsam olamıyorum. Rekabet etsem edemiyorum. Her meziyet var mikropta. Nasıl oldu da Sermet'le böyle uzaklaştık inanamıyorum. Oysa ne kadar düşkündü bana. Bir gece bile ayrı duramazdı benden. Gerçek bir aşktı bizimkisi."

Bihter konuşurken gözleri dolu doluydu. Daha fazla kendini tutamadı, ağlamaya başladı.

"Her gece onun odasında yatıyor yanıma da gelmiyor artık."

"Ne diyeceğimi, seni nasıl teselli edeceğimi bilemiyorum." dedi Zehra.

"Hiç düşünmüyor. Bu kadının da bana ihtiyacı var mı? Azıcık şöyle gezmek, dışarı çıkmak ister mi? Ne zamandır birlikte bir yere gitmedik. Eskiden kredi kartını çok kullanırım diye bana vermezdi. Alışverişe birlikte giderdik. Şimdi artık onu onunla baş başa bırakayım diye kartı da elime verdi. Ben de kendimi alışverişe verdim. Bazen bir yerlerde oturup kahve içiyorum. Geçen gün alışveriş yaptıktan sonra bir kahve içmek için üst kata çıktım. Kahvemi yudumlarken şöyle etrafıma bir baktım. Herkes çift çift oturuyor. Bir ben yalnız yapayalnızım. Kendimi tutamadım orada ağlamaya başladım. Sinirlerim artık gerçekten dayanamıyor."

Bihter hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı. Zehra bir paket peçete getirip koydu yanına.

"Hayır bekâr olsam, dul olsam tamam. Kader kısmet böyleymiş diyeceğim. Hiç olmazsa hayalimde beklediğim, geleceğini ümit ettiğim bir prensim olur. Ama o evdeyken benim böyle yapayalnız olmam doğru mu? Bu bana haksızlık değil mi?"

"Haklısın arkadaşım ama sen kendini çok harap ediyorsun. Böyle giderse depresyona gireceksin. Yazık kendine acımıyorsan çocuk-

lara acı bari. Bu gidişle yakında Bakırköy'ü boylarsın. Biliyorsun Bakırköy bana çok uzak. Öyle sık sık gelip ziyaret edemem seni. Bana güvenmeyesin."

"Ay bende sana güveniyordum." dedi Bihter gülerek. Bir yandan gözyaşlarını siliyordu.

"Kızım şaka maka değil. Akıl bu zıpladı mı geri gelmez. Böyle ağlayarak bu işe bir çözüm bulamazsın. Dertleneceğine bu sorunu nasıl çözerim." diye onu düşün.

"Düşündüm. Kumayı bahçede kocaman bir çukur açıp gömmekten başka bir çözüm aklıma gelmedi."

"Pek iyi bir çözüm gibi durmuyor. Sermet'i kızdırmaktan başka bir işe yarayacağını zannetmiyorum. Biliyorsun bir kuma almak dünyanın parası. Onu gömersen gider daha hafifini alır, gözünün önünde kucağından indirmez sonra."

"İyi de başka ne yapacağımı bilmiyorum. Serınet'in geleceği saatte giyiniyorum, süsleniyorum; dikkatini çekeyim, benimle ilgilensin diye ama bir işe yaramıyor. Yemeğini yer yemez soluğu onun yanında alıyor. Gece dörde kadar onun başında. Sonra yanındaki divana kıvrılıp uyuyor. Sabah sekizde de kalkıp işe gidiyor."

"Onca saat ne yapılır anlamıyorum ben."

"Ne olacak tembele dünya turu. Ne isterse, ne ararsa onda var, tabi sevgi dışında."

"Teknolojinin zararları işte. Hiç bilebilir miydin, kocan bir gün bilgisayardan üzerine kuma getirecek ve ona aşık olacak?"

"Çok haklısın yaa. Adam resmen makineye aşık oldu. Onu nasıl ondan soğutacağım bilmiyorum."

"Hocalara gitsek kocayı bilgisayardan soğutma duası diye bir dua var mıdır acaba?"

"Bir şey bulsak iyi olacak yoksa bu gidişle gerçekten ruh hastası olacağım. 'Kocasını bilgisayara kaptıranlar derneği' kursak nasıl olur ki?"

Zehra kahkahalarla gülmeye başladı.

"Ne gülüyorsun ben çok ciddiyim." dedi Bihter. "Belki dernekleşirsek kocalarımız bizi ciddiye alır, bizi ne kadar ihmal ettiklerini anlarlar."

İki arkadaş bütün gün düşündüler taşındılar bu konuya bir çözüm bulamadılar. Bihter:

"Böyle konuşmakla olmuyor artık kesin bir tavır koymalıyım." dedi.

Sonra cep telefonuyla kocasına mesaj çekti. "Ya bilgisayar ya ben. Tercihini yap ben artık dayanamıyorum." yazıp gönderdi.

Bihter mesajı çekince rahatlamıştı.

"Oh rahatladım. Belki beni şimdi ciddiye alır. Fakat var ya şu teknoloji gibisi yok, tık anında söylemek istediklerini karşı tarafa iletiyorsun. Artık Serınet düşünsün ne yapacağını. Yaşasın teknoloji hayatı nasıl da kolaylaştırıyor."

"Eğer sevgi bir çiçekse, saygı onu koruyan saksıdır.
Çiçek solmaya başlamışsa dikkat edin saksı mutlaka çatlamıştır."
Eric Fromm

Suç Senin

"Bir erkek için aklımı peynir ekmek gibi yiyip bitiremem doğrusu. Rabbim 'Ben sana akıl denen o muazzam nimeti bir insan için harca da aptal kal diye mi verdim?' diye sorunca ne cevap veririm? İşte onun için geldim. Aklımı kaçırmadan bir psikolog yardımı alayım, dedim."

"Ev kadınlarının bir kısmı depresyona girmiş, haberi yok. Bir kısmı da depresyona girecek ama işten güçten vakit bulamıyor aslında. Benim gözümü de kardeşim açtı. 'Abla son zamanlarda çok değiştin, keyifsizsin, elini başına atıp atıp düşünüyorsun. Bu iyiye alamet değil,' dedi."

Yiğit ile Firuze psikolog Betül Hanım'ın muayenehanesinde randevu sıralarını beklerken okudukları dergiyi bırakmışlar, konuşan iki kadını dinlemeye başlamışlardı. Bekleyen diğer hanımlar da dinlemedeydiler.

"Ben birkaç kez geldim. Betül Hanım çok güzel ilgileniyor, ben faydasını görüyorum. Kocamla çok kavga ediyorduk, şimdi daha iyiyiz." dedi kırmızı ceketli kadın.

"Biz de çok kavga ediyoruz. Size nasıl bir yol gösterdi de kavgayı azalttınız?" diye sordu az önce kardeşinin tavsiyesiyle geldiğini söyleyen siyahlı kadın.

Kırmızı ceketli kadın, lacivert eteğinin üzerine yapışan ipliği aldıktan sonra konuşmaya başladı:

"Eşinizi asla zayıf noktasından vurmayın," dedi. Kavga sırasında söylenen sözlere dikkatimi çekti. Kızdığım zaman esas kavga sebebimizi bile unutup eşimi en sinir edecek, çıldırtacak şeyleri bulup söylediğimi fark ettim. Eşimi zayıf noktasından vurunca, o da benim zayıf noktamı bulup vuruyor. O yüzden de basit bir tartışma kocaman bir kavga oluyor. Şunu fark ettim, zayıf noktadan vurunca derin yaralar açılıyor. Ben artık eşimle tartışırken daha dikkatli konuşuyorum."

Siyahlı kadın onun sözlerini onayladı:

"Çok doğru. Biz büyüklerin aslında küçük çocuklardan hiç farkı yok. Onlar da kavga ederken 'Bücürsün, sıskasın, şişkosun, tembelsin...' gibi birbirlerini en hassas noktalarından vururlar. Benim kocam ailesi konusunda çok hassastır. Ben de her tartışmada ailesi hakkında bir söz söylerim. O da çıldırır. Biraz da cimridir, bunu duymaktan nefret eder ama ben her fırsatta söylerim."

Kırmızı ceketli kadın, daha önce gelmiş olmanın verdiği tecrübeyle konuşmaya devam etti:

"Tabii ki eşimizi çıldırtacak sözler söylememizin bir faydası olmadığı gibi bir de onu çok derinden yaralıyoruz. Geçen ay kocamın hassas olduğu konuların bir listesini yaptım. Artık onu hassas noktalarından vurmuyorum ve zayıf olduğu noktalardan kazanmaya çalışıyorum."

Siyah giysili kadın:

"Çok güzel. Zayıf noktadan vurma, zayıf noktadan kazan. Bunu bile yapsak her tartışmanın arkasından boşanmaya kalkmayız belki de." dedi.

Onları dinleyen beyaz bluzlu kadın da konuşmaya katıldı.

"İyi de erkekler bizi çıldırtınca ne yapacağız? Görüyorsunuz kilolu bir kadın değilim fakat üç çocuk doğurduğum için haliyle biraz göbeğim var. Kocam iki de bir 'Şu göbeğin de olmasa aslında güzel bir kadınsın.' deyince ben çıldırıyorum. Ya ne düşüncesizce bir söz. Çocuk doğuran bir kadın eğer estetik ameliyat yaptırmadıysa karın bölgesinde mutlaka bir deforme olur.

"Estetik ameliyatlar çok pahalı, herkesin gücü yetmez." dedi siyahlı kadın."

"Yetmiyor zaten" diye devam etti beyaz bluzlu kadın. Estetik yaptıracak para da olmadığına göre ne yapacağız? İyi hem çocuk sahibi olmak iste hem de manken gibi vücut iste. Doğum yaptıktan sonra yeniden bir genç kızın vücuduna sahip olamayız bu mümkün değil. Erkekler çok düşüncesizler her şeyi bir arada istiyorlar. Sözleriyle kadınları ne kadar yaraladıklarının farkında değiller. Ben de bu yaralarım için geldim. Bilemiyorum psikolog bana ne tavsiye edecek?"

"Ben de aldatıldım." dedi birden bire, köşede oturan ve o ana kadar hiç konuşmayan kot pantolonlu kadın. "Berbat bir duygu." diye devam etti." Acısı gece gündüz hiç içimden çıkmıyor. Neden neden deyip duruyorum. Ayrılmak istiyorum, kocam ayrılmak istemiyor. Ne yapacağımı bilemiyorum. Belki psikolog bana yardımcı olabilir."

Randevu sırası gelen Yiğit'le Firuze'ye gelince konuşmaların devamını dinleyemediler. Getirdikleri bir kutu baklavayla bir paket çikolatayı da alarak psikolog Betül Hanım'ın odasına girip hediyeleri masaya bıraktılar.

Yiğit:

"Bu küçük hediyemizle birlikte size teşekkür etmek istedik. Sayenizde evliliğimiz kurtuldu." dedi.

"Buyurun, oturun. Ben de size teşekkür ederim. Buraya kadar gelip bunu bildirme nezaketinde bulunduğunuz için. Genellikle sonuç olumlu olduğunda geri dönen olmaz."

"Açıkçası buraya geldiğimiz zaman çok ümitli değildik," dedi Firuze. "Bir akşam kızım 'Yeter artık, her akşam bağrış çağrış duymaktan, sizin kavganızı izlemekten bıktım. Ya gidin boşanın ya da bir psikologa gidin. Probleminiz neyse bir çözüm bulun.' deyince ikimiz de çok utandık. Ertesi gün arkadaşımın tavsiyesiyle size gelmiştik."

Yiğit:

"Sizi böyle çok genç görünce açıkçası biraz moralimiz bozulmuştu o zaman. Biz yaşlı başlı birini bekliyorduk. Acaba işinin uzmanı mıdır diye tereddüt ettik ama sizinle konuşmaya başlayınca doğru kapıya geldiğimizi anladık. İyi ki gelmişiz. Birbirimizi suçlamayı bırakmamız bile evliliğimizde çok şeyi değiştirdi."

"Biz hep birbirimizi suçlardık." diye devam etti Firuze. "Kendimizde hata aramak hiç aklımıza gelmezdi. Ne zaman ki birimiz 'suç benim' dedi, o zaman diğerimiz, 'hayır benim de suçum var' deyince kavga edecek bir şey kalmadı. İkimiz de hiçbir suçu kabul etmediğimiz için tartışıp duruyormuşuz meğer."

Betül Hanım çikolata paketini açıp onlara ikram etti.

"En çok zorlandığımız konulardan biridir kendi hatamızı görmek. Fakat başkalarının hatalarını görmeye gelince ödül alacakmışız gibi gayretliyizdir. Başkalarını eleştirmeye bayılırız ama eleştirilmekten hiç hoşlanmayız."

"Biz de çok zorlandık ama başardık." dedi Yiğit. Size gelmeden önce evimiz sanki ev değil küçük bir mahkeme salonuydu. Artık birbirimizi suçlamadan önce kendi hatamızı arıyoruz."

"Bu sihirli formülü herkes bilmeli." dedi Firuze.

Az sonra Betül Hanım'la vedalaşıp yanından ayrılmışlardı ki Firuze dış kapıda avukat arkadaşı Nazan'ı gördü. Ayaküstü sohbet ettiler. Firuze:

"Çok iyi bir psikolog. Biz çok faydalandık, buraya geldiğine iyi yapmışsın." dedi.

"Ben bir problemim için gelmedim," dedi avukat Nazan. "Betül Hanım'ın bir işi için geldim. Eşinden ayrılıyor. Ben boşanma davasını takip ediyorum."

Yiğit de Firuze de şok olmuştu. Avukat Nazan yanlarından ayrıldıktan bir süre sonra kendilerine ancak geldiler. İlk konuşan Yiğit oldu:

"Allah, Allah! Sen herkesin yuvasını kurtar, herkesin derdine göre çözüm formülleri üret, sonra kendi yuvanı kurtarama, hayret bir şey!"

"Mum dibine ışık vermez, derler, onun gibi bir şeydir herhalde." dedi Firuze."

"Kelin merhemi olsa başına sürer derler, merhem var ama saç niye yok?

"Demek ki merhem onun kelliğine iyi gelmiyor."

"Belki merhem kelin kafasına iyi geliyordur da çıkan saçlarını yolan biri vardır. Kelin şifasına izin vermeyen biri olabilir."

"Kalbimizi bozmayalım; biz faydalandık mı, faydalandık. Bu konuyu unutalım ama formülümüzü kesinlikle unutmayalım. Hadi evimize gidelim, bu konuyu hiç duymamış olalım." dedi Yiğit.

"Evet en iyisi unutmak, ben unuttum bile." dedi Firuze.

"Ben de unuttum." dedi Yiğit.

Evlerine varana kadar hiç konuşmadılar. Kapıdan girerken Firuze:

"Konu ile ilgili bir atasözü daha aklıma geldi. 'Terzi kendi söküğünü dikemez.' derler öyle bir şey mi acaba?"

"Her sökük dikilmez." dedi Yiğit. Bazen kumaş tümden parçalanmıştır o zaman neresinden tutsan elinde kalır, dikemezsin. Öyle bir şeydir bence."

"Biz kumaş parçalanmadan söküklerinden diktik, Betül Hanım'ın sayesinde. O mum gibi kendi erirken etrafını aydınlatıyor. Onun için çok dua edelim." dedi Firuze.

"Dişi daima sakinliği ile erkeği yener."
Lao-tzu

Dolu Küp

"Tek sen olsan tamam ama damat var kızım, ağırlamak lazım." dedi Hülya Hanım içli köfteleri tereyağında kızartırken.

Ezgi, teyzesinin hazırladığı yemeklere bakıp gülüyordu.

"Yapma teyze! Bu kadar yemeği nasıl yiyeceğiz, tadına baksak doyarız."

Ezgi altı ay önce Necip'le evlenerek, doğup büyüdüğü şehirden ayrılmış; Necip'in yaşadığı şehirde yeni bir hayata başlamıştı. Bir hafta önce Ezgi'nin ailesini ziyarete gelen yeni evliler davet davet koşturuyorlardı. O gün teyzesindeydiler. Teyzesi yöresel yemekler yapmıştı; misafirlerini nasıl ağırlayacağını bilemiyordu. Hülya Hanım yemek sırasında ise Necip yemekleri beğendi mi diye gözlerini ondan ayırmıyor; Necip "Çok güzel olmuş." deyip yedikçe mutlu oluyordu.

Tatlılarını da yedikten sonra Ezgi, annesi, kız kardeşi, teyzesi, teyzesinin kızları hep birlikte balkona çıktılar. Çayların gelmesiyle birlikte tiryakiler hemen sigaralarını yaktılar. Ezgi:

"Yapmayın, yakmayın, memleketimin havasını sigara dumanıyla bozmayın." dediyse de dinleyen olmadı.

"Havasını bu kadar seviyordun da niye bıraktın gittin?" dedi Ceylan.

Ezgi ile Ceylan birlikte büyümüşler, aynı okullara gitmişlerdi. Akrabadan öte çok iyi dosttular. Ceylan bekârlığın tadını çıkarıyorum derken Ezgi'nin evlenerek gitmesiyle kendini yapayalnız hissetmeye başlamıştı. O da artık evlilik yolunda adım atması gerektiğini düşünüyordu.

Ezgi geldiği zaman sevinçten içi içine sığmıyordu, bir araya geldiklerinde hep geçmişi yad ediyorlardı.

Ceylan Ezgi'yle birlikte çocukken yaptıkları bir yaramazlığı anlatırken kollarını açmış nasıl koştuklarını tarif ediyordu ki elindeki sigaranın ateşi Ezgi'nin boynuna düştü. Ezgi çığlık atarak yerinden fırladı, boynundaki külü atıverdi ama boynu hafifçe yanmış, küçük bir iz kalmıştı. Herkes telaşlanmıştı. Kimi kolonya, kimi pamuk, kimi buz getiriyor Ceylan özür dileyip duruyordu.

Bu arada Necip'in umursamazlığı Ezgi'nin dikkatinden kaçmamıştı. Necip yerinden bile kalkmamış, hiç ilgilenmemişti. Ezgi'nin gözüne bir anda yaşlar hücum etti. Ağlamamak için kendini zor tuttu. Boynunun acısını hissetmez olmuş, kocasının ilgisizliği yüreğini yakmıştı. Eşinin sevgisinden şüpheye düşmüştü. Ezgi Necip'in ilgisizliğinin mutlaka diğerlerinin de dikkatini çektiğini, onlara karşı da mahcup olduğunu düşünerek daha çok üzüldü.

Ezgi ve Necip ertesi gün evlerine döndüler. Ezgi o günkü ilgisizliği için kocasına hiçbir şey dememişti fakat bunu kendine çok dert etmişti. Aklına geldikçe içi cız ediyor, "Acaba beni sevmiyor mu?" diye düşünüp üzülüyordu. Kafası o olaya takıldığı için, evde ufak tefek tatsızlık olduğunda çok sinirleniyordu. Bir akşam ne yapacağına karar verdi. Yemekten sonra Necip'e bol köpüklü bir kahve yapıp karşısına oturdu.

"Necip, konuşabilir miyiz? Sana küpümü boşaltmak istiyorum." dedi.

"Küp mü, ne küpü?"

"Dert küpü de diyebiliriz, duygu küpü de diyebiliriz. Bugün evliliğimizin muhasebesini yaptım ve altı aydır beni üzen hiçbir olayı unutmamış, hepsini biriktirmiş olduğumun farkına vardım. İçimde bir küp, üzüntülerimi biriktirdiğim kocaman bir küp var. Bunları hatırladıkça moralim bozuluyor. Bunları seninle paylaşmak, küpümü boşaltmak istiyorum."

"İyi, hadi boşalt bakalım."

"Öncelikle teyzemlerin evinde boynumun yanmasından başlarsak, oradaki ilgisizliğin beni çok incitti."

"Haklısın karıcığım. Ben orada seninle ilgilenmeyişimin sebebini daha sonra sana izah edecektim ama o konu bir daha açılmayınca unutmuşum. Elbette boynun yanınca seninle ilgilenmekistedim. Tam ayağa kalkıyordum ki teyzenlerin telaşını ve üzüntüsünü görünce yerime oturdum. Biliyorsun o gün beni ağırlamak için çok uğraştılar. Gurbetten damadımız geldi, diye beni nasıl memnun edeceklerini bilemediler. Zaten boynunun yandığına üzülmüşlerdi. Bir de ben kalkıp seninle ilgilenirsem, damadı da üzdük diye düşünüp mahcup olabilirler diye sessiz kalmayı tercih ettim."

Ezgi Necip'i dinleyince rahatlamış, küpündeki en büyük ağırlığı atmıştı. Daha sonra ufak tefek ağırlıkları da boşalttı. Nedenlerini, sonuçlarını konuştular. Ezgi kuşlar gibi hafiflemişti. Bir daha bu kötü anıların onu üzmeyeceğini biliyordu. Ezgi:

"Hadi bakalım! Şimdi sıra sende. Sen de küpünü boşalt." dedi Necip'e.

"Benim küpüm boş, içimde hiçbir şey yok."

"Vardır, vardır..." diye ısrar etti Ezgi. "Şöyle evlendiğimiz günlere dönelim. Evlenirken benim nasıl bir eş olacağımı hayal etmiştin. Ne umdun ne buldun? Hangi davranışlarımı beğenmiyorsun? Hadi anlat."

Ezgi uğraşarak, Necip'in farkında bile olmadığı küpünü boşalttırdı. Eşeledikçe, benim küpüm boş diyen Necip'te birikenler de döküldü. Konuştukça birbirlerini daha iyi tanımaya ve anlamaya başladıklarını fark ettiler. Hatalı olan, diğerinden özür diledi. Necip:

"Evliliğimizin sağlıklı yürümesi için bu küp boşaltma işi meğerse çok önemliymiş. Küpler dolup çatlamadan, kırılmadan, arada bir boşaltalım."

"Hem de hiç ihmal etmeden." diye onayladı Ezgi. "Çünkü içimizde biriktirdiklerimiz sanki sevgimizin üstündeki toz bulutu gibiydi. Konuşunca o tozları temizledik, sevgimiz de içimiz de pırıl pırıl oldu."

O günden sonra Necip'le Ezgi sevgilerinin tozlarını almayı unutmamak için arada bir küp boşaltma günü yapmaya karar verdiler.

"Ben gidiyorum dediğimde, 'gitme' diyen birini değil;
ben de geliyorum, yalnız gidemezsin! diyen birini istiyorum..."
Can Yücel

Yüksek Eşik

Feyza kocasının yüzüne kapadı telefonu. Saffet yine sinirlerini zıplatmıştı. Söylüyor söylüyor hep aynı şeyleri söylüyordu. Oysa Feyza her telefonu, artık yelkenleri suya indirmiştir, diye açıyordu fakat kocasından geri adım göremiyordu. Altı aydan beri ayrıydılar. Beş yıllık evlilerdi ve bu beş yılı Feyza'nın memleketinde annesinin evine çok yakın yerde oturarak geçirmişlerdi.

Beş ay önce Feyza'nın annesinin sebep olduğu bir kavga yüzünden Saffet tutturmuştu "Biraz da benim memleketimde yaşayalım." diye. Saffet: "Annen hayatımıza çok karışıyor, evliliğimizi kötü etkiliyor, benim memleketime gidelim, babam da yaşlandı yardıma ihtiyacı var." demişti. Feyza bu teklifi kabul etmemişti. "Senin memleketinde ben yaşayamam. Ayrıca ben çalışıyorum, annem çocuğumuza bakıyor, kızım anneannesine alışkın başkasıyla yapamaz." demişti.

O ne derse desin Saffet ikna olmamış ve tayin istemişti. Tayini bir ay içinde çıkmıştı. Tayin üzerine bir büyük kavga daha kopmuştu. Feyza birkaç parça eşya alıp kızı ile birlikte annesinin evine gelmiş-

ti. Saffet de evin eşyalarını yükleyip memleketine götürmüştü. Şimdi "siz de gelin" diyordu. Fakat Feyza gitmeyecekti, boşanmayı göze almıştı. Derin bir of çekti. Annesi de evde yoktu ki biraz konuşup rahatlasın. Feyza'nın kızı ile birlikte cumartesi pazarına gitmişlerdi.

Salonun bir köşesinde oturmuş, elinde tespih, gözleri bahçedeki ağaçlarda bu dünyada değilmiş gibi yaşayan babaannesine takıldı gözleri. Son yıllarda iyice konuşmaz olmuştu. Feyza onunla uğraşmak istedi biraz:

"Sen ne diyorsun bu işlere babaanne?" diye sordu.

Hiç sesini çıkarmadı babaannesi. Başını çevirip Feyza'nın yüzüne baktı uzun uzun. Tekrar bahçeye döndü yüzünü.

"Konuşsana babaanne ya... Baksana sıkıntım var. İki kelam et, içimi rahatlat."

Babaannesi hiç kımıldamadı bile. Feyza tam ümidini kesmişken bu kez vücuduyla döndü ondan yana.

"Ben konuşursam suçlu olurum kızım." dedi.

Feyza babaannesinin ne kast ettiğini anlanıştı. Annesi kayınvalidesini zaten evde istemiyordu, kadının varlığı yokluğu belli değildi ama annesi yine de rahatsız oluyordu. Babaannesi huzurevine gitmek istemişti ama Feyza'nın babası bırakmamıştı. O evde sığıntı gibi yaşamak kadıncağızın çok zoruna gidiyordu. O da "Bu benim imtihanım" deyip kimseyle konuşmaz olmuş, kendini ibadete vermişti.

"Bir şey olmaz babaanne, annem evde yok, hadi biraz konuşalım. Ne diyorsun? Sence Saffet bu inadından vazgeçip geri döner mi?"

"Onu bilemem kızım yalnız bildiğim bir şey var ki bir kadının yeri kocasının yanıdır. Senin annenin evinde ne işin var?"

"Aman babaanne... Durumları biliyorsun evin içinde her şeyi görüyorsun, duyuyorsun. Şimdi şu söylediğine bak. Ne yapayım şimdi Saffet'in memleketine mi gideyim? Çok mutlu bir evliliğim olsa belki giderim ama Saffet'le zaten doğru düzgün anlaşamıyoruz."

"Anneni hayatına bu kadar karıştırırsan anlaşamazsın kızım. O senin yuvan; annenin değil, sahip çık."

"Gidemem başka bir şehre, Saffet'in ailesini seviniyorum."

"Sevmek istersen seversin kızım. Sen ta en baştan sevmemeye şartlandın. Tanıdım ben onları, iyi insanlar. Kusurları elbette vardır, hepimizin var. Kusurlarını görmezden gelirsen, kocamın ailesi diye saygı duyarsan, seversiniz birbirinizi."

"Uğraşamam onlarla. Boşanırım Saffet gelmezse, yapacak bir şey yok. Sağ olsun annem yanımda bana destek oluyor."

"Geri dönen kıza, evinin eşiği yüksek gelir, kızım. Şimdi daha yenisin ana evinde, evliliğinden de hâlâ bir ümidin var; burada misafir gibi duruyorsun ama boşanıp geri dönersen böyle rahat edeceğini sanma."

"Niye rahat edemeyeyim babaanne. Akşam işten geleceğim annem yemek yapmış, her iş yapılmış, kızıma en güzel şekilde bakılmış. Daha ne isteyeceğim. Yemek yapma kaygısı yok, koca derdi yok. Oh mis gibi hayat."

"İş kaygısı, koca derdi bende de yok kızım ama hayatım hiç de mis gibi değil. Her şey dışarıdan göründüğü gibi değildir. Annen de baban da kızın için babasının yerini tutamazlar. Tencerede de kahve pişer ama hiçbir zaman cezvede pişen kahvenin yerini tutmaz."

"Aman babaanne bozma moralimi ya..."

"Konuşalım diyen sensin. Keşke başta deseydin. Gerçekleri değil, sadece annem gibi duymak istediklerimi söyle deseydin, ona göre konuşurdum."

Feyza ne diyeceğini bilemedi. Babaannesi sözlerine devam etti:

"Tamamen boşanıp geldiğinde her şey sana batmaya başlayacak. Eve gelen misafirlerden tut, annenin hiçbir kasıt olmayan sözlerine kadar. Şimdi kızım bakılıyor diyorsun, o zaman şımartılıyor diyeceksin. Şimdi yemek hazır oluyor diyorsun, o zaman her gün yemek yapılıyor, kilo alıyorum diyeceksin ya da başka şeyler. Hep bir şeylerden rahatsız olacaksın. Bu evde bir daha bekârlık günlerin gibi olamayacaksın. Kocanla yaptığın kavgaları bile özleyeceksin."

"Kavga da özlenir mi babaanne?"

"Kavgaları ve kavgalardan sonraki barışmaları özleyeceksin. Ah kızım anne baba hiçbir zaman eşin yerini tutmaz. Akşamları annen babanı alıp sarılıp uyurken sen odanda yapayalnız uyuyacaksın."

Feyza babaannesinin çizdiği tablodan rahatsız olmuştu.

"Yeniden evlenirim canım başka koca mı yok sanki?"

"O kadar kolay mı çocuğuna başka bir adamı baba diye kabul ettirmek. Dertsiz insan yok. Boşanmış biri ile evlensen onun da kendi çocukları varsa başka sıkıntılar çıkar. Niye ortada ciddi bir şey yokken kocandan, çocuğunun babasından vazgeçiyorsun? Hem o kadar da kolay değil koca bulmak. Bu devirde koca karaborsa kızım."

"Karaborsa mı? Ay niye karaborsa oluyorlarmış, erkek kıtlığı mı var?"

"Erkek kıtlığı yok ama artık erkekler evlenmekten kaçıyorlar. Bu devirde ev geçindirmek zor. Bekâr, dul çok Hanım var. Baksana amcanın kızlarının hepsi bekâr, evlenmek istiyorlar ama koca bulamıyorlar. Elindeki adamın kıymetini bil. Sen bırakırsan dışarıda en az beş yüz kadın var, adamı hemen kaparlar."

"Aman kaparlarsa kapsınlar babaanne, hiçbir özelliği yok. Romantik değil, bir şey değil."

"Kusura bakma da senin ne özelliğin var kızım? Çok mükemmel kadın mısın? Şimdiki kadınlar dört dörtlük koca istiyorlar, sanki kendileri dört dörtlük kadınlarmış gibi."

Feyza ne diyeceğini bilemedi babaannesinin sözleri karşısında. Biliyordu babaannesi haklıydı. Bir süre ikisi de sustu.

"Annem 'Maaşın var, ne koca sıkıntısı çekeceksin?' diyor." dedi.

"Şimdi de bu çıktı. Sadece annen için söylemiyorum; eve gelen misafirlerden de duyuyorum. 'Kızı biz büyütüp, biz okuttuk, elin oğlu parasını yiyor.' diyorlar. Onlar kızlarının mutluluğunu düşünmüyorlar. Onların derdi para, başka bir şey değil."

Feyza'nın iyice kafası karışmıştı. Annesinin bencilce davrandığını bazen o da düşünüyordu. Düğün sırasında yapılan alışverişlerde Saffet'in ailesi ile tatsızlıklar olmuştu. Annesi düğünden sonra

Saffet'in kendi ailesi ile ilişkisini kesmesini istemiş, bunu damadına belli etmişti fakat Saffet kayınvalidesini hiç dinlememişti.

Feyza zaten kayınvalidesi ile senede bir bayramda Saffet'in zoru ile görüşüyordu, annesi ona bile kızıyordu. Annesi Saffet'in onun direktiflerine göre yaşamasını bekliyordu. Öyle olmayınca da sürekli damadının arkasından konuşuyordu. Annesi istedikleri yapıldığında dünyanın en iyi kadını oluyordu; istedikleri olmayınca da çok şerli olabiliyordu.

Babaannesi eski bir türküyü mırıldanmaya başladı:

"Kadifeden kesesi, kahveden gelir sesi,

Oturmuş kumar oynuyor, ciğerimin köşesi."

Ah ah eski kadınlar. Kahvede kumar oynayan kocaya bile iyi söylerlerdi. Şimdiki kadınlar işinden eve gelen adam azıcık geç kalsa "Canın çıksın, nerde kaldın?" diyorlar.

"Ne yani babaanne, eski zamanda yaşayan kadınlar gibi sıkıntı mı çekelim?"

"Kızım eski kadınlar gerçekten sıkıntı çektiler fakat yine de şimdikiler gibi her şeyden şikâyetçi olmazlardı. Eskiden yokluk vardı, zorluk vardı, iş güç çoktu. Herkes bir arada otururdu. Şimdiki kızların çoğunun evi ayrı barkı ayrı, iş güç az, her işi makineler yapıyor. Kızların annelerinin sıkıntı dediği de sıkıntı olsa bari. Kızları kocalarını ellerinde kukla gibi oynatamazlarsa bunun adı sıkıntı oluyor. Kendi kızlarının damatlarına yaptıkları sıkıntıyı görse bir de gözleri, bu çokbilmiş annelerin. Kadınların çoğunda bir karış dil. Daha kocaları ağzını açmadan onlar makineli tüfek gibi başlıyorlar. Hiçbir şeyden memnun olmayan çok kadın görüyorum etrafımda."

"Babaanne erkeklerin hiç mi suçu yok yani?"

"Var kızım elbette var, kusursuz insan olur mu? Fakat erkekler kadınlar gibi sürekli şikâyet halinde değiller. Erkeklere bakıyorum çoğu hanımlarının pek çok eksiklerini gördükleri halde idare etmeye çalışıyorlar. Kadınlar gibi de kolayca yuvalarını dağıtmaya çalışmıyorlar. Kadınlara ne oluyor anlamıyorum."

Feyza babaannesine hak vermeye başlamıştı. Saffet'i seviyordu aslında, özlemişti de. Boşanmayı istemiyordu; fakat oturulacak şehir konusunda inatlaşmışlardı. Bu inat yüzünden yuvası yıkılacak gibi duruyordu.

"Artık inada bindi babaanne, ben geri adım atamam."

"Kör inat eşeklerde olur kızım. İnsana inat yakışmaz. İnadın, gururun, kibrin bunların hiçbirinin omzu yoktur başını yaslayacağın. İnadın gece seni sarıp sarmalamaz, üşütür ancak. Vakit varken yuvanı dağıtma kızım."

Feyza babaannesine bir şey daha söyleyecekti ki dış kapı açıldı; annesi ve kızı Betül gelmişlerdi. Babaannesi hemen yönünü bahçeye çevirdi, tespihini çekmeye başladı. Betül Feyza'nın yanına yaklaştı, mutfağa giden anneannesine duyurmamaya çalışarak "Anne yolda bir adam gördüm aynı babama benziyordu, ben babamı çok özledim. O gelmiyorsa biz yanına gidelim." dedi. Feyza ne diyeceğini bilemedi. Betül'ün anneannesinin yanında babasından bahsetmeye çekindiğini fark edince üzüldü. Annesi Saffet'in ardından konuşup durduğu için çocuk belli ki babasına kötü bir şey söylenmesin diye susuyordu.

Saffet beş ay içinde iki kez kızını görmek için gelmişti fakat göstermemişlerdi. Feyza'nın annesi çocuğu babasına göstermesine izin vermemişti. Saffet de kızını göremeyince bir daha gelmemişti. Feyza kızına ne büyük kötülük ettiğini o an fark etti. Kendi boşansa bile kızına bunu yapmaya hakkı yoktu. Baba ile evladını birbirinden koparmamalıydı, onların görüşmesine engel olmamalıydı. Ayrıca niye boşanıyordu ki? Babaannesinin söylediklerini düşündü. Kocasını seviyordu. Ayrılırsa pişman olacağını anlamıştı.

Feyza annesinin pazar alışverişinin detaylarını dinlerken sinir oldu birden. En iyi domatesi o bilirdi, en taze kabağı o seçerdi, kimse onu kandıramazdı. Bütün meyve ve sebzeleri tek tek seçmişti, falan filan. Her zamanki haliydi; her şeyi en iyi o bilirdi ve en doğru kararı o verirdi. Bu yüzdende olmalı Feyza'nın hayatı için de en doğru kararı verdiğini düşünüyordu.

Feyza annesine fark ettirmeden kızının kulağına eğildi:" Gideceğiz babana merak etme." dedi. Betül'ün yüzündeki kocaman gülümseme Feyza'nın gözünden iki damla yaş düşmesine sebep oldu.

Az sonra annesi yemek yapmak için mutfağa gittiğinde Feyza tespih çekmeye devam eden babaannesinin yanağına kocaman bir öpücük kondurdu. "Güzel kadın, ne yaptın bana, bastonunla ben fark etmeden kafama mı vurdun bilmiyorum ama fena halde gözüm açıldı. Bu evin eşiği bana şimdiden yüksek gelmeye başladı. Yarın kızımı da alıp kocamın yanına gideceğim, artık orada yaşayacağım. Bana çok dua et emi?" dedi.

Güldü, babaannesi. Onun buruşuk yüzünde de güller açmıştı. Sıra Saffeti aramaktaydı; kim bilir ne kadar sevinecekti.

"Erkekler kadınların mutlu olduğu sözler söylerlerse, kadınlar da erkeklerin hoşuna gidecek davranışlar yaparlar."
De Segure

Ceza

Günlerden pazartesiydi. Özlem her pazartesi olduğu gibi evi temizliyordu. Pazar günü çocuklar banyo yaptığı için kirli çamaşır sepeti dolmuş taşmış vaziyetteydi. Hafta sonu eşi ve çocukları evde olduğu için ve de tatil günü diye o iki günü olanca sorumsuzlukla geçirdiklerinden ev berbat bir haldeydi.

Süpürgeyi durdurunca çalan telefonun sesini duydu. Arayan kayınvalidesiydi "Öğleden sonra misafir gelecek sende gel" diyordu. Gitmese kırılırdı; hem gitmesi hem de en az bir çeşit pasta yapıp götürmesi gerekiyordu. Çabucak evi temizledi; sonra mutfağa gidip pasta yaptı, sonra da koştura koştura kayınvalidesine gitti. Bir gelin olarak tabii hiç oturmadı; misafirlere hizmet etti, misafirleri uğurladıktan sonra ortalığı toparlayıp evine döndü.

Akşama yemeği olmadığı için hemen mutfağa girdi. Kocası Kadir bir gün önce "Yarın bir sulu yağlı köfte yap da yiyelim." demişti. Vakitte dar ama yetişir mi diye düşündü. Çok da yorgundu; fakat belki canı çekmiştir diyerek işe koyuldu. Kadir kapıdan girdiğinde köfte pişmiş, ocağı yeni kapatmıştı. Çocuklar odalarında ders çalışıyorlardı. Onları da çağırdı; hemen yemeğe oturdular.

Kadir sulu yağlı köfteden ilk kaşığı yutarken yüzünü ekşitmişti.

"Tuzunu biraz fazla kaçırmışsın." dedi.

Özlem daha tadına bakmamıştı, hemen bir kaşık da o yedi. Biraz tuzu fazlaydı.

"Evet az fazla gibi olmuş ama çok da fazla değil." dedi.

Kadir bir yandan yiyor bir yandan da söyleniyordu.

"Hiç de az değil, tuzu bayağı da fazla."

Özlem hiç cevap vermedi. Zaten yorgunluktan canı çıkmıştı; bir de sinirlenmek istemiyordu. Kadir tabağındaki köfteyi bitirince bir tabak daha doldurup yedi. Sonra sofradan kalktı; ellerini yıkayıp televizyonun karşısındaki kanepeye geçip uzandı. Televizyonu açıp haber izlemeye başladı.

Özlem hala sofranın başındaydı. "Bir eline sağlık demedi, bir eline sağlık demedi, bir eline sağlık demedi" diye kendi kendini yemeye başlamıştı. O; kocasının canının istediği yemeği yapmak için yorgun argın uğraşmıştı. Tuzu az fazla olmuşsa bu büyük bir suç muydu? Saatlerdir mutfaktaydı tabi ne gerek vardı eline sağlık demeye. Sofradan fırladığı gibi Kadir'in karşısına dikildi.

"Yemeğin tuzu fazla falan değildi. Ben her zaman yemeklerin tuzunu az koyduğum için tuzu kıt yemeğe alışmışsın. Yoksa annenler her zaman böyle tuzlu yiyor. Annen yapsaydı bu yemeği sesin çıkmaz ellerine sağlık deyip yerdin. Ben yaptım ya artık az kusurumuz çoğa sayılır."

"Annemi kıskanmasan olmaz, değil mi? Şimdi onun bu yemekle ne alakası var?"

"Var işte. Ne zaman ona yemeğe gitsek, sen ona övgüler dizerken o da sanki beni övüyormuş gibi yaparak 'E karın da fena yapmıyor hani' derken senin bilinçaltına karın benim gibi güzel yapamaz ama idare et işte beceriksizin teki demek istiyor. Tabi sende benim yemeklerime karşı şartlanıyorsun."

"Çok kötü kalplisin çok."

"Madem kötü olmuş ikinciyi niye yedin?"

"Açlıktan yedim ne yapayım. Gelme artık üstüme, zaten bugün pazartesiydi. Pazartesi sendromunu daha atamadım."

"Çalışanların pazartesi sendromu varsa, ev kadınlarının da var. Hatta bizim cumartesi, pazar, pazartesi sendromumuz var. Hafta sonu siz; çocuklar, beyefendiler tatil yaparken biz kadınlar sizin çamaşırınızın, ütünüzün, banyonuzun, yemeğinizin derdindeyiz. Pazartesi de hafta sonundan kalma evin temizliğiyle uğraşıyoruz. Bu gün Pazartesi sendromu bile yaşayamadım. Evi temizledikten sonra koştura koştura annene gittim, sonra gelip canın istedi diye sulu yağlı köfte yaptım. Bir eline sağlık bile demedin."

"Bütün sorun eline sağlık dememem öyle mi? Şunu baştan söylesene, unutmuşum. Eline sağlık."

"Almayayım teşekkür ederim. Zamanı geçti."

"İyi o zaman konuyu kapatalım."

"Tabi senin için konu kapatmak çok kolay."

"Ama senin için kolay değil. Kadınların konu kapaması için önce tümden açmaları gerekiyordu unutmuşum."

"Evet kolay değil. Sen nişanlıyken bana kendini hiç böyle tanıtmadın."

"Olamaz! Nişanlı olduğumuz günden mi başlayacaksın şimdi?"

"Sen dalga geç. Ne kadar kibar tanıtmıştın kendini bana. Nişanlıyken yaptığım berbat kek için bile yüz kere 'Güzel olmuş eline sağlık' demiştin."

"Bu söylediğin olayı hiç hatırlamıyorum."

"Hatırlasan şaşardım zaten. Yeni evlendiğimiz günlerde yaptığım yemeklerle nasıl dalga geçtiğini, annene gidip yemek yiyerek beni ne çok kırdığını, ne çok ağlattığını da eminim hatırlamıyorsundur."

"Öyle mi oldu hiç hatırlamıyorum."

"Evet o günlerde güzel yemek yapamıyordum ama artık öğrendim, çok güzel yapıyorum. Hiç bahane bulmaya hakkın yok."

"Şu konuştukların çok basit saçma sapan meseleler. Tamam artık kabul ediyorum güzel yemek yapıyorsun. Yeter artık uzatma."

Özlem'in dili sustu ama artık gözleri konuşuyordu. Gözyaşları sicim gibi akmaya başlamıştı. Ağlayarak sofrayı topladı, bulaşıkları yıkadı. Sonra da Kadir'in yanına gitmedi. Oturma odasına uzanıp televizyonu açtı. Gözü televizyondaydı ama aklı çok başka yerdeydi. Evlendiği günden beri Kadir'le aralarında geçen bütün tartışmalar bir bir aklından geçiyordu. Dertleriyle Bey'in fırtınası yapıyordu. Zekâ açar denilen Bey'in fırtınası nedense onun zekâsını açmıyor sıkıntısını artırıyordu. Hatırladıkça üzülüyordu.

İki saat kadar sonra Kadir oturma odasının kapısında göründü.

"Ben yatıyorum." dedi.

"İyi yat benim uykum yok." dedi, kızgın kızgın.

Kadir gitti; on dakika sonra yine kapıda belirdi.

"Ne zaman yatacaksın?" diye sordu.

"Uykum geldiğinde yatacağım." diye cevap verdi.

Kadir az sonra yine kapıda belirdi.

"Ben hemen yatıyorum sonra ben yeni uykuya dalarken gelip de uykumu kaçırma. Sende şimdi yat."

Özlem kocasının niyetini anlamıştı ama anlamamış gibi yaptı.

"Sen git yat ben şurada divana kıvrılır yatarım, seni rahatsız etmem."

"Sen bilirsin" dedi gitti Kadir.

Özlem iyice sinirlenmişti. Kalbimi kır, sonra da benimle birlikte olmayı düşün, bu ne kabalık, bu ne düşüncesizlik bu bu... ne bencillik. Şimdi ona bu konuda birkaç kelime söylemese kesin çatlardı. O tam bunları düşünürken Kadir yeniden kapıda belirdi.

"Hadi gel işte beraber yatalım anlarsın ya."

Özlem sinirlenmişti:

"Anlamıyorum hem de hiçbir şey anlamıyorum. Sen akşam benim kalbimi kırdın, sonra gönlümü bile almadın; şimdi nasıl böyle bir şey düşünebiliyorsun gerçekten anlamıyorum. Erkekler kadınların insan değil de makine falan olduğunu mu zannediyor?"

Kadir de sinirlenmişti.

"Hayır efendim sadece kadınları anlayamıyoruz. Biz erkekler sorunları kafamızda çabucak hallederiz sorunları olduğu yerde bırakırız. Fakat siz kadınların sorunları çok kıymetli olduğu için yanınızda taşıyorsunuz. Bir evde oturma odasının sorunu oturma odasında kalmalı, mutfağın sorunu mutfakta. Ama sen her zaman bütün sorunları yatak odasına taşımaya bayılıyorsun. Beni diğer sorunlardan dolayı orada cezalandırıyorsun. Sorunları yatak odamızın kapısından girdirmesen her konuda muhabbetimiz gayet iyi olacak eminim."

"Evet haklısın, sorunlarımı kafamda bitiremiyorum bu sadece benim değil, eminim pek çok kadının yapamadığı bir şeydir. Biz kadınlar duygusal olduğumuz için duygularımız incindiğinde bedenimizi düşünemiyoruz. Duygularımızın okşanması lazım bedenimizden önce. Ben sana kırgınken sen böyle bir şey düşününce kendimi aşağılanmış hissediyorum. Madem ki sen sorunun farkındasın o zaman çözüm de bulabilirsin."

"Nasıl çözeceğimi gerçekten bilmiyorum."

"Aslında çok kolay düşünsen çabucak bulabilirsin. Sorunların yatağa taşınmasını istemiyorsan, sorunlar yatak odasının kapısından girmeden halledebilirsin. Öncesinde birkaç tatlı sözle gönlümü alsan her şey çabucak hallolabilir. Ben de sorun taşımaya bayılmıyorum."

"Gene sorun çözme işi bana kaldı yani."

"Biz kadınlar duygusalız ve duygularımıza hükmedemiyoruz, ne yapalım böyleyiz. Ben sorun çözmek için Bey'in fırtınası yapıyorum ama sinirliyken Bey'in fırtınam kasırgalara yol açıyor. Bence senin erkek olarak mantığınla duygusal bir çözüm bulman gerekiyor. Hadi sen mutluluğumuz için bir Bey'in fırtınası yap."

"İyi tamam akşam söylediklerim için özür dilerim."

"Pek gönül alıcı bir özür olmadı."

Kadir bir an durdu düşündü, sonra odadan çıktı; az sonra elinde bir şiir kitabıyla döndü. İçinden seçtiği romantik bir şiiri ona tatlı tatlı bakarak okumaya başladı. Bu Özlem'in çok hoşuna gitmişti, kızgınlığından eser kalmamıştı.

"Kadınlar hayata ancak kalp bağlarıyla tutunurlar."
Stael

Sadece Kadın

Ayşegül meyve tabağını Ömer'e uzatırken aklına sabah atlattığı kaza geldi.

"Bugün az daha ölüp gidiyordum. Meyve yerine helvamı yiyor olabilirdin kocacığım." dedi.

"Allah korusun ne oldu ki?"

"Sabah Leyla'ya giderken az daha bir arabanın altında kalıyordum. Karşı kaldırımda Perihan'ı gördüm ona yetişeyim derken kendimi caddeye attım. Tabi gelen arabayı da görmedim. Kadıncağız bana çarpmamak için direksiyonu öyle bir kırdı ki araba kaldırıma çarptı da ancak durabildi. Hayır öldüğüme de yanmayacağım, bir kadının kaza yapmasına sebep olduğuma üzüleceğim. Ölseydim eğer eminim herkes kadıncağızı suçlayacaktı. Kadınlar trafiğe çıkmaktan men edilmeli diyen bile çıkabilirdi erkekler aleminde."

"Benim vicdanlı karım. Kendinden vazgeçmiş kaza yapacak olanı düşünüyor."

"Yaaa espri yaptığıma bakma. Ciddi ciddi kör yola gidiyordum."

Ömer'in gözü televizyondaki reklama takıldı.

Ayşegül:

"İyi ki ölmedim değil mi?" diye sordu.

Ömer Ayşegül'ün sorusuna cevap vermeden önce çiğnediği elmayı yuttu.

"Böyle soru mu olur? Tabi ki iyi ki ölmedin. Senin ölmeni düşünemiyorum bile. Çocuklar perişan olurlar sensiz."

Ayşegül'ün rengi attı.

"Perişan olurlar çocuklar, doğru. Bunu ben niye düşünemedim." dedi ters ters.

Sonra ayağa kalktı.

"Uykum geldi ben uyuyacağım." diyerek odadan çıktı.

Ömer Ayşegül'ün niye canının sıkıldığını anlayamamıştı.

"Ne oldu şimdi? Seni kızdıracak ne yaptım, ben anlayamadım?"

"Hiç, hiçbir şey yok." dedi kapıdan çıkarken.

"Hiçbir şey yoksa, daha da kötü." diye söylendi Ömer.

Bunun anlamı seni bir süre süründüreceğim, neye canım sıkıldığını sen bulacaksın demektir ki yandım diye düşündü.

Ayşegül odaya gidip yorganı başına çekip yattı. Kocasının sözlerine çok kırılmıştı içten içe söylenip durdu. Demek ki çocuklarının annesi olmasam onun yanında hiçbir değerim olmayacak. Zaten ilk hamileliğimde anlamıştım. İlk dört ay canım pek bir şey yemek istememişti de burnumdan getirmişti." "Şunu ye, bunu ye, yemezsen bebeğimiz gelişemez, çok zayıf doğar." deyip durmuş beni sinir etmişti.

Ne kıymetli bebeği varmış. Beni bir gün o kadar düşünmedi. Ye ısrarı yüzünden ne çok gözyaşı döktürdü bana. Neredeyse karnımdaki bebekten nefret edecektim. Doktoruma söyledim de 'Annenin ve bebeğin ihtiyacı olsa yeme isteği olur, vücudun kendini koruma sistemi var, siz ısrar etmeyin." demişti de elinden kurtulmuştum. Zaten birkaç hafta sonrada iştahım açılmış her şeyi yemiştim. Boşuna ağlattın beni Ömer.

Hele lohusalığında bir ton gözyaşı dökmüştü. Bebeği sezaryenle doğurmuştu; bu yüzden iki gün hastanede kalmıştı. Önce kocasının ve kayınvalidesinin onunla hiç ilgilenmeyip hep bebekle ilgilen-

melerine üzülmüştü. O orada ameliyat geçirmiş, hasta yatağında yatarken onlar neredeyse yüzüne bile bakmamışlardı. Varsa yoksa bebekle ilgilenmişlerdi. Sonradan acaba ben de mi bir tuhaflık var, oğlumu mu kıskanıyorum, onların bebekle ilgilenmelerine üzülmek normal mi diye doğum yapan arkadaşları ile de konuşmuştu; hepsi de aynı duyguları ve incinmişlikleri yaşadıklarını söylemişlerdi de rahatlamıştı.

Hastanede onu en çok üzen olay başkaydı. Doğum yaptığı ilk gün hiçbir şey yiyememişti. İkinci gün odaya gelen hastane yemeklerinden canı istememişti. Hasta yatağında nerden aklına düştü hatırlamıyordu ama canı çok kebap çekmişti. Kocasına "Canım kebap istedi, bana kebap alabilir misin?" demişti fakat kocası "Boşver kebabı şimdi, bu yemekler çok güzel, ye bak." demişti kendi iştahlı iştahlı gelen yemeğini kaşıklarken. Ayşegül zoraki birkaç kaşık yemişti yemekten fakat kocasına çok kırılmıştı. Kimseye gösterınemeye çalışarak yatağında gizli gizli ağlamıştı. O olayı hatırlayınca gözyaşları gözünden sicim gibi akmaya başladı.

Bunların hepsini daha sonra kocası ile konuşmuştu da Ömer abarttığını, gereksiz hassasiyet gösterdiğini söylemişti önce. Sonra birlikte hamilelik ve lohusalık psikolojisi üzerine bir kitap okumuşlardı. Hamile ve lohusaların bazı hormonlarının artması sebebiyle hassas bir ruh hali içinde olduklarını anlatıyordu kitap. Ömer o zaman ne demek istediğini daha iyi anlamış ve düşüncesizlik yapıp öyle davrandığı için özür dilemişti.

Ayşegül içerde gözyaşı dökerken Ömer de içerde ne hata yaptığı üzerine kafa yoruyordu; fakat kırılacak bir şey bulamıyordu. O akşam kapıdan girdiği andan itibaren yaptıklarını bir bir gözünün önünden geçirdi.

Kapıdan girerken yanağına her günkü gibi bir öpücük kondurmuştu. "Çok açım yemekte ne var." demeden önce günün nasıl geçti diye sormuştu. Çorabını salondaki sehpanın üzerine koymadığına da emindi; götürüp kirli sepetine atmıştı. Klozetin kapağını mı açık unuttum? diye düşündü. Tam hatırlayamadı. Yok canım öyle bile olsa bu kadar kızmaz. En fazla on dakika söylenir.

Yoksa bu gün özel bir gün müydü? İşte o zaman gerçekten yandım diye düşündü. Ayşegül'ün doğum günü değildi daha geçen ay kutlamışlardı. Bir yıl önceden cep telefonunun hatırlatmasını ayarladığı için bu yıl unutmamıştı; güzel de bir hediye almıştı. Evlilik yıldönümleri değildi. Çocukların doğum günü değildi. Bütün seçenekleri taramıştı.

Karısı hamile değildi, lohusa değildi geriye adet kalıyordu. Kadınların en hassas üç halleri. Karısı da her kadın gibi adet günlerinde çok alıngan oluyor, çabuk sinirleniyor, her şeye çabuk üzülüyordu. Ömer önceleri "Sen özel günüm diye şartlandığın için böyle davranıyorsun." diyordu ama sonra bir gün camide hoca aile hayatından bahsederken erkekleri bilgilendirmişti.

"Eşinizin özel günlerinde onlara daha anlayışlı ve yumuşak davranın." demişti hoca. Vücutlarında hormon sistemi değiştiği için hassas oluyorlar. Rabbimiz adet günlerde, kadınları dinlendirmek için onları namaz ve oruç gibi farz ibadetlerden bile muaf tutmuş. Biz erkeklere de buradan çıkarılacak ders var. Bugünlerde onlara daha anlayışlı ve ilgili davranmamız, işlerinde yardımcı olmamız gerekir." Ömer o günden sonra özel günlerinde karısına daha anlayışlı davranmıştı. Fakat Ayşegül'ün daha geçen hafta adet olduğunu hatırlamıştı, adet günü de değildi.

Başka ne olabilir diye düşündü. Acaba o konuşurken televizyona mı kaydı gözüm. Evet evet bu olabilir, onu dinlemediğimi zannetti. Dinlemediğim zaman üzülür, bana değer vermiyorsun der. O sırada televizyona baktığını da hatırlayamadı ama bakmışımdır herhalde diye düşündü. O büyük bir kaza atlattığını anlatırken televizyona bakmışsam gerçekten hata etmişim diye kendi kendine kızdı.

Hemen yatak odasına gitti. Ayşegül yorganı başına çektiği için uyuduğunu zannetti. Uyuduysa uyandırmayayım diye düşünerek, tam odadan çıkıyordu ki Ayşegül'ün iç çekişini duydu. "Ağladığına göre onu çok kırmışım." diye düşündü. Yanına uzandı.

"Hayatım kusura bakma sen konuşurken gözüm televizyona kaymış olabilir ama inan ki dikkatle seni dinliyordum." dedi.

Ayşegül bu sefer hıçkırarak ağlamaya başladı. Ömer ne diyeceğini şaşırdı. Demek ki sorun o değilmiş diye söylediğine pişman oldu.

"Canım, ne yaptım da bu kadar üzüldün cidden anlayamadım." dedi ama Ayşegül onunla hiç konuşmadı.

Ertesi sabah Ayşegül ağlamaktan şişmiş gözlerle kalktı. Ömer'le yine konuşmadı; o da üzerine gitmemeye karar verdi. "Nasıl olsa dayanamaz birkaç gün içinde söyler, en iyisi sabredeyim." diye düşündü. Fakat bu kez Ayşegül'ün kırgınlığı tahmin ettiği gibi birkaç günde geçmedi. Tam bir hafta boyunca yüzünden düşen bin parça şeklinde dolaştı evin içinde. Ayşegül böyle uzun süre küsünce Ömer'de ona küstü. Büyük bir hatası olmadığına emindi. Basit bir hata da bu kadar büyütülmez diye o da ona küsmüştü. Ömer, "Yok yere huzursuzluk çıkarıyor işte; böyle de olmaz ki" deyip kendi kendine söylenip duruyordu.

Nihayet bir hafta sonra Ömer hatasını öğrenebildi. Akşam kendine çay yapmış, içmek için tam oturmuştu ki Ayşegül karşısına geçip oturdu.

"Boşanmak istiyorum." dedi.

"Boşanmak mı?" diye sordu Ömer şaşkın şaşkın.

"Evet. Hem de en kısa zamanda. Merak etme çocukları sana bırakmam. Perişan olmazlar."

"Bir mahzuru yoksa boşanma sebebimizi öğrenebilir miyim?"

"Zaten biliyorsun ama yine de söyleyeyim. Beni sevmeyen, bana değer vermeyen biriyle yaşamak istemiyorum."

"Benim için değerin olmadığına nasıl karar verdin?"

"Sen söyledin?"

"Ne zaman?"

"O akşam. Kaza atlattığımı söylediğimde."

"Ne dedim ki?"

"Güle güle ölebilirsin. Benim için bir mahsuru yok. Sadece çocuklara yazık olur, onlar perişan olurlar." dedin.

"Öyle bir şey demedim."

"Demedin ama söylediğin sözlerden o anlam çıkıyor."

"Ben unutmuşum. Tam olarak o akşam ne dedim?"

"Demek hatırlamıyorsun, hatırlatayım o zaman ölürsem çocukların perişan olacağını söyledin. Bu ne demek? Benim için önemli değilsin, hiç fark etmez ölebilirsin de. Ayşegül giderse Fatmagül gelir demekten başka ne anlama gelir ki bu sözler?"

"Hayatım yanlış anlamışsın. Ben seni çok seviyorum ve benim için çok değerlisin. Ne bileyim o akşam birden bire aklıma çocuklar geldi."

"Tamam işte. Beni gerçekten sevseydin eğer, çocuklar değil, kendin aklına gelirdin. Ben sensiz ne yaparım. Sensiz bir hayatı düşünemiyorum falan derdin."

Ömer yerinden kalkıp yanına oturdu. Elini tutmak istedi fakat Ayşegül izin vermedi.

"Delisin sen. Seni ne kadar sevdiğimi bilmiyor musun? Ağzımdan öylesine çıkmış sözleri kendine dert ediyorsun."

"Çocuklarının anasıyım diye seviyorsun herhalde."

"Seni sevmemle çocukların ne alakası var."

"Yok mu?"

"Tabi ki yok."

"İyi buna sevindim. Ben senin gözünde çocuklarının annesi olarak değil, sevdiğin kadın olarak değerli olmak istiyorum. Seninle olan ilişkimize hiçbir zaman anne olmamı karıştırma.

Ömer Ayşegül'ün elini tuttu. Bu kez nazlanmadı.

"Tamam bundan sonra dikkat ederim."

"Etsen iyi olur. Beni çok üzüyorsun. Eve geldiğinde hepimize birden "nasılsınız" diye soruyorsun. Çocuklarla beni ayrı tutman, benim ayrıca hatırımı sorman çok mu zor? Benimle bir erkeğin bir kadınla ilgilenilmesi gerektiği gibi ilgilenmeni bekliyorum. Halimi sorarken bile. Senin gözündeki değerim çocuğunun annesi olmam olmasın."

"Seni kırdığım için üzgünüm canım. İnan ki söylediğim sözlerden öyle bir anlam çıkacağını düşünemedim. Ama sen de bu kadar uzattığın için suçlusun. O akşam neden kırıldığını söyleseydin bunca gün boş yere üzülmezdik."

"Hatanı fark etmeni bekledim."

"Hayatın şunu artık anlasan iyi olur. Erkekler kadınlar kadar hassas, ince düşünebilen varlıklar değiller. Erkeklere matematik sor, makinelerden sor, memleket meselesi sor, futbol sor, teknoloji sor ama kadın kalbini sorma. Her türlü tamirat işlerini göster ama kadın kalbini tamir etmeye gelince elleri ayakları birbirine karışır. Gerçekten kadınları anlamak erkekler için çok zor."

"Hiç de zor değil."

"Bence zor. O kadar detaycısın ve ince düşüncelisin ki ki bazen ne söyleyeceğimi bilmiyorum."

"Çok abarttın, o kadar da değil. Kadınların anlaşılmaz olduğunu ileri sürüp kurtulmakistiyorsun ama nafile uğraşıyorsun. O günkü olaya dönelim. Sen büyük bir kaza atlattığını söylesen bende "aman iyi ki ölmemişsin sonra çocuklar çok üzülürler" desem sen ne hissederdin?"

Ömer bir süre sustu.

"Galiba haklısın. Böyle bir şey söylesen asla hoşuma gitmezdi. Ama bu sözü ben söyleyince böyle bir anlama geldiğini düşünemedim."

"Eeee demek ki kadınları anlamak o kadar da zor değilmiş. Şimdi sor bakalım bana, beni seviyor musun diye."

Ömer gülümseyerek, en karizmatik halini takınarak gözlerinin içine baktı.

"Beni seviyor musun?" diye sordu.

"Tabi seviyorum çünkü sen çocuklarımın babasısın."

Ömer'in yüzü asıldı.

"Ne yani çocuklarının babası olmasam sevilecek özelliği olacak adam değil miyim?"

Ayşegül:

"İşte söylemek istediğim sadece ve sadece buydu." dedi.

Hayat ne deseler, derim ki karım,
Hayata bağlayan tek şah damarım
Yoldaşım, sırdaşım, Hüsnü nigarım
Gül ki güller açsın ömür baharım.
Süleyman Toprak

Naz Çekmek

Dündar tam minibüsü hareket ettirecekti ki koşturarak minibüse doğru gelen yaşlı bir karı koca görünce durdu, bekledi. Nefes nefese kalmışlardı, hemen son kalan iki boş koltuğa attılar kendilerini. Dündar:

"Bu aceleniz ne amca? Bu yaşta böyle koşturulur mu? Buna yetişemeseniz on dakika sonra diğer minibüs gelir, sakin sakin binersiniz."

Yaşlı adam nefesini toplamaya çalışarak:

"Yeğenimin düğünü var oğlum, ona yetişmeye çalışıyoruz, geç kaldık."

"Sağlık düğünden daha önemli amcacığım. Önce kendinize bakmalısınız artık." dedi arabayı çalıştırırken.

Bir elli metre gitmişlerdi ki yaşlı adamın karısı incecik sesiyle telaşla bağırdı.

"Aman dur evladım, bir dur."

Dündar arabayı durdurdu. Kadın arabayı neden durdurduğunun merakı ile ona şaşkın şaşkın bakan kocasına dönerek biraz mahcup biraz korkak bir sesle:

"Aman Bey şu ayaklarıma baksana, telaştan ayakkabımı giymeyi unutmuşum evden terlikle çıkmışım."

Minibüste herkes onları dinliyordu; yolcular arasında gülüşmeler oldu. En arkada oturan genç kız yanındaki orta yaşlı kadına:

"Duydunuz mu kadın terlikle düğüne gidiyor!" dedi gülerek.

Yaşlı adam eğilip karısının ayaklarına baktı. Karısının güzel mantosunun altında şipidik ev terlikleri vardı. Sinirden yüzüne kan çıktı.

"Sen de iyice bunadın ha. Terlikle evden mi çıkılır?" diye bağırdı.

Yaşlı kadın iyice ezildi, küçüldü.

"Acele edince unutmuşum işte. Eve gidip beş dakikada değiştirir geliriz."

Yaşlı adam elini havaya kaldırdı.

"Olmaz, eve gidersek geç kalırız. Düğün başladı, takı merasimine yetişmemiz lazım; altın takacağız. Terlikle gidersin bir şey olmaz, herkes yaşlılığına verir." dedikten sonra Dündar'a:

"Sür evladım, bir önce. Bizim yüzümüzden diğer yolcular da gidecekleri yere geç kaldılar."

"Böyle çok ayıp olur bey, eve gidip değiştirseydik." dedi kısık bir sesle karısı.

Onların bir önündeki koltukta oturan kızıl saçlı kadın, duymuştu kadını:

"Bizim beklememiz önemli değil amca ama böyle de olmaz ki. Sen niye inat ediyorsun. İnsanlık hali unutmuş kadın, al karını eve götür de ayakkabısını değiştirsin. Utanır şimdi herkesin içinde ev terliği ile dolaşmaya."

En arkadaki sarışın kadın da o ana kadar kendini zor tutmuştu. Sinirli sinirli yaşlı adama çıkıştı:

"Zaten herkesin içinde kadıncağıza bunadın diye bağırıp utandırdın. Bir de gidip düğünde mi utansın? Kim bilir o senin kaç sene-

lik hayat arkadaşın, senin ne sıkıntılarını çekmiştir, böyle bağırman ayıp olmuyor mu? Bu kadınlar hep erkekler tarafından eziliyor zaten." dedi.

Yaşlı kadının bu sözlere canı sıkılmıştı. Kocasının diğer kadınlar tarafından azarlanması ağırına gitmişti. Arkaya dönüp sarışın kadına:

"Biz elli yıllık evliyiz. Birbirimizin ne günlerini gördük. Bakmayın şimdi kızıp bağırdığına, geç kaldık diye telaşlandı. Beş dakikadır onun kızgınlığı; sonra geçer, gönlümü alır." dedi.

Kadınlar henüz hızlarını alamamışlardı; yaşlı adama söyleyecekleri vardı fakat karısının çıkışı karşısında sustular.

Dündar yaşlı adamı ikna etmeye çalıştı:

"Amca gel inat etme, şu güzel teyzemi daha fazla üzme. Karını eve götür de ayakkabılarını giysin." dedi.

Yaşlı adamın inadı tutmuştu bir kere.

"Olmaz gidemeyiz, sen sür arabayı. Hem bu ona ders olsun, bir daha evden çıkarken dikkatli olsun."

Dündar kararsız kalmıştı. Yaşlı kadına baktı:

"Sen yola çık evladım. O inat ederse Nuh der peygamber demez. Gidelim bakalım böyle, oturduğum yerden kalkmam artık, saklarım ayaklarımı bir masanın altına."

Dündar kontağı çevirdi, yola çıktılar. Üç yüz metre kadar gitmişlerdi ki yaşlı adam muavine para vermek için elini cebine attı. Cüzdanını bulamadı. Ceketinin, pantolonunun bütün ceplerini yokladı. Cüzdanı yoktu. Dündar'a seslendi:

"Dur oğlum dur, biz inelim."

"Ne oldu amca, böyle gitmeye karar vermiştin?"

Yaşlı adam diğerlerine duyurmamaya çalışarak Dündar'a doğru eğildi.

"Cüzdanı bulamadım." dedi utançla.

"Cüzdanı evde mi unutmuşsun amca?" diyen Dündar'ın sesiyle

minibüste bir gülüşme daha oldu. Yaşlı kadın da kocasına fark ettirmemeye çalışarak pencereden yana dönüp güldü.

Dündar gülümseyerek:

"Para önemli değil amca, ben sizi bedava da götürürüm." dedi.

"Sağ ol oğlum ama takacağımız altın da cüzdanın içindeydi, eve gitmemiz lazım."

Dündar arabayı durdururken kızıl saçlı kadın amcaya bir iki laf daha etmeye kararlıydı:

"Gördün mü karına bunadın diyordun, boş yere kalbini kırdın kadının, sen cüzdanı unutunca o sana tek kelime etmedi. Ah bu kadınlar böyle fedakâr işte."

Yaşlı adam hiç cevap vermedi. Utanmıştı; kimsenin yüzüne bakmadan minibüsten indi. Sonra döndü; karısının elinden tutup inmesine yardım etti. Karı koca hiç konuşmadan koştura koştura evin yolunu tuttular.

Dündar arabayı çalıştırırken hâlâ söylenen kızıl saçlı kadına:

"Sana ne ablacığım ya? Bunlar böyle böyle birbirlerini idare ede ede elli yılı devirmişler. Ona buna eyvallah edene kadar birbirlerinin nazını çekmişler bugüne kadar, sen kendi işine bak." dedi. Kadının cevap vermesine fırsat vermemek için radyoyu açtı. Güzel bir türkü vardı.

"Dilinizi dâimâ iyi kullanınız.
O sizi saadete götürdüğü gibi, felâkete de götürebilir."
Hz. Ali

Şükür Namazı

Araba yaylaya doğru çıkan dik yokuşları tırmanırken Gamze gözlerini üzüm bağlarından alamıyordu. Salkım salkım üzümler incecik dalların ucundan bütün ağırlığı ile sarkıyordu. Güneş tepede gülümseyerek üzümleri olgunlaştırırken; üzümler bütün ihtişamı ile gösterişe durmuşlardı. İncecik dallar ise tevazu ile boyunlarını bükmüşlerdi; sanki üzümlerin bütün ağırlığını taşıyan, besleyen onlar değillermiş gibi.

Yol dışında neredeyse toprak hiç görünmüyordu, her yer alabildiğine üzüm bağları ile kaplıydı. Atilla hayranlıkla etrafı seyreden Gamze'ye:

"Çok güzel değil mi? İşte bu yüzden dayımla yengem yılın altı ayını burada geçiriyorlar." dedi.

"Çok beğendim buraları, geçen yaz gelelim dedik kısmet olmamıştı." dedi Gamze.

Atilla tepedeki keskin virajı usta bir hamle ile döndüğünde ahşaptan yapılmış çok güzel bir yayla evi çıktı karşılarına. Atilla, arabayı çam ağacının altına park ederken Davut dayı ve Sabire yenge de onları karşılamak için gelmişlerdi.

Bahçe kapısından içeri girdiklerinde Gamze bu kez de hayranlıkla bahçeye baktı. Elma ve armut ağaçları birbirleri ile yarışırmış gibi meyveye durmuşlardı. Ağaçlarda neredeyse yapraklar görünmez olmuştu.

Bahçede üstü hasırla kapatılmış çardaktaki sedire oturdular. Hal hatır faslından sonra Sabire yenge hazırladığı yemekleri getirmek için kalkınca Gamze de ona yardım etti. Yemekler çok nefis görünüyordu. Bütün sebzeler ilaç görmeden güneşe doyarak orada yetiştiği için mis gibi kokuyorlardı. Hele domatesin kokusu bir başka güzeldi. Gamze "Sabire yenge bu domatesse, bizim yediklerimiz nedir?" diye sordu.

"Onlar domates değil, sadece domates numarası yapıyorlar." dedi Sabire yenge gülerek. Gamze uzun zamandan beri o kadar lezzetli yemek yediğini hatırlamıyordu. Yemekten sonra Davut dayı çay demlemek için bahçede taşlarla yaptıkları küçük ocakta birkaç çalı ve odun tutuşturup üzerine çaydanlığı koydu.

Atilla onların lokum sevdiğini bildiği için, gelirken çifte kavrulmuş lokum almıştı. Çaylarını içerken lokum paketini getirdi. Paketi alan dayısı içinden bir lokum alıp ilk lokumu karısına yedirdi. Gamze'nin çok hoşuna gitmişti bu davranış.

"Ayy çok romantik. Atilla bak dayına da sen de öğren. Ben sana yemekte bana bir lokma yedirmen için ne kadar mücadele veriyorum. Bak dayın ilk aldığı lokumu karısına verdi." dedi.

Atilla biraz bozulmuştu:

"Hayatım ben kalite kontrol yapmak için önce kendim yerim ki tadında bir bozukluk varsa senin ağzının tadı kaçmasın."

"Aman Atilla bana hikâye anlatma. Evde bana bir lokma yedirmemek için yüz takla atıyorsun."

Davut dayı konuyu anlamaya çalışıyordu.

"Atilla anlamadım ben, karının ağzına bir lokma vermek çok mu zor geliyor sana yeğenim?"

Atilla'nın en dertli olduğu konu açılmıştı.

"Aman dayı hiç sorma. Her, hangi bir lokma olsa canım kurban. Gamze tutturuyor, 'Tabağındaki son lokmayı bana ver.' diye. Eğer o son lokmayı ona vermezsem küsüyor."

Davut dayı Gamze'ye dönüp:

"Niye son lokmayı istiyorsun kızım?" diye sordu.

"Babam tabağındaki son lokmayı hep anneme verir. Benim de bu çok hoşuma gider. Babam bunu yapmayı hiç unutmaz. Ben de eşimin öyle yapmasını istiyorum. Annemle babam gibi muhabbetli olalım istiyorum."

"Ne muhabbeti ya? Son lokmayı unuturyerim diye daha ilk lokmadan stresе giriyorum. İsteme benden öyle şeyler." dedi kızgınlıkla Atilla.

Atilla'nın sözleri üzerine Gamze'nin yüzü asıldı. Tatsızlık uzamasın diye Davut dayı sözü aldı:

"Sünnettir oğlum, eşinin ağzına lokma vermek. Peygamber efendimiz eşinin ağzına lokma koyar, et gibi yiyecekleri önce eşine uzatır sonra onun ısırdığı yerden ısırırmış. Suyu eşinin içtiği bardaktan eşinin ağzının değdiği yerden içermiş özellikle. Kadınlar böyle davranışları severler ve böyle yapılınca sevildiklerini hissederler."

"Fakaaat" diye devam etti Sabire yenge Gamze'ye dönerek:

"Bu işin gönülden yapılması gerek. Gönülsüz aş, ya karın ağrıtır ya baş. Gamzeciğim sen böyle zorlarsan muhabbet falan olmaz. Son lokma diye iddia etme. Kocanın ne zaman aklına düşerse ona razı ol ki o da yapmaya hevesli olsun. Evliliği küçük şeyler güzelleştirdiği gibi küçük şeyler de yıkar."

Atilla hemen atıldı:

"Sağ ol yengeciğim, ne güzel söyledin."

Davut dayının söyledikleri Gamze'nin daha çok hoşuna gitmişti. Gamze:

"Anlatsana dayı, karı koca ilişkisi ile ilgili başka neler sünnet. Peygamberimiz başka neler yaparmış?"

Davut dayı gülümseyerek başladı anlatmaya:

"Hanımlara arabanın kapısını açıp, onlar oturduktan sonra oturmak sünnettir."

Atilla hemen itiraz etti.

"Yapma dayı. Gamze'nin gönlü olsun diye mi böyle söylüyorsun? Peygamberimiz zamanında araba mı varmış?"

"Tövbe tövbe, birinin gönlü olsun diye olmadık şeye sünnet denir mi oğlum. Sen beni hiç mi tanımadın? Araba binektir. Peygamberimiz zamanında binek olarak at vardı, deve vardı. Peygamberimiz hanımı deveye binerken dizini büker, hanımını dizine bastırarak binmesine yardım eder, kendi daha sonra binerdi. Böyle olunca arabanın kapısını açıp hanımını oturtup, kapıyı örtüp, kendin daha sonra binmen sünnet olur."

Atilla hiç sesini çıkarmadı.

Gamze'nin pek hoşuna gitmişti dayının sözleri.

"Başka neler var dayı? Anlatsana belki birileri bir şey öğrenir." dedi. Gamze'nin sözleri üzerine bir sessizlik oldu.

Sabire yenge devam etti.

"Tabi peygamber efendimizin davranışlarını anlatırken hanımlarının ona olan güzel davranışlarını da unutmamak lazım." dedi.

"Allah razı olsun yenge. Gamze sürekli 'Sen bana peygamber efendimiz gibi davranmıyorsun.' deyip duruyor, sanki kendi hanımları gibi davranıyormuş gibi."

"Önce sen peygamberimiz gibi davran ben sonra hanımları gibi davranırım." dedi, Gamze hemencecik.

Sabire yenge:

"Birbirinizle böyle iddialaşarak, inatlaşarak hiçbir yere varamazsınız. Daha doğrusu iyi bir yere varamazsınız. Biriniz konuşunca biriniz susun, yoksa böyle gitmez bu evlilik."

Gamze hemen atıldı.

"Atilla susmayı bilmez." dedi.

"Susmak en çok kadınlara yakışır." dedi Atilla. "Ayrıca beni konuşturan da o. O kışkırtınca, laf sokunca ben de cevap veriyorum."

"Bu durumda anlaşılıyor ki siz hiç şükür namazı kılmamışsınız." dedi Davut dayı. "Bizim evliliğimiz büyük ihtimalle şükür namazı sayesinde çok muhabbetli gidiyor."

"Anlamadım, şükür namazı derken neyi kast ediyorsunuz?" diye sordu Gamze.

Şükür namazını Sabire yenge anlattı:

"Gamzeciğim, birimiz diğerine tatsız bir söz söylerse ya da konuştuğumuz konu tartışmaya doğru gidecek gibi olursa birimiz susarız. Böylece konu kapanır. Susan taraf hemen diğerinin konuşması bitince gidip şükür namazı kılar. Ben çoook şükür namazı kıldım."

Davut dayı güldü:

"Ben de az şükür namazı kılmadım hanım, hemen ben çok kıldım diye beni iğneleme."

"Kızgınlık anında susmak çok zordur." diye devam etti Sabire yenge. "Kızınca insan hep konuşmak ister. Hemen nefsimiz kabarır, kendimizi savunmaya geçeriz. Kendimizi savunayım derken eşimize de saldırıya geçeriz çoğunlukla. Kızgınken söylediğimiz sözler sevdiklerimizin kalbini kırar. Sevgiyi de aşkı da bitiren öfkeyle ağzımızdan çıkan ölçüsüz sözlerdir."

"Kızgın insan kibir atına biner." diye devam etti Davut dayı. "Kibir atı hızlıdır; şahlanır, koşar koşar. O arada insanın nefsi kabarır, keyiflenir. Zannedersin at seni çok muhteşem bir yere götürecek fakat insanı hep yalnızlığa götürür. Kibir atı bizi sevdiğimizin kalbinden çok uzaklara götürür."

Gamze, Davut dayının verdiği misalden etkilenmişti. Kocasına laf yetiştirmekten, onu susturmaktan, iğnelemekten keyif alıyordu. Demek ki nefsi zevklenirken, eşinin kalbinden çok uzaklara gidiyordu.

"Şükür namazı 'Allah'ım susabildiğim, sevdiğimi nefsime tercih edebildiğim için sana sonsuz teşekkür ederim.' demektir. Gerçek sevgi; sevdiğini nefsinden çok sevmek, değil midir?" dedi Sabire yenge.

"Bu durumda kendi adıma söylüyorum, acilen susmayı öğrenmemiz ve şükür namazı kılmaya başlamamız gerekiyor." dedi Atilla.

Gamze mahcup mahcup boynunu büktü.

"En çok ben konuşuyorum, konuyu hep ben uzatıyorum, senden çok benim şükür namazı kılmam lazım." dedi.

Atilla onun bu mahcup haline dayanamadı.

"Olur mu canım, benim de gereksiz yere konuştuğum çok oluyor. Benim de kılmam lazım."

Atilla ve Gamze gece orada kaldılar. Yayla evinin balkonunda, ışıl ışıl yıldızların altında birbirlerine sarılıp uyudular. İkisinin de içinde bundan sonra her şeyin daha iyi olacağına dair kuvvetli bir inanç vardı.

sema maraşlı

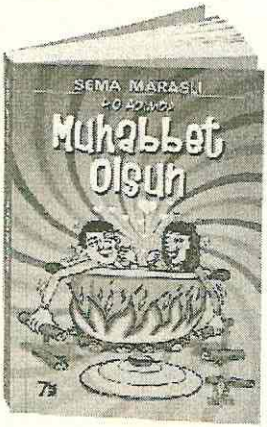
Gelin-Kaynana İlişkilerini

Tatlıya Bağlayalım

Hayat

SEMA
MARAŞLI
Sevmek
Bu Kadar
Güzelken

SEMA MARAŞLI
Muhabbet
Olsun

SEMA MARAŞLI
Eşimin
Eşi Yok

SEMA MARAŞLI

SEMA MARAŞLI
Eşimle Tanışmayı
Unutmuşuz

EVLİLİK VE AİLE

150 Soruda Evlilik Okulu / Fatma Taş
İslamda Evlilik ve Aile Okulu / Mehmet Kızılkaya
Eşim Aşkım Olsun/Sema Maraşlı
Eşimin Eşi Yak/Sema Maraşlı
Eşimle Tanışmayı Unutmuşuz/Sema Maraşlı
Sevmek Bu Kadar Güzelken / Sema Maraşlı
Kulak Aşık Olurmuş Gözden Evvel/Séma Maraşlı
Muhabbet Olsun/Sema Maraşlı
Tatlıya Bağlıyalım/Sema Maraşlı
Evliliğe Hazırlık Rehberi/Mustafa Topalağlu

AİLE VE ÇOCUK EĞİTİM DİZİSİ

A'dan Z'ye Pozitif Disiplin / J. Nelsen, L. Lot
Anne-Babaların Yaptığı 10 Hata / K. Steede
Bir Anneye Mektuplar / Wilhelm Stekel
Cinsel Hayat/Seyit Ahmet Uzun
Çocuk Yetiştirmek / Doç. Dr. Sefa Saygılı
Çocuğun Dünyası/Hasan Güneş
Çocuğunuzu Keşfedin / Lawrence Williams
Çocuğa Hayır Demek Çözüm Değil / M. L. Brenner
Çacuğun Başarısı Nasıl Sağlanır? / T. Altınköprü
Çocuk Kalbi / Edmando De Amicis
Çocuklarda 9 Tip Mizaç Modeli / Enver Yılmaz
Çocuğunuzu Yanlış Eğitiyorsunuz / C. G. Salzmann
Dahi Çocuk Yetiştirmek / Erdinç Güllü
Etkin Eğitim / Doç. Dr. Osman Özsay
Ev İşlerini Savaşa Dönüştürmeyin / L. Lott-R. Intner
Hamileliğe Hazırlık, Doğum ve Sonrası / Heyet
Lütfen Anlayın Beni/Dr. Nadir Çamak-Hakan Bozkurt
Sınıfta Pozitif Disiplin / J. Nelsen - H. S. Glenn

HAYAT EDEBİYAT/SIRADIŞI ROMANLAR

Aşk-ı Pervane / Mecbure İnal
Beni Affeder misin Sevgili? / Fatma Zehra Fidan
Derviş ve SinHa / Mehmet Ali Bulut
Fardipli Sinha/Mehmet Ali Bulut
Fatima (Ütopya Değil Gerçek)
Gülen Öğretmen/Ali Erkan Kavaklı
Babam ve Ben/Fatma Zehra Fidan
Hz. Hatice / Nurdan Damla
İçimizdeki Mevlana/Prof. Dr. Cihan Okuyucu
Kabirde İlk Gece / Seyit Ahmet Uzun
Kabirde İlk Gece 2 Sırat Köprüsünde Heyecan / Seyit Ahmet Uzun

Mehdix / Turgay Güler
Meleklerin Fısıltısı / Özlem Baş
Mevlana Konuşuyor / Prof. Dr. Cihan Okuyucu
Salkım Söğüt / Fatma Zehra Fidan
Sevdanın Kanatları / Ali Erkan Kavaklı

POPÜLER PSİKOLOJİ DİZİSİ

Aile İçi İletişim / Dr. Zülfikar Özkan
Aile Sorunlarına Çözüm Önerileri / Dr. Zülfikar Özkan
Aile Zekâsı / Münir Arıkan
Basit Yaşa Mutlu Ol / Mustafa Güveli
Beden Yüz Yapısı ve Karakter / T. Altınköprü
Beyaz Kalpler / Muhsin Yılmazçaban
Bireysel Psikalaji / Alfred Adler
Evliliğin Kitabı / Psk. Dr. Davut İbrahimağlu
Fasıklık / Dr. Sıtkı Karaca
Felsefe ve Psikiyatri / Eral Göka
Genç Erkek Psikalajisi / Tuncel Altınköprü
Genç Kız Psikalajisi / Tuncel Altınköprü
Hayatın İçinde Psikiyatri / Eral Göka
İnsan Denen Meçhul / Dr. Alexis Carrel
İnsan Tanımada Testler / T. Altınköprü
Kitleler Psikalajisi / Gustave Le Ban
Kişisel Özgürlüğün Psikalajisi / William Glasser
Olumlu Yaşama Sanatı / Harald Sherman
Psikiyatri ile Felsefe / Eral Göka
Ruh (İçimizdeki Biz) / Daç. Dr. Ramazan Özcankaya
Şahsiyet Analizi / Tuncel Altınköprü
Yazı ve Karakter / Tuncel Altınköprü

TARİHİ ROMANLAR

1915 Çanakkale Bir Ulu Destan / Hasan Basri Bilgin
Ahçik / Yücel Çakmak
Efe Türk Yavuz Han / Hasan Basri Bilgin
Fatih 1453 / Hasan Basri Bilgin
Genç Osman / Lütfi Parlak
Sarayda Harem /Ahmet Akgündüz
Şeytan Kadın / Fahri Balliu
Paşam/Hasan Basri Bilgin
Yemen / Lülfi Parlak

Değerli Okurumuz,

İş dünyası, kişisel gelişim, yönetim, başarı-motivasyon, üretim, pazarlama, insan kaynakları, eğitim, edebiyat, tarih, maneviyat, sağlık ve çocuk konularıyla ilgili yayınlarımızı:

- Size en yakın kitapçınızdan alabilir,
- **www.hayatyayingrubu.com** adresimizde satış noktaları bölümündeki kitabevlerinden,
- 0212 612 60 90 - 0530 290 99 78 nolu telefondan sipariş edebilirsiniz.

Yayınlarımızla ilgili görüş ve düşüncelerinizi http://www.hayatyayingrubu.com/iletisim.aspx, hayat@hayatyayinlari.com, twitter.com/hayatyayingrubu veya facebook.com/hayatyayingrubu adresimize iletmeniz bizlere ışık tutacaktır.

Kitap ihtiyaçlarınızı **Hayat Yayın Grubu** ile temin edebilir, entelektüel birikimlerinizi bizimle paylaşarak hayata katabilirsiniz.

İlginize teşekkür ederiz.

Saygılarımızla,

Hayat Yayınları